The background of the cover is a dark, atmospheric illustration. On the left, a man with a mustache, wearing a light-colored fedora, a patterned vest, and a brown trench coat, stands with his hands in his pockets. He is looking towards the viewer. Behind him and to the right are large, multi-story buildings with many windows, some of which are lit up, suggesting a city at night. The overall color palette is dark with some highlights from the building lights and the yellow text.

**EDGAR
WALLACE**

**INSPECTORUL
O. RATER**

Coperta de: ADRIANA IONIȚĂ

ISBN 973-95643-3-X

EDGAR WALLACE

Inspectorul O. RATER

Traducere de
ANCA GALAN și MIA NAZARIE

EDITURA CEZAREEA
București, 1993

**Toate drepturile asupra
acestei versiuni aparțin editurii
Cezareea**

Născut la Greenwich în 1875, EDGAR WALLACE urmează școala elementară la Londra. După o serie de slujbe mărunte, pleacă pentru o perioadă de șase ani ca mercenar. Așa ajunge în Africa de Sud, unde are șansa de a fi angajat de agenția Reuters, pe post de corespondent de război. Urmează apoi o colaborare fructuoasă cu ziarul „Daily Mail”.

Scriitor extrem de prolific, în douăzeci și șapte de ani de activitate Edgar Wallace scrie o sută cincizeci de romane de mare succes. Moare în 1932.

În anul 1938, Margaret Lane, nora celebrului scriitor va publica „EDGAR WALLACE — Biografia unui fenomen”

1. ORATORUL

Era foarte limpede pentru toată lumea de ce inspectorul șef Oliver Rater era supranumit „Oratorul”. Celor ce nu gustau umorul englezesc le era însă mai puțin limpede cauza pentru care această poreclă nu fusese niciodată înlocuită cu o alta. Motivul se datora mai degrabă firii sale taciturne decât jocului întâmplării*.

Domnul Rater vorbea puțin, dar gîndea mult. De asta nu se putea îndoi nimeni.

Era un bărbat înalt, lat în umeri, cu o față lătăreață și lipsită de expresie. Cînd îi vorbeai aveai tot timpul impresia că vorbele îți sînt puse la îndoială. Te despărțeai de el ferm convins că nu avea un vocabular mai bogat de zece cuvinte. Mulți criminali îi fuseseră aduși în față cu un alibi atît de perfect încît părea absolut ridicol să fie reținuți pentru cercetări, dar sfîrșiseră prin a recunoaște totul, sub povara tăcerii lui apăsătoare.

— Are un singur viciu, obișnuia să spună comisarul adjunct, gîndește prea mult.

Într-o după-amiază de februarie, retras într-un colț al camerei ticsite cu cadouri de nuntă, Oratorul se

---

* O. Rater și orator se pronunță la fel. (n. tr.)

lăsase pradă slăbiciunii sale preferate, aceea de a privi adunarea mondenă ce venise să-și prezinte darul, fiecare gîndind în sinea lui că cel adus de el este cel mai grozav.

De regulă, nimeni nu invită un inspector șef de poliție să admire cadouri de nuntă. Dar Oratorul o făcuse din proprie inițiativă și venise ca oaspete, căci fusese prieten cu defunctul tată al miresei. Angela Marken își amintise de el atunci cînd făcuse lista invitaților.

— Draga mea, îi spuse mama soacră înțepat, cum să inviți un polițist? E ridicol.

Angela oftă și se lăsă pe spate în scaun, rozînd gînditoare capătul creionului.

— Nu înțeleg de ce nu, răspunse ea plictisită. Ar fi unul din puținii oameni respectabili invitați la nunta mea.

Ezită puțin și apoi adăugă:

— Aș putea să-l invit și pe Donald Grey.

Doamna Marken strîmbă din nasul ei aristocratic.

— Sub nici o formă. Fii realistă Angela. Donald este un băiat foarte bun și țin mult la el, dar nu îți poți permite luxul să devii sentimentală cînd e vorba de un tînăr cu un venit de 300 de lire pe an.

— Cred că ai dreptate, răspunse fata cu resemnare și scrise pe plic adresa inspectorului șef Rater. O să ne păzească și bijuteriile cu ocazia asta, nu? Facem și o economie, zise ea cu ironie.

Puțini din invitații ei ar fi putut înțelege cărui fapt i se datora ironia asta: Lordul Eustace Lightley era bogat și urma să moștenească un ducat, era chipeș și avea chiar și veleități de poet. Era — din toate punctele de vedere — o partidă pentru fiica unui șef

de poliție ce nu lăsase nici o avere, pentru că singura lui pasiune fusese teoria strategiei militare.

Angela era zveltă și de o frumusețe discretă, însă foarte sigură pe ea. Văzînd-o întrînd, gătită cu rochia de mireasă, Oratorul își spuse în sinea sa că era o apariție încîntătoare. Nu mulți se puteau lăuda că au stîrnit admirația Oratorului, așa că atitudinea sa de acum putea fi luată drept entuziasm. Mai tîrziu dădu cu ochii și de mire, dar nu-l plăcu de la prima vedere. Era un bărbat uscățiv, cu o față prelungă și ten de fată, în ciuda celor 35 de ani. Lordul Eustace Lightley nu era genul de bărbat care să-i placă Oratorului, care își spuse în sinea sa că, dacă Atotputernicul l-ar fi pus pe el să închipuiască cîteva tipuri de om, Lordul Eustace Lightley nu i-ar fi trecut, pur și simplu, prin mînte.

Excelența sa, ducele, era un om atît de irascibil încît de multe ori ieșirile lui frizau bătărănia. Oratorul cu greu avea să uite prima lor întîlnire.

— Tu ești tipul ăla, detectivul? întrebă el.

Oratorul încuviință din cap, ceea ce la el însemna un adevărat discurs.

— Atunci de ce naiba stai ascuns într-un colț? N-ai cum să vezi nimic de aici, bătrîne. De ce nu urci în galerie? zise el, indicîndu-i-o cu degetul.

Oratorul își scărpină vîrfurile nasului.

— Nu ești de nici un folos dacă stai aici, continuă lordul din ce în ce mai furios. Ori că stai aici, ori în Grosvenor Square, tot una-i.

— Chiar într-acolo și plec, zise Oratorul, întorcîndu-i spatele și ieșind din încăpere fără vreo altă explicație.

Asta a fost prima și ultima dată cînd se întîlni cu lordul Eustace Lightley, dar avea să afle multe despre el în următoarele zece minute, de la un tînar ce-l

acostă în fața intrării. Acesta avea o înfățișare respectabilă și ducea în mână un pachet frumos ambalat în hîrtie maro; dorea să afle cum putea să dea cît mai repede de excelența sa. Desigur că îl recunoscuse de-ndată pe domnul Rater, de altfel nici nu era prea greu, căci chipul Oratorului apărea adesea în ziarele cele mai citite.

— Ce lucruri ciudate se mai întîmplă pe lumea asta, d-le Rater, nu-i așa? Lucruri la care nu te-ai fi gîndit niciodată. De sute de ani noi sîntem farmaciștii casei excelenței sale. De la noi își cumpără pasta de dinți, săpunul, tot ce au nevoie. Chiar și cînd a fost în Siria, acum mulți ani și a avut ceva probleme cu plămîinii; acum e vindecat, îi trimitem săptămînal...

Domnul Rater ascultă cu mult interes cele spuse de tînăr.

Un an și ceva mai tîrziu d-l Rater se afla la Ostende, unde își petrecea concediul. Era celibatar, așa că își putea permite o astfel de vacanță costisitoare. Alesese Ostende-ul fiind aproape sigur că aici avea să dea de tot felul de indivizi care nu s-ar fi așteptat niciodată să-l vadă aici. De obicei nu citea ziarele, însă o frîntură de conversație ce-i ajunsese din întîmplare la urechi la hipodrom, între curse, avea să-l facă să caute degrabă o bibliotecă, unde ceru un teanc de ziare vechi.

„Cu tristețe vă aducem la cunoștință încetarea din viață a lordului Eustace Lightley. Bolnav de cîteva luni, excelența sa a murit pe neașteptate ieri seară, la reședința sa din Heart Street, Mayfair”

— Doamne, Dumnezeu! exclamă dl. Rater.

Dacă ar fi fost să dea frîu liber primului instinct, ar fi trimis imediat văduvei o telegramă de felicitare. Dar se mărgini să-și noteze în agendă conversația pe care o avusese cu tînărul de la farmacie. Apoi chestiunea îi ieși complet din minte, căci în următoarele trei zile fu extrem de prins cu diverse întrevederi cu polițiștii din

Ostende. O serie întreagă de furturi fuseseră săvârșite în marile hoteluri; bijuterii de mare valoare fuseseră subtilizate în timp ce posesorii lor luau masa sau erau la cazinou. Oratorul nu se putu abține să nu participe direct la eforturile poliției de a soluționa aceste cazuri.

Suspecții erau în număr de cinci, dar cel pe care îl bănuia cel mai tare nu se afla printre ei. Toate furturile fuseseră săvârșite în maniera tipică a lui Osawold și de aceea fu puțin dezamăgit să afle la telefon că William nu părăsise de loc Londra unde în ultima lună fusese în permanență sub observația poliției.

— De fapt, spuse vocea din telefon, era cît pe ce să fie arestat în ziua în care spui că a fost comisă spargerea... Un om de-al nostru l-a văzut ieșind dintr-o casă din West End și l-a recunoscut imediat. Dar se pare că o doamnă, al cărei soț era bolnav, l-a chemat în casă. I se stricase telefonul și l-a rugat pe el să aducă doctorul.

— Ce ghinion, comentă Oratorul.

A doua zi a fost arestat adevăratul hoț. Era un cetățean american pe nume Lavinsky și, astfel, cazul a fost rezolvat.

Oratorul se întoarse din concediu refăcut și atît de bine dispus încît în tren catadicsi să încuviințeze cînd vecinul de compartiment declară că era o vreme cu adevărat superbă.

Londra îl solicită la maxim. Trei luni încheiate îl urmări pas cu pas pe Honoré de Youre, criminalul din Bath; într-o dimineață devreme, pe cînd se întorcea de la execuția unui criminal ce avusese loc la închisoarea Wandsworth (Oratorul asista întotdeauna la execuția celor condamnați la pedeapsa capitală) și străbătea Hyde Park-ul, se auzi strigat de o voce răgușită și puțin ironică:

— Alo, inspectore, hai să-ți ciripesc ceva.

Își întoarse încet capul și ceea ce văzu îl luă prin surprindere. La volanul unei limuzine mari și extrem de frumoase, închiriată probabil, gândi el, stătea un bărbat de o eleganță ostentativă; pălăria albă era o obrăznicie, iar inelul cu diamnat ce-i strălucea pe deget era de-a dreptul scandalos.

— Urcă, inspectore, îi spuse Bill Osawold cu seninătate.

După licărirea de panică ce îi apăru pentru o clipă în privire când Oratorul, cu un aer grav, deschise portiera și urcă, așezându-se lângă cel pe care îl trimisese în trei rînduri la închisoare, era clar că Osawold nu se așteptase ca invitația să-i fie luată în serios.

— Vreo afacere la orizont, Bill? îl întreabă Oratorul.

Bărbatul tuși, parcă negăsindu-și locul în scaunul capitonat, sub privirea scrutătoare a detectivului.

— Arăți superb, Bill, murmură Oratorul.

Într-adevăr, dl. Osawold avea o ținută deosebită. Costumul în carouri, din stofă de lînă, cămașa lucioasă de mătase cu dungi violete și guler asortat, acul de cravată cu diamant, pantofii ușori din piele fină și șosetele din mătase străvezie, erau de-a dreptul impresionante.

— Sînt curat, inspectore, zise Bill cu o voce guturală. Am primit o moștenire de la o mătușă. Să vii să vezi unde stau.

Oratorul îl examinează din cap pînă în picioare cu eficiența unui aspirator căruia nu-i scapă nici un fir de praf.

— O mătușă, zici? Pun pariu că se uită la tine din ceruri încîntată de fapta ei. Era din Australia, nu?

— Nu, din America, spuse Bill și figura lui expresivă se strîmbă în ceea ce se dorea a fi un zîmbet.

Dacă ești prin zonă și ai chef de o dușcă, nu mă ocoli. Bloomsbury Mansions nr. 107.

— Nu beau decît apă de izvor, zise Oratorul cu blîndețe.

Admirația ce i se citea pe față era absolut sinceră.

— Și cînd mă gîndesc că ultima oară ne-am întîlnit pe acoperiș la Albemarle Mansions, cînd te-am prins cu mîta-n sac și ai luat cinci ani pentru port ilegal de armă!

Celălalt părea foarte jenat.

— Ăsta-i un capitol încheiat, inspectore. De cînd a murit unchiu'...

— Mi-ai povestit de ea, murmură Oratorul.

— Vreau să zic, mătușa... N-am mai călcat strîmb. Nu mai ținea să mă înhăitez cu toți dubioșii.

Dl. Rater își privi interlocutorul așa cum un contabil s-ar uita la un bilanț falsificat. Ajunse la concluzia că povestea lui nu prea stătea în picioare, căci îi știa pe de rost trecutul. Multe din crimele în care numele lui fusese amestecat nu erau neapărat legate de spargerii. Avea în el o cruzime primitivă, greu de detectat la prima vedere. Oratorului îi veni în minte un episod legat de o crimă atroce care îl scosese pe Bill din circulație timp de cinci ani și trei luni și îi împrăștiă memoria plutocraticului domn Osawold.

— Cred că nu eram în toate mințile, îi replică acesta, dînd din cap. Și oricum, fata aia a îndrugat o groază de minciuni despre mine și nici cu tine nu mi-a fost rușine, inspectore.

— Asta mi-e meseria, încuviință dl. Rater.

Mașina ajunsese acum în dreptul intrării în parc dinspre Marble Arch și Osawold făcu semn șoferului să oprească.

— Te las aici, inspectore. Am întîlnire cu un prieten, zise el și respiră ușurat, văzîndu-și dușmanul îndepărtîndu-se.

Treaba cu întâlnirea nu era o minciună. Acasă îl aștepta o tânără nostimă care făcuse greșeala să-i accepte invitația de a lua masa cu el în tête-à-tête.

Dl. Rater nu era nici afectat și nici surprins de faptul că un criminal notoriu, de ultimă speță, ajunsese în posesia unei averi deloc neglijabile. Nu era un caz neobișnuit. Nu la fel făcuse și Harry Gay, tănuitorul, care închiriasse un întreg etaj la Hotelul Splendid, după ce reușise să dea lovitura vieții? La fel procedase și Clew Remmi, care își sărbătorise o spargere ca la carte bînd bere, cățărât pe acoperișul celei mai scumpe limuzine din Londra, în timp ce aceasta străbătea Oxford Street-ul.

În aceeași după amiază la ora 5, la cartierul general al poliției se primi un telefon și se făcu imediat legătura cu biroul domnului Rater. Era ceva referitor la Bill Osawold, sau cel puțin așa se înțelegea din țipetele isterice ale unei tinere aflate în pragul unei crize de nervi.

— A, da, zise Oratorul cu blîndețe.

A fost mai mult sau mai puțin o coincidență că, pe cînd ieșea din clădirea Scotland Yard-ului, îndreptîndu-se spre Whitehall, prima persoană pe care dl. Rater o întâlnea avea să fie Bill Osawold; și totuși nu a fost chiar o coincidență, deoarece drumul dintre Bloomsbury și stația Waterloo trece pe lîngă Whitehall și traversează podul Westminster, iar Bill tocmai se îndrepta spre gară, pregătit să șteargă putina, dacă cele două valize măricele și cufărul voluminos aflate încă în portbagajul taxiului pot fi luate drept dovadă. Taxiul lui Bill trecu ca o săgeată pe lîngă inspector pentru a se opri puțin mai departe, vis-a-vis de clădirea Parlamentului, blocat într-un dop de circulație. Pînă să se restabilească circulația, Oratorul era deja lîngă ușa deschisă a taxiului.

— Haide, ieși. Hai, tinerește, zise el.

Bill se supuse. Era alb ca varul și ochii îi scăpărau de furie. Cu un singur gest Oratorul îl chemă la ordin pe polițistul din apropiere:

— Umflă-l, îi zise, scurt. Are o jucărie la el.

Cu o mînă vînjoasă, polițistul îl „umflă” ca la carte pe prizonier. Cinci minute mai tîrziu, Bill se afla la secția de poliție din Canoon Row, în biroul sergentului de serviciu, descriindu-se în termeni foarte măgulitori.

— Acuzația voastră e cusută cu ață albă, vocifera el. Fata asta minte de îngheață apele. A venit de bunăvoie. De cîteva săptămîni se tot ține de capul meu...

— N-a fost vorba de nici o fată încă, zise Oratorul.

Fața urîtă a lui Bill se schimonosi într-un rînjel.

— Crezi că m-ai înfundat, nu? Da' ascultă la mine Rater, am spate puternic. Dacă îmi pun mintea cu tine, nu o să ai nici după ce să mai bei apă.

— Duceți-l într-o celulă „confortabilă”, zise Oratorul cu blîndețe. Dacă vă dă bătaie de cap, dați-i una peste bot.

Toate lucrurile găsite asupra lui Bill erau înșirate pe biroul sergentului. Printre ele se aflau 1750 lire în bancnote, un pistol automat cu încărcătorul plin, cîteva inele cu diamant și splendidul act de cravată despre care s-a mai pomenit. Dl. Rater privi la toate aceste lucruri gînditor, își notă seria bancnotelor și trimise trei oameni să facă cercetări.

În răstimpul dintre apariția lui Bill Osawold în fața judecătorului și sosirea la Curtea Centrală de Justiție, Oratorul află multe lucruri, însă nu reuși să stabilească nici o legătură între William și vreo tîlhărie — ceea ce i-ar fi permis să-l mai țină sub arest. Ceva, ceva totuși află; și asta înainte să apară în fața Curții de Justiție: prizonierul avea să aibă o apărare extraordinară. Într-adevăr, la judecătoria poliției fusese reprezentat

de unul din cei mai mari avocați din Londra. Iar cînd cazul fusese trimis în instanță, avocatul apărării era nici mai mult nici mai puțin decît unul din așii baroului, secondat de doi avocați tineri, dar binecunoscuți pentru procesele de drept comun pe care le cîștigaseră. În consecință, acest proces, care ar fi trebuit să se încheie după cîteva ore, dură cîteva zile. Avocatul apărării chemă la bară o groază de martori, care reușiră să minimalizeze depoziția martorului principal al acuzării, lucru ce nu se dovedi deloc anevoios.

Dar din fericire pentru justiție, procurorul era un bărbat de geniu și încet, dar sigur, acuzatul a fost învăluit într-o plasă din care n-a mai putut ieși. Procesul începuse deja de o zi cînd Oratorul zări în sală, într-unul din primele rînduri, o figură ce i se păru cunoscută. Constată cu surprindere că era Lady Angela Lightley, care urmărea procesul extraordinar de concentrată. Nu părea să fi fost mînată de o simplă curiozitate. În mai multe rînduri o văzu chiar cum tresărea atunci cînd erau menționate amănunte neplăcute. Procesul era pe sfîrșite: juriul, fără a se mai retrage pentru deliberări, ajunsese în unanimitate la același verdict: vinovat. Judecătorul își potrivește pe nas monoculul, se uită pentru o clipă la prizonier și apoi se adresează juraților.

— Mai aveți ceva de adăugat?

Oratorul se ridică în grabă și, după ce depuse jurămîntul, spuse concis:

— ...hoț și complice la tîlhării. Condamnat pentru o crimă similară în 1921. Criminal notoriu și unul dintre cei mai periculoși delincvenți cunoscuți de Scotland Yard.

Bill Osawold sări ca ars, cu gura schimonosită de furie:

— O să mi-o plătești, Rater...

Judecătorul își înmuie penița în cerneală și scrise tacticos pe foaia de hîrtie ce o avea în față:

— Ești condamnat la doisprezece ani de închisoare, zise el.

Patru gardieni vînjoși de-abia au reușit să-l tîrască afară din sală pe condamnatul ce se zbătea ca o fiară încolțită.

Rater ieși din sala de judecată și se opri în impunătorul hol de marmură, lîngă ușa pe care avea acces publicul. Peste cîteva clipe își făcu apariția tînăra doamnă Lightley. Oratorul îi tăie calea, forțînd-o să dea ochii cu el. Fața ci deveni albă ca varul:

— Vai, d-le Rater, ce surpriză! Oare ce-o să credeți despre mine... Tocmai lucrez la o carte de criminologie. A fost un caz oribil, nu-i așa?

Fîsticeala ei îi stîrni mila. Tremura ca varga, sāraca. Era evident că nu-și putea reveni din șocul provocat de această întîlnire.

— M-ai mai văzut și în altă zi? Nu mi-am imaginat că-ți mai amintești de mine.

— Și ziceți că scrieți o carte? zise Oratorul domol, amintindu-și imediat că ar fi trebuit să-și exprime condoleanțele.

— A, da, spuse ca grăbit. N-a fost o căsătorie fericită. Era un bărbat... cam dificil. Urmează să mă recăsătoresc peste trei luni cu domnul Donald Grey. Lucrează la Externe.

Se uită neliniștită în jur, căutînd parcă o porțiță de scăpare. Oratorul se făcu că nu bagă de seamă și începură să coboare împreună treptele.

— Presupun că nu-l cunoșteai dinainte pe individul ăsta!?

Fata se schimbă la față și se opri din mers:

— Pe cine, pe Osawold? Nu, bineînțeles că nu.

— Periculos tip! zise Oratorul, parcă pentru sine. Avea o groază de bani asupra lui cînd l-am arestat. Mă tot întreb cum o fi pus mîna pe ei.

— Din păcate, nu vă pot fi de folos.

Respira sacadat și de-abia mai putea vorbi. Deși se putea înșela, Oratorului i se păru că fata era pe punctul de a leșina.

— A avut cine să-i plătească apărarea. Nu s-a folosit de banii pe care-i avea asupra lui. Presupun că are prieteni bine înfiți. Aș putea să vă fac o vizită, Lady Angela?

Ea ezită pentru o clipă.

— Da, sigur că da, zise în cele din urmă și îi dădu adresa. Era un hotel din West End, greu accesibil.

Cînd au ieșit în stradă era ceva mai liniștită și reușise să ajungă la o stare aproape normală.

— Presupun că ești atît de obișnuit cu astfel de cazuri încît nu te mai impresionează, spuse ea. Pe mine m-a făcut praf, nu mai sînt bună de nimic. Nici nu ne dăm seama cîtă nimicnicie este pe lumea asta. O să facă recurs?

Domnului Rater i se păru că pusese această întrebare cu prețul unui efort suprem.

— Recurs? Cine, Osawold? Presupun că da. Nu pare să ducă lipsă de bani.

— Credeți că are vreo șansă... Credeți că a fost vreo greșeală de procedură? Cineva spunea că judecătorul a făcut cîteva comentarii care l-au prejudiciat pe prizonier.

Urmărind-o atent, Rater clătină din cap.

— N-are nici cea mai mică șansă.

— Ah!

Nu zise nimic mai mult, dar această exclamație era atît de plină de groază și de disperare încît pînă și el fu șocat; și nu era deloc ușor să-l șochezi pe Orator.

— Aș vrea să-mi răspunzi sincer la ceva, lady Angela.

— Ce anume? întrebă ea grăbit.

— Ce te frământă de fapt? Poate aș putea să te ajut. Nu uita, tatăl tău mi-a fost bun prieten și aș fi gata să fac orice pentru fiica lui.

Ea se forță să zîmbească.

— Mi-e teamă că nu puteți să mă ajutați în nici un fel. Poate doar dacă mi-ați scrie cartea.

O văzu făcînd semn șoferului să se apropie și rămase pe trotuar privind în urma ei, mult timp după ce mașina se pierdu în zare.

Obligațiile de serviciu îl purtară la închisoarea Pentonville, unde trebuia să-l interogheze pe condamnat, într-o problemă legată de unul din inelele cu diamant, ce se dovedise a fi fost furat. Nu-și imaginase nici o clipă că Osawold era făptașul, iar explicația acestuia referitoare la modul în care ajunsese în posesia inelului era foarte convingătoare.

— Îl am de la Louis Rapover. Am dat pe el 43 de lire. Dacă a fost julit, asta nu mai știu. Nu poți să-mi pui și asta în cîrcă, Rater.

— Faci recurs, Bill, nu?

Bărbatul încuviință din cap.

— Ies eu de aici, nu-ți face probleme. Am prieteni care sînt obligați să mă scoată, altfel dau de dracu'. Doisprezece ani... porcul ăla bătrîn. Pune o vorbă bună pentru mine și-ți fac cadou o maimuță.

— N-am ce face cu ea, Bill, spuse dl. Rater de loc ofensat de această încercare de mituire. Nu-mi plac decît cockerii și nu te gîndi să-mi dai și tu unul, că am deja crescătorie.

Recursul s-a făcut la Curtea Regală de Justiție din Strand. Bill Osawold fu adus cu două ore înainte de începerea procesului. Coborî dintr-un taxi, însoțit de

gardieni care îl duseră într-o cămăruță din subsolul clădirii. La ora zece o tânără de la bufet îi aduse micul dejun pe o tavă. Fata era însoțită de un polițist care considera că „a o însoți” însemna a merge în fața ei pe scărița îngustă, dispărînd cu mult înainte ca tînăra chelneriță să fi ajuns pe palier.

— Scuzați-mă...

Fata întoarse capul. În fața ei se afla o doamnă îmbrăcată în negru de sus și pînă jos într-o sofisticată ținută de doliu, tipic franțuzească. Chipul îi era acoperit de un văl des și negru.

— Aduci micul dejun domnului Osawold? întrebă ea într-o engleză stîlcită.

— Da, doamnă, răspunse fata.

— Bărbatul acela este cu tine? Străina arătă spre capul scărilor și fata se uită într-acolo. Nu se vedea nimeni.

— Care bărbat, doamnă?

— Mi s-a părut că am văzut un polițist, zise doamna în negru.

La asta s-a rezumat toată discuția. Franțuzaica se întoarse și aproape dădu nas în nas cu domnul Rater, care urmărise scena cu mult interes. Trecu pe lîngă el, scuizîndu-se în grabă, fără să-și ridice ochii din pămînt nici măcar pentru o clipă; se îndepărtă extrem de repede, de parcă se aștepta să fie urmărită.

Domnul Rater se uită în urma ei și apoi plecă în căutarea chelneriței. O ajunse din urmă chiar în fața ușii pázite a camerei de detenție. Luă ceașca cu cafea aburindă, se uită la ea meditativ și apoi, spre uimirea și groaza fetei, îi dădu drumul din mînă. Ceașca se sparse în bucățele, izbindu-se de pardoseala de piatră.

— Scuze, scuze... Sînt așa de neîndemînatic în dimineața asta, spuse Oratorul. Nu-ți face griji, le strîng cu. Spune-le la bufet că inspectorul șef Rater va plăti paguba.

Rămase împreună cu gardianul, în fața ușii, pînă se întoarse fata. Aceasta nu avea permisiunea să intre în cameră, așa că unul din gardieni luă tava și i-o duse prizonierului. Domnul Rater se îndreptă agale spre holul central. Ajunse în sala de proces chiar cînd cei trei judecători respingeau recursul, trimițîndu-l pe William Osawold la Dartmoor, pe o perioadă ce echivala cu o sentință la moarte.

Se făcuse deja ora patru după amiază, cînd în salonul doamnei Lightley sună telefonul. Era ceea ce aștepta cu înfrigurare de cîtăva vreme. La picioarele ei zăceau împrăștiate toate ziarele de seară.

— Spune-i să urce, spuse ea cu o voce atît de scăzută, încît fu nevoită să repete mesajul.

Pentru prima oară în viață, Oratorul fu cu adevărat comunicativ. Vorbi despre vreme, despre zgomotul asurzitor din oraș, despre prețul ridicat de la hoteluri, după care adăugă fără nici o legătură:

— Recursul prietenului dumneavoastră a fost respins, doamnă.

— De ce-l numiți prietenul meu? întrebă ea, ocolindu-i privirea.

— Într-adevăr, nu prea se potrivește, ce ziceți? spuse Oratorul zîbind cu bunăvoință. Al meu nu e, în nici un caz. De fapt, l-am suspectat de o serie întreagă de furturi de bijuterii încă de la Ostende. Ciudat, am sunat la Londra și mi s-a spus că fusese văzut ieșind din casa dumneavoastră chiar în dimineața în care murise domnul.

Ea nu răspunse nimic.

— Defectul meu, continuă Oratorul, este că sînt un teoretician. Îmi place să-mi imaginez cam ce se întîmplă dincolo de poarta zăbreliată a unei case. De asta mi-am dat silința să țin o poveste care să vă astîmpere curiozitatea în ceea ce-l privește pe Bill

Osawold Și cred că am reușit. Sînt lucruri, zise dl. Rater dînd cu tristețe din cap, pe care nu le poți pune întotdeauna cap la cap. De exemplu, n-aș putea spune exact ce anume a pus franțuzoaica aia nebună în cafeaua lui Bill azi dimineată. Am văzut-o cum turna ceva dintr-o sticlută, în timp ce chelnerița era cu capul întors. Mai mult ca sigur că nici măcar nu era franțuzoaică. Oricum, prea zdravănă nu era. Nu așa închizi gura unui om. Dacă ați fi avut pînă acum de a face cu tot felul de criminali, așa cum am avut eu, ați ști, Lady Angela, că amenințările lor oricum nu fac doi bani. Latră și ei, așa, la lună. Bill Osawold nu poate obține nimic, chiar dacă dă în vileag numele doamnei care l-a ajutat și, dacă ceea ce mi-a spus doctorul închisorii este adevărat, zilele îi sînt oricum numărate. În caz că vă va scrie vreodată, v-aș ruga să faceți în așa fel încît să-mi parvină scrisorile. Dar ceva îmi spune că nu o va face.

Își luă pălăria, privi pe fereastră preț de cîteva minute și apoi zise:

— Eu o să plec acum, Lady Angela. Poate într-o bună zi o să-mi trimiteți o scrisoare în care îmi veți povesti exact cum de a reușit fostul dumneavoastră soț să vă bage într-un așa bucluc. Știu că ajunsese să înghită doze mari de arsenic.

Tînăra doamnă sări în picioare albă ca varul și, tremurînd necontrolat, îl întrebă:

— Știați asta?

Inspectorul încuviință din cap.

— De aici i s-a tras. Mulți europeni plecați în Siria s-au întors cu acest obicei mai mult decît ciudaț. În ziua în care v- ați căsătorit, am întîlnit un tînăr ce lucra la drogheria de unde se aproviziona lordul și care venise să-i aducă un pachet. Consumatorii de arsenic încep cu doze mici și ajung să ia cantități care ar da gata un

regiment întreg. Și, după părerea mea, soțul dumneavoastră ajunsese la această performanță.

Scrisoarea promisă sosi abia la trei luni după această discuție.

„....Am fost îngrozită când am descoperit că are acest obicei. Nu credeam că așa ceva ar fi posibil... Viața noastră împreună a fost foarte nefericită. Era un om irascibil și de-a dreptul crud. Deseori avea crize de isterie; în două rînduri m-a și lovit. Am vrut să-i spun doctorului, dar m-a amenințat că dacă o voi face, va nega totul și, mai mult, îi va spune că eu sînt cea care a încercat să-l otrăvească. Apoi s-a îmbolnăvit de bronșită și a trebuit să-i procur eu arsenicul. Și asta pentru că farmacistul a refuzat să-i mai vîndă. Într-o noapte am încercat să nu-i dau doza zilnică și mi-a făcut o scenă îngrozitoare. Pînă la urmă am fost nevoită să-i dau o doză, dar nu i-a fost îndeajuns. A început să țipe la mine cît îl țineau puterile:

— O să spun la toți că mă otrăvești. Umbli după banii mei, ucigașo!

În această clipă am auzit un zgomot și cînd am întors capul am văzut un bărbat mătăhălos, pe care nu îl cunoșteam. Stătea în pragul ușii dintre camera mea și cea a soțului. În același moment Eustace a scos un horcăit înfiorător și s-a prăbușit pe pernă. Cred că vă dați seama cine era străinul. Era Osawold. Pătrunsese în casă și asistase la toată scena. Care a fost urmarea? Osawold era convins că, într-adevăr, eu îl otrăvisem pe Eustace. Dacă aș fi putut să judec limpede în acele momente, ar fi trebuit să chem un doctor și să-i spun tot adevărul. Ar fi fost foarte ușor de dovedit că lua de

ani de zile arsenic, dar eram înnebunită de groază. I-am dat străinului niște bani și după cîtăva vreme am mai trimis și alții. Nu vă puteți imagina prin ce-am trecut cît a durat procesul. Reușise să-mi trimită vorbă că, dacă nu îl scap, mă va da în vileag, iar chinul meu a culminat în ziua în care s-a pronunțat sentința.“

Oratorul parcursese de două ori scrisoarea și apoi o aruncă în foc.

2. CITITORUL DE GÎNDURI

„Nici o forță polițienească din lume nu poate contracara acțiunile unui infractor inteligent“ scria remarcabilul Len Wilton, într-un articol din presa americană, „cu condiția ca planul ce și-l face să fie minuțios, pînă la ultimul detaliu și să nu se abată de la el sub nici un motiv.“

Len Wilton știa la perfecție cinci limbi și avea prieteni, uneori și complici, în cel puțin o duzină de închisori europene. Se subînțelege că el însuși fusese reținut pentru cercetări, dar nu fusese niciodată dezonorat de vreo condamnare.

Îl puteai întîlni la barul american de la Claridge în Paris, sau îl vedeai luînd masa la Armanvillier; uneori făcea cîte o cură la Vichy sau la Baden-Baden, iar la băile de nămol din Cehoslovacia era un client obișnuit. Era un individ frivol și plin de farmec, foarte atent să nu-și știrbească reputația de bărbat galant.

„Ca să fii un spărgător de renume trebuie să fii și un fin psiholog. Nu e suficient să știi de unde poate veni primejdia materială; trebuie să poți citi și gîndurile adversarului. Strategia generalilor este o artă și succesul vine numai atunci cînd conducătorul își combină forța organizatorică cu un devotament nestrămutat față de camarazii săi“.

Inspectorul O. Rater citise de cîteva ori acest articol interesant, încît aproape că-l putea cita cuvînt cu cuvînt. Decupase articolul imediat după publicare și îl lipise într-un carnețel, pentru ziua în care Len avea să-și înceapă operațiunile în Anglia.

— Spunc-i prietenului ăla al tău, zise Oratorul către un apropiat de-al marelui om, că, dacă îndrăznește să pună piciorul în Londra, nu o să mai aibă ocazia să dea interviuri timp de paisprezece ani.

Și iată că veni clipa cînd Len se hotărî să răspundă provocării...

Într-o zi, dinspre Burford Square venea agale un polițist, îndreptîndu-se spre colțul străzii Canford. Stabilise cu un alt polițist — ce patrula zona din apropiere — să se întâlnească acolo la ora unsprezece, ca să termine de povestit despre neccazurile cumnatului și despre cît de nenorocită era nevasta sus-amintitului, rămasă cu trei copii pe cap și practic fără nici un sprijin, după ce cumnatul o ștersese englezește în Canada.

Ajunse la întîlnire de-odată cu amicul său. Și reluară povestirea de unde o lăsaseră.

— Ei, i-am spus soră-mii, numai tu ești de vină...

Rămase ca trăznit. Țipătul venea dintr-una din casele întunecate din jurul scuarului, de undeva de aproape.

— Săriți, criminalul!!

Cei doi polițiști o luară la fugă. În pragul casei de la numărul 95 se afla o fată. Îi văzură albul cămășii de noapte în lumina palidă a felinarului de pe stradă.

— Ajutor, vă rog... Slavă domnului că ați venit... O luă înaintea lor prin holul întunecat.

— L-am auzit țipînd și luptîndu-se... și am încercat să intru la el în cameră.

Fata încercă să găsească comutatorul pe pipăite și pînă la urmă reuși. Din lampa atîrnată în mijlocul tavanului înalt izbucni o lumină aurie.

— Ce spui, domnișoară? În care cameră?

Degetele ei tremurătoare arătară spre scara interioară. Polițistul băgă de seamă că fata era foarte drăguță, deși, de spaimă, se albise toată la față.

— Harry, dă-i o haină domnișoarei.

Făcu semn spre un intrînd în care erau agățate tot felul de haine și pălării.

— Domnișoară, hai să ne arăți camera cu pricina.

Ea clătină din cap; în ochi i se citea o spaimă fără margini.

— Nu, nu pot... E pe primul palier, în camera ce dă spre scuar.

Cei doi bărbați în uniformă se năpustiră în sus pe scări; cînd ajunseră pe palier, se făcu dintr-o dată lumină, aprinsă probabil de undeva de la parter, căci întrerupătorul ce se afla pe perete la acest prim etaj nu fusese atins de nici unul dintre ei. În fața lor se afla o ușă de mahon lustruit, cu ornament aurit și cu o clanță emailată.

P.C. Simpson (cel cu sora cea nenorocită) apăsă pe clanță. Ușa era încuiată din interior. Smuci de ușă și strigă:

— Deschideți!

O pretenție absurdă și ridicolă în orice altă situație. Dar cu atît mai absurdă, cu cît ușa se deschise chiar în clipă în care se opinti în ea.

Era o cameră mare, ce se întindea pe toată lățimea casei. Lumina era dată de un candelabru de cristal. P.C. Simpson văzu o măsuță de scris din mahon cu ornamente aurii, în spatele căreia se afla o consolă din marmură, iar în cămin un foc electric răspîndea o

lumină roșiatică. De-abia după ce au ocolit masa au ajuns să vadă trupul care zăcea întins cu fața în sus. Purta haine de seară. O mână îi era încleștată pe marginea consolei, cealaltă era pe jumătate ridicată, de parcă ar fi vrut să parčeze o lovitură.

— E mort — împușcat... uită-te și tu.

Însoțitorul lui Simpson arată spre o pată de sânge de deasupra inimii.

P.C. Simpson privea fascinat spre cadavrul din fața sa, primul pe care-l descoperise pînă acum și de aceea extrem de conștient de importanța pe care avea să-l joace în cariera sa. Prin cap îi treceau tot felul de instrucțiuni legate de ce trebuie să facă un polițist în astfel de situații, fără a reuși însă să le pună într-o ordine oarecare.

— Nu lăsa pe nimeni să intre, spuse el cu voce aspră, uitîndu-se tîmp prin cameră. Fereastra dinspre salon era deschisă, așa că ieși și, aprinzînd lanterna, examină balustrada.

De ea era legată o frînghie ce atîrna și, urmărind-o cu lanterna, observă că ajungea pînă pe treptele de la intrare. Cu siguranță că nu fusese acolo la sosirea lor, căci altminteri ar fi văzut-o.

— A șters-o cînd am intrat noi, Harry. Hai să coborîm.

O luară la fugă în jos pe scări și ajunseră în scuarul cufundat în liniște. Pe fată nu o mai văzuseră. Probabil că se dusesese în camera ei. Se întoarseră înspre casă. Ușa de la intrare era închisă. P.C. Simpson se opinti în ea cu toată forța, dar ușa nu cedă. Apăsă pe clanță și împinse, dar ușa era masivă, consolidată cu o ramă de oțel și nici măcar nu se clinti.

— E zăvorîtă pe dinăuntru, spuse el cu aplomb. Cred că fata a încuiat-o. Harry, du-te și spune-i să aducă cheia.

Harry încercă o altă ușa. Era închisă. La fel și următoarea. În schimb cea care dădea în spate era deschisă. Intră și pătrunse într-o bucătărie. La lumina lanternei văzu încă o ușa deschisă. Bănuî că duce spre grajd. Porțile mari dinspre grajduri se legănau ușor în bătaia vântului.

O luă înapoi spre locul unde îl aștepta camaradul său.

— Rămîi aici, zise P.C. Simpson, luînd-o la goană în jos pe scări și în cîteva secunde ajunse la grajduri. Cu o mînă tremurîndă căută în buzunar fluierul de polițist și găsindu-l, suflă cu putere în el și dădu semnalul de avertizare, în timp ce făcea ocolul casci. Ajunse în față exact în momentul în care trei polițiști precedați de un bărbat înalt și bine clădit soseau în fugă.

Inspectorul O. Rater fusese chemat de propriile sale probleme în acea parte a orașului, dar auzind semnalul de alarmă lăsase totul baltă. În timp ce se îndreptau aproape alergînd spre grajduri, polițistul, răsufliînd cu greu, îi povesti pe scurt despre ce era vorba.

— Bine, bine, îi spuse Oratorul cu un aer nerăbdător. Unul din voi să rămînă la ușa din față și nu care cumva să plece.

Îl urmă pe Simpson în casă, oprindu-se la parter. Harry, polițistul, stătea în poziție de drepti la baza scării.

— Unde-i domnișoara? Ai văzut-o?

Harry nu o văzuse și nici nu o auzise. Se aventură să sugereze că ar putea să fie „căzută în leșin“, căci era familist și știa prea bine efectul unor astfel de întîmplări asupra unei constituții delicate, ca cea a femeii.

Oratorul era deja la jumătatea scării și astfel rată explicația, altminteri perfect plauzibilă.

— Aceasta-i camera, domnule.

Inspectorul Rater apăsă pe clanță și împinse.

— E încuiată, spuse el și, aplecându-se, se uită pe gaura cheii. Reuși să vadă că ușa spre balcon era deschisă și întreabă ce e cu ea.

— Eu am lăsat-o așa, domnule. De balustradă am găsit legată o funie. Cel ce a săvârșit fapta a scăpat probabil pe acolo, domnule.

— Haideți, puneți umărul la treabă, spuse Oratorul.

Doi bărbați puternici se opintiră în ușă o dată și încă o dată. Broasca cedă cu un pocnet și ușa zbură într-o parte.

— Unde îți e cadavrul?

P.C. Simpson se uită uimit: acolo unde zăcuse cadavrul nu mai era nici urmă de așa ceva. Camera era absolut goală.

Oratorul se uită la polițiști, la dușumea și apoi la fereastră, și apoi gândul ei se îndreptă automat spre casa marchizului Perello, care se afla pe partea opusă a scuarului. Gîndul îl duse la marchizul Perello din două motive: primul era că Len Wilton se afla în oraș, iar al doilea că în casa marchizului într-un seif, într-un nu prea sigur seif, se aflau patru pungulițe cu smaralde șlefuite, care ajunseseră la Londra cu cîteva zile în urmă. Erau în tranzit către o persoană ilustră din Italia, care avea o mare pasiune pentru smaralde și care fuseseră cumpărate în Argentina, la un preț foarte mare. Marchizul înștiințase poliția și domnul O. Rater găsise de cuviință să instaleze cîte un polițist în uniformă la intrarea din față, cît și la cea din spatele casei. Știa numele celor doi și, aplecându-se peste balustrada balconului, se adresă micului grup de polițiști ce stăteau pe trotuarul de dedesubt.

— Walton e acolo?

— Da, domnule, zise o voce.

— Și Martin?

— Da, domnule, răspunse o altă voce.

— Și de ce naiba, întrebă Oratorul calm, sînteți aici?

Era extrem de nemulțumit, căci știa foarte de bine cît de repede opera Len Witlon. Nu așteptă să fie deschisă ușa, ci coborî direct pe frînghie, pînă pe treptele de la intrare. Cinci minute mai tîrziu bătea la ușa marchizului Perello. Bătu așa multă vreme. Marchizul și soția sa erau la teatru. Cele trei servitoare erau încuiate în cămăruța de sus. Valetul înarmat care păzea seiful fu găsit cu capul zdrobit, zăcînd în camera de zi, iar seiful era larg deschis.

— S-a lucrat la patru mîini, zise Oratorul cu un aer filozofic.

Len Witlon lucra de regulă la patru mîini, așa că descoperirea Oratorului era cît se poate de banală. După ce terminau treaba, cei patru se despărțeau și părăseau Anglia pe căi diferite. De exemplu, cu un vas ce făcea ruta Dundee — Olanda, sau cu un altul ce pleca din Plymouth spre unul din porturile franceze. Len nu făcea niciodată greșeala de a merge pe drumuri deja bătute. Metodele lui erau unice. Nimeni în locul lui nu ar fi închiriat o casă mobilată în Burford Square ca să însceneze o crimă, cu scopul de a atrage toată poliția din zonă în acel punct, încît locul pe care intenționa să-l jefuiască să rămîină complet nepăzit.

Percheziția nu scoase la iveală nimic important, cu excepția faptului că în căminul din sufragerie fură găsite o serie de hîrtii carbonizate și un singur petec pe care era scris ceva cu roșu și care era doar pe jumătate ars. Părea să se refere la pasageri și ghizi și la dificultățile întîmpinate la vamă. Oratorul puse cu băgare de seamă hîrtiuța în buzunar și dădu ordin să înceapă cercetările în toate direcțiile. Singurul indiciu pe care îl avea — și acesta îi parveni a doua zi dimineață de la un polițist din Poliția Capitalei care,

fiind în intersecția străzilor Queen Victoria și Cannon zărise o mașină în care se afla o femeie. Nu era foarte sigur că era o femeie, deși așa părea, căci capul și partea de sus a corpului îi erau înfășurate într-o haină largă. De fapt, în momentul în care o zărise era tocmai pe punctul de a-și trage pe ea o rochie.

Stația de pe strada Cannon răspunsese sec: la acea oră nici o femeie nu-și făcuse apariția în vreo mașină. Era limpede că din strada Cannon o luase spre est.

Oratorul însuși era un bun psiholog. Îi știa metodele lui Witlon și știa că acest domn galant voia mai întâi să se asigure că frumoasa lui complice este la adăpost. Stătu de vorbă cu P.C. Simpson, un om ranchiunos și taciturn, căruia îi fusese smuls fără menajamente primul caz de crimă din cariera sa.

— Da, domnule, avea un soi de accent străin.

— Vreau să-ți amintești fiecare cuvânt pe care l-a rostit, zise Oratorul plin de blîndețe.

P.C. Simpson se concentrează puternic, încercînd să-și înduplece memoria, printr-un masaj viguros al capului, să scoată la iveală măcar cîteva crîmpeie din conversația pe jumătate uitată.

— Nu-mi amintesc nimic din ce-a spus, domnule. Singurul lucru care mi s-a părut curios a fost că în timp ce se tot văicărea și se jelea de mama focului, fata avea ochii ațintiți la ceas. Am remarcat asta în două rînduri.

— Era în jur de unsprezece, nu?

Polițistul fu de părere că era ceva mai tîrziu.

— Pentru mine, zise Oratorul, e clar ca bună ziua.

Cînd P.C. Simpson se îndepărtă, Oratorul scoase dintr-un plic peticul de hîrtie pe jumătate ars, care fusese găsit în căminul din sufragerie și încercă să-i dea de capăt...

Într-o dimineață devreme, undeva în Golful Biscaia, un distrugător britanic apăru la orizont, în spatele vasului „Emil” ce se deplasa cu viteză redusă și îi

semnaliză căpitanului să oprească. „Emil“ era un vas mic care transporta un număr mare de pasageri aflați în croazieră, către porturile marocane și din Madeira. Părăsise Londra la miezul nopții, chiar când avusese loc jaful și misterioasa fată anglo-spaniolă, care devenise deja regina frumuseții pe vapor, se îmbarcase pe acest vas doar cu câteva minute înainte ca acesta să părăsească docurile Londrei. Domnișoara Avilez protestă energic împotriva arestării ei și aproape că era să-și piardă și jurnalul de impresii de călătorie abia început, încercînd să arunce un pachetel peste bord — o extravaganță destul de costisitoare din partea ei, avînd în vedere că acesta conținea șaptesprezece smaralde perfect șlefuite, nici unul mai mic de zece carate.

Cea care o avusese sub supraveghere pe distrugător o aduse cu bine la Londra și o predă inspectorului O. Rater. Fata răspunse la toate întrebările lui cu o superioritate caracteristică unei fiice de hidalgo*.

În dimineața următoare în presa londoneză apărură o comunicare, pe care chiar Oratorul o formulase extrem de atent. În scris nu era atît de zgîrcit cu vorbele.

„O bună parte din obiectele de preț ce au constituit mobilul jafului din Burford Square au fost recuperate prin arestarea unei persoane care declară că se numește Inez Avilez. Se pare că șeful bandei care a comis acest jaf plănuia pînă la cel mai mic detaliu nu numai că trimisese femeia pe o rută lesne de ghicit, dar lăsase și o serie de indicii, probabil cu scopul de a o folosi pe post de momeală, spre a distra atenția de la el; și asta în timp ce își puna propria piele la adăpost“.

În ziua imediat următoare condamnării frumoasei anglo-spaniole (avea cetățenie britanică, iar ca

---

* nobil spaniol. (n. tr.).

naționalitate era spaniolă), apărură o a doua notă la fel de inspirată.

„Această femeie a fost sacrificată în mod deliberat de cel care a plănuit jaful și astăzi va fi întemnițată pentru a ispăși o crimă săvârșită de altul”.

Era o notă scrisă stângaci și s-au găsit destui editori care să îi spună că ar trebui să o modifice pe ici-colo, dar Oratorul își cunoștea bine omul, deși poate nu l-ar fi recunoscut pe domnul Len Witlon dacă l-ar fi văzut măsurînd nervos apartamentul său de lux din Aix, înnebunit de furie și punînd la cale o răzbunare pentru insulta ce îi fusese adusă.

— Al meu e-acum, zise Oratorul laconic.

Și totuși superiorii săi știau bine că nu exista nici un lucru pe lumea asta care să-l asocieze pe Witlon cu jaful comis. El își avea alibiurile sale perfect aduse din condei și martori care să jure că fuseseră în Franța la ora la care fuseseră furate smaraldele.

— Și eu pot să citesc gîndurile, spuse Oratorul, cînd aceștia îi cerură o explicație, și chiar în acest moment îi citesc gîndurile lui Witlon. Ceea ce spune el despre mine în clipa asta ar fi de ajuns să mă facă să mă răsucească și în mormînt. Numai că n-am murit încă.

Domnul Len Witlon avea un asociat scilicet, un anume John B. Stimmings, care sosise în Aix la cererea patronului său, fără să știe în ce stare de spirit era domnul Len Witlon.

— Îmi pare rău de Inez, spuse domnul Stimmings, în timp ce intra în livingul somptuos și închidea ușa după el. O puștoaică deșteaptă, fata asta. Fac pariu că Rater ăla i-a înscenat ceva.

— I-a înscenat un rahat, asta a făcut, se zborși Len, asta a făcut, chipul său schimonosindu-se de furie. Rater! I se zice Oratorul, nu? Lasă că-i scot eu oratoria pe nas. Ia citește astea.

Trînti pe masă două tăieturi din ziar.

— N-a putut să-mi agațe nimic de coadă. Toată securitatea franceză mi-a venit pe cap a doua zi dimineață, iar eu stăteam bine mersi în pat în vila mea de la Anteuil.

— La Paris, spuse John B., se vorbește despre o cerere de extrădare.

— Extrădare, pe dracu. Știu ei foarte bine că n-aș călca eu strîmb în Franța. Plec în Anglia să dau de tipul ăsta, de Rater.

Domnul Stimmings se uită la el lung, plin de uimire.

— Pe mine să nu contezi, spuse el. Ia doar un singur bilet. Dus. Și vezi să nu ți se înfunde.

Absurditatea afirmației că nu ar fi fost o idee strălucită îl făcu pe Len să zîmbească.

— Ascultă-mă. Mă cunoști doar. Știu exact ce gîndește individul. Am pătruns deja în chestia aia pe care el și-o numește mințe. John, îți amintești cînd m-am dus să „împrumut” perlele infantei și m-am întors la Madrid peste patru zile? A știut cineva că am trecut pe acolo? O să-ți arăt cea mai măreață lovitură a mea.

Ar fi putut adăuga și cea mai revoltătoare, căci într-o noapte plină de frămîntări și de nesomn, punea la cale o crimă ce nu avea egal în cariera lui absolut unică.

O săptămînă mai tîrziu sosea la Londra un gentleman în vîrstă ce se înregistrează la unul dintre cele mai bune hoteluri, sub numele de Colonelul Pershin. Avea pașaport britanic. La prima vedere era un bărbat certăreț și iute la mînie, care nu părea să fi venit cu treburi. Stătea la hotelul Wheetham, care avea dubla calitate de a fi și retras, și de bon ton. Domnul își petrecea o mare parte din timp citind ziarele cu asiduitate.

La cîteva zile de la sosirea acestui personaj, domnul O. Rater primi o scrisoare parfumată. Era scrisă de o doamnă care semna „cea care ştie“. Suna cam așa:

„Dacă doriți să știți unde se află celelalte smaralde ale marchizului Perello, eu sînt cea care vă poate ajuta. Aș vrea să- mi promiteți că nu voi fi arestată, dar întrucît știu bine că un polițist nu poate să facă o astfel de promisiune, nu pot să vă cer să-mi dați în scris că veți face întocmai. Voi veni la Scotland Yard, la ora nouă, sîmbătă seară. Vă rog să fiți în biroul dumneavoastră“.

Oratorul citi și reciti mesajul. Cînd era vorba de femei, era în stare să creadă orice. Și totuși în sinea sa se bucura, ghicindu-l în spatele scrisorii pe domnul Witlon. Rămase mult timp nemișcat lîngă fereastră, cu ochii pierduți în zare, înspre rîu, încercînd să gîndească cu mintea dușmanului său.

La vremea aceea, la conducerea Scotland Yardului era un individ extrem de antipatic care nu-l iubea deloc pe Orator. Maiorul Dawlton urmasse școala de ofițeri în India. Era un teoretician incurabil, cu o slăbiciune deosebită în a se interpune deciziilor luate de subordonați. La un moment dat Oratorul se trezi chemat la el în birou.

— Ei, haide, domnule Rater, îi spuse el cu un aer de superioritate. Așa ceva nu-i admisibil. Să dispară niște smaralde de o valoare atît de mare, chiar de sub nasul poliției, după ce primiseși expres însărcinarea de a-l proteja pe proprietarul acestora. Ai citit ziarele de dimineață?

— Eu nu citesc, spuse Oratorul obosit, după ce așteptă îndeajuns de mult ca maiorul să ajungă în culmea enervării, pentru ca să-și reia ideea — ziarele, cînd lucrez la un caz.

— E scandalos, domnule Rater. Mi-e pur și simplu rușine să dau ochii cu prietenii la club. Mă întrebă

într-una de ce nu aducem detectivi din afară. Și înclin să cred că ar fi o soluție excelentă.

— Nu e nevoie de detectivi, ci de cititori de gânduri, ca să-l înfrunți pe Witlon, spuse Oratorul din nou.

— Astea-s prostii, zise maiorul Dawlton.

În dupăamiaza zilei de sîmbătă la Scotland Yard era liniște. Era cald și de aceea ușile de la balcon fuseseră deschise larg, lăsînd zgomotele orașului să pătrundă în încăpere. Soarele scălda în razele lui blînde debarcaderul pustiu și depozitele aflate pe malul stîng al Thamisei, învăluind oglinda apei într-o perdea aurie.

Tramvaiele erau mai mult sau mai puțin goale, căci majoritatea oamenilor preferau acum să facă o plimbare pe jos alături de copiii lor, căscînd gura încolo și înapoi.

Inspectorul Rater își scoase monoclul cu un oftat, împături înștiințarea pe care o citise și o puse la loc în plic. Se uită gînditor pe fereastra deschisă. Un șir lung de șlepuri trase de un remorcher se mișca încet, în susul apei. Pe șlepuri erau stivuite scînduri lungi, gălbui, din lemn de brad. Pe mal, cîțiva pierde-vară priveau desfășurarea.

Auzi ușa deschizîndu-se și se întoarse imediat. Era maiorul Dawlton. Fără nici un cuvînt, inspectorul înmîină scrisoarea superiorului său. Acesta își potrivea monoclul, citi și apoi spuse printre dinți:

— Asta, presupun, este arta de a descoperi o crimă, zise el plin de ironie, căci din punctul de vedere al maiorului, Oratorul trecea printr-un moment de maximă lipsă de popularitate. Jumătate din treaba Scotland Yard-ului este rezolvată de către informatori. Aș vrea s-o văd și eu pe doamna asta, cînd vine.

— Dacă vine, spuse încet Oratorul.

— Crezi că la mijloc este o glumă? Nu pot să fiu de acord. Este probabil vorba de vreun asociat care nu a

fost tratat cum se cuvine. De cînd sînt la Scotland Yard, n-a fost zi sã nu primim astfel de informații.

— Nici de cînd sînt eu la Scotland Yard, spuse Oratorul, adică de șaptesprezece ani.

Maiorul pufni, auzind această replică ce implica lipsa lui de experiență.

— Ea nu va veni, în schimb va veni el.

— Witlon? Prostii! E în Franța. Un tâlhar ca el n-o să se încumete niciodată să intre în țară și, chiar dacă ar face așa ceva, avem destule probe care să-l condamnăm pentru furt. La opt punct voi fi aici.

— Încercați să ajungeți la fără un sfert, îi sugeră Oratorul, plin de malițiozitate.

.....

Tolănit în fotoliu, maiorul Dawlton căsca, plictisit.

— Te-a păcălit, spuse el.

— V-am spus să nu veniți, răspunse domnul Rater.

Stătea cu spatele la perete, uitîndu-se gînditor la șeful său.

— Îi mai dau un sfert de oră.

— Fsss... poc!

Ceva trecuse șuierînd chiar pe lîngă el, punînd în mișcare aerul. Își întoarse, uimit, capul și văzu cum sticla unui tablou agățat pe perete se spargea în mii de bucăți.

Nici un zgomot de împușcătură, nici o explozie.

Sări imediat în picioare și alergă la fereastră.

Ceva lovi pervazul pe care își sprijinea mîna, mușcă zidul și, oprindu-se în tavan, răspîndi în încăpere o ploaie de tencuială.

— În locul dumneavoastră n-aș sta în fereastră, spuse Oratorul cu blîndețe. Am auzit că e un trăgător foarte dibaci, numai că am crezut că o să acționeze din clădirea primăriei. Ideea cu șlepul a fost, desigur, strălucită.

Maiorul Dawlton era alb ca varul.

— Se trage! spuse el, cu răsuflarea tăiată. În mine!

— În mine, spuse Oratorul, gînditor. Sper că băieții l-au localizat. De acum, ar căm fi timpul.

În timp ce vorbea, văzu cum două șalupe rapide îșniră din adăpostul docului, îndreptîndu-se spre șlep.

— E în regulă, spuse Oratorul. Acum avem pentru ce să-l acuzăm.

— Se trage în mine! se tîngui maiorul.

— V-am spus să nu veniți, spuse domnul Rater, bucuria ce-i juca în ochi dezmințind nota de simpatie din glas.

.....

— Ideea în ansamblu a fost foarte bună, îi spuse Oratorul comisarului șef. Witlon îmi cunoștea slăbiciunea pentru aerul proaspăt al serii. Probabil că venise în recunoaștere și își dăduse seama cît de ușor se poate vedea în biroul meu cînd fereastra este deschisă. Bineînțeles că eu eram la curent cu sosirea lui în Anglia — unul din oamenii mei îi dăduse de urmă cînd ajunsesc în Southampton, venind de la Havre.

Privirea muștrătoare a Comisarului șef era fixată asupra Oratorului.

— Dar nici prin cap nu ți-a trecut că s-ar putea să tragă, nu? Altminteri sper că nu l-ai fi lăsat pe maior să vină!.

Oratorul nu răspunse imediat. Apoi oftă:

— Presupun că nu, spuse el.

3. O LADY NERECUNOSCĂTOARE

Domnul Rater nu intervenea niciodată în rezolvarea cazurilor deja repartizate unui subordonat, dacă nu era absolut necesar. De data asta subordonatul era un simplu polițist a cărui sarcină era aceea de a-l salva din ghearele doamnei Schtalmeister pe nefericitul venit să ridice banii de chirie și care zăcea acum întins pe podea, fără să mai știe pe ce lume se află. Era limpede că uitarea i se trăgea nefericitului de la cana din faianță pe care această bătrână doamnă, foarte în puteri, i-o trântise în cap, căci într-un moment de inconștiență nesuferitul de perceptor o amenințase cu evacuarea, dacă n-avea de gînd să plătească chiria. Probabil că nu era la curent cu soțul de chiriași ce locuiau în Keller Row nr. 79 și cu metodele lor inedite; cu siguranță că nu o cunoștea pe doamna Schtalmeister și nici nu știa ce reputație avea, căci altfel nu ar fi îndrăznit să se întoarcă cu spatele chiar cînd aceasta dădea să apuce cana.

Avea înspre șaiszeci de ani; era o femeie înaltă și puternică, cu o forță de salahor, care își știa spatele acoperit de toată suflarea din Keller Row, de toți accia pentru care perceptorii, inspectorii școlari și polițiștii erau inamicul public numărul unu.

Numai în clipa în care un simpatizant al bătrînei doamne pusese mîna pe un tîrnăcop cu intenția vădită

de a-l alunga pe polițistul nedorit, inspectorul Rater, un spectator întâmplător, dar direct interesat, hotărîse că a sosit momentul să intervină.

El fu acela care o smulse pe doamna Schtalmeister de pe trupul doborît la podea al receptorului și cu un pumn de fier îl făcu pe simpatizant să dispară din obiectiv; iar în final, reuși s-o urce cu forța pe zgripțuroaică în duba poliției, legînd-o fedeleș. Tot el fu acela care, jumătate de oră mai tîrziu, atunci cînd doamna Schtalmeister încerca să explice într-o olandeză stîlcită că fusese victima unui atac inexplicabil, prezentă pe scurt cazierul ei judiciar.

Era o femeie aspră și nemiloasă, teroarea întregului cartier; de cincisprezece ani îi domina pe suedezii, olandezii și scoțienii care dintr-un motiv sau altul se adunaseră în Keller Row, Greenwich. Majoritatea erau oameni ai mării. Bărbații se îmbarcau la intervale neregulate pe vasele ce plecau în josul Tamisei din docurile Victoria. Pe vremuri locuiseră în alte părți ca Poplar și Wapong dar, odată ce consiliul orășenesc construisese tunelul dintre Black Wall și East Greenwich, era inevitabil să nu se producă o migrație a populației nevoiașе către sud.

Șapte frați indieni, toți marinari, locuiau într-o singură casă. La numărul 43 locuiau o grămadă de chinezi al căror număr părea că sporește pe zi ce trece. La numărul 15 era un neamț autentic care în timpul războiului avusese domiciliu forțat. Mai erau norvegieni, o familie de irlandezi și cel puțin un finlandez în acel cul de sac care se termina brusc în zidul unui cimitir de vapoare.

Vom părăsi strada Keller Row, dar nu pentru mult timp, căci ea a fost scena unuia dintre cele mai formidabile cazuri din cariera Oratorului. Pentru moment șă ne ocupăm de doamna Schtalmeister care

tuna și fulgera împotriva legii și a reprezentanților ei, dar care clipă de clipă devenea tot mai coerentă.

— De cinspe ani eu locuiesc în strada asta — nu certat la nimeni, eu trăiește ca o doamnă, eu ăre de la băiatu al meu șase lire pe săptămână... eu nu pierde firea niciodată... Odată, da, în '85, adevărat, fratele și eu, am certat rău de tot, da' de-atunci nimic...

Și apoi, cu un aer de nevinovăție absolută, total inconștientă de încălcarea legii pe care o săvârșise, mai degrabă mândră de faptele ei, începu să depene o poveste pe care Rater o ascultă fără să aibă în aparență nici o reacție.

Ilegalitatea de care se făcuse vinovată era destul de veche și mai mult de ordin tehnic. Subiectul nu i se păru interesant, dar, fiind extrem de curios din fire, o săptămână sau două mai târziu era în măsură să confirme adevărul celor spuse de femeie.

În dimineața următoare, la judecătoria Poliției din Greenwich episodul doamnei Schtalmeister se încheia cu o amendă însoțită de un avertisment extrem de aspru rostit de magistratul curții judecătorești. Bătrîna plăti amenda precum și chiria — avea bani destui dar era înclinată spre zgîrcenie — și se întoarse în Keller Row, unde și muri, în iarna anului '23.

Oratorul nu știa nimic despre trecera ei în neființă; pe el nu-l interesau cei ce trăiau după litera legii. În acea vreme era angajat în rezolvarea unui caz ce privea un furt de bijuterii care avusese loc în Chislehurst, o treabă destul de complicată, căci deși hoții fuseseră prinși, arestarea lor se lăsase atît de mult timp așteptată, încît cele paisprezece diamante mari din diadema demontată a doamnei Teighmount se evaporaseră. Fusesse găsită doar montura, dar întrucît aceasta nu avea altă valoare, în epoca Victoriană timpurie, Oratorul nu era deloc entuziasmat.

— Vă spui ca la spovedanie domnule Rater, zise Harry Selt, principalul inculpat. Am plasat sclipitoarele la un ovrei, nu mai știu cum îi zice: lucrează pentru un grangur de pe continent. Nu mi-a dat decît două sutare și p'alea a trebuit să le împart la patru. Nu v-aș minți io, domnu' Rater, știți și dumneavoastră de cîte mîini e nevoie ca să faci un hocus-pocus ca ăsta”.

Atît s-a putut scoate de la Harry, ceea ce era regretabil, căci lady Theighmount, pe lîngă faptul că era o persoană extrem de bogată, era și rudă cu un ministru din Cabinet. Acest personaj sus-pus îl chemă la el pe Orator, dovedindu-se însă din cale-afară de uman.

— Îți cer o mare favoare, domnule Rater, îi zise el. Mătușă-mea este teribil de pornită să recupereze diamantele acelea. Le-a primit în dar de la soțul ei prin anii '70 sau printr-o eră preistorică asemănătoare și le atribuie o valoare sentimentală. Bine că n-a aflat niciodată că bătfînul avea o adevărată pasiune pentru dăruirea diamantelor. Te-aș întreba acum, nu crezi că e posibil să intri în contact cu vreun gentleman din lumea interlopă, care te-ar putea pune pe urmele lor? Lady Teighmount e gata să plătească două mii de lire fără să pună nici o întrebare...

— Ceea ce reprezintă un stimulent ilegal, spuse calm domnul Rater.

— Știu, știu. Problema e, ai putea, dacă te rog eu, să ocolești puțin calca oficială și să recuperezi diamantele acelea?

Oratorul încuviință din cap. Avea senzația că spusese deja prea multe.

Nici un tănuitor nu poate fi abordat direct, mai ales de către un ofițer de poliție. Oratorul își începu cercetările mai pe departe, chestionîndu-l mai întîi pe un anume Alf Barkin, un „gentleman” care intermedia

vînzări de cîini. Fu o discuție foarte lungă și Oratorul nu reuși să scoată mai nimic de la el. Nu contenea să nege, clătinînd din cap și zicînd: „Nu știu nimic despre asta, d-le Rater”, sau „Dacă aș ști, v- aș spune”. În cele din urmă Alfred se hotărî să-l însoțească pe detectiv în aceea seară la o cîrciumă din Deptford, unde îl întîlniseră pe Joseph Greid, ce se ocupa cu comerțul de mobilă și care cunoștea doar așa, „din vedere” (se grăbi el să specifice) pe cineva, care la rîndul lui, s-ar fi putut să-l știe pe prietenul altcuiva, care era prieten la rîndul lui cu un plasator de obiecte furate.

Timp de douăsprezece zile merse răbdător pe firul ăsta. Ca de obicei vorbea puțin dar asculta atent și nu-i scăpa nimic. Știa că singura lui șansă era să prindă cuvîntul scăpat fără voce într-un șir nestăvilit de vorbe neesențiale, să discearnă elementele importante de cele neesențiale și să descopere care erau informațiile plasate special pentru a-l pune pe o pistă greșită.

În cele din urmă făcu o călătorie la Bruxelles, unde avea stabilită o întîlnire cu domnul Heinrich Dissel.

Domnul Dissel veni la el la hotel; era un bărbat destul de tînăr și aparent foarte înțepat, cu ochelari cu ramă de baga, cu părul blond cam nepieptănat și cu o mustăcioară deasă și țepoasă. Salută pocnindu-și călcîiele și, înclinîndu-se, întinse o mînă înmănușată.

— Eu primit scrisoarea, m'sieu. Să luăm locul împreună, Sir.

Puse jos servieta mare și neagră pe care o avea, își ridică puțin de la genunchi pantalonii impecabil călcați și se așeză pe marginea scaunului, lăsînd să se vadă o șosetă de un alb imaculat ieșind din niște ghetete de un galben strălucitor.

— Sînt negustor și agent, da, dar diamante foarte rar. Eu cunosc la Anvers cîțiva bărbații care cumpără și

vinde diamante, cîteodată cu acte, cîteodată fără. Da, îi ştiu. V-a trimis fratele de la Londra? El, frate bun cu mine, dar cum se zice, noi nu prieteni. Ne certăm, noi facem scandal mare, el dă la mine mulţi bani şi asta e bine, joc cărţi, pariez la curse, înţelegeţi, nu, aşa că el certat pe mine şi acum noi supăraţi. Cînd merge la Londra, eu telefonez şi el spune „Nu acasă“, aşa că noi nu prieteni.

Rîdea ca şi cum cearta cu fratele său, ai cărui bani îi tocaseră, ar fi fost cea mai bună glumă din lume. Oratorul se mişca nerăbdător în scaun, aşa cum făcea întotdeauna cînd se pregătea să vorbească.

— Bine, bine, m'sieur Dissel, nu prea mă interesează problemele astea de familie. Ai fost foarte amabil că mi-ai răspuns la scrisoarea în legătură cu o problemă atît de delicată. Înţeleg că ai putea să răscumperi diamantele?

Chipul domnului Dissel se luminează într-un zîmbet triumfător. Băgă mîna în buzunarul din interiorul hainei foarte cambrate şi scoase la iveală o cutie din piele, destul de voluminoasă, pe care o trînti pe masă şi o deschise cu un gest larg. Căută printre tot felul de scrisori şi cărţi de vizită şi dădu peste un pachet învelit în hîrtie albă, de mătase, pe care îl desfăcu cu o singură mişcare dibace din deget. Pe măsură ce pachetul se desfăcea diamantele îşi făceau apariţia, trei cîte trei, din stratul de vată care le proteja.

— Iată, zise el. Pentru asta eu plăteşte 230.000 franci, eu face profit 30.000 franci, eu nu spune că eu nu face profit.

Oratorul se duse la uşa dormitorului de unde îl chemă pe expertul pe care-l adusese cu el de la Londra. Acesta examinează pietrele, una cîte una. Henry Dissel privea scena cu un aer amuzat. În cele din urmă domnul O. Rater numără douăzeci şi unu de bancnote

de cîte 100 de lire, pe care belgianul le împături cu grijă și le puse în buzunar.

— Presupun, d-le Dissel, că nu sînteți dispus să-mi dați numele celui de la care le-ați cumpărat.

Domnul Dissel ridică din umeri și dădu din cap că nu.

— Ei poate fi oameni buni sau oameni răi, zise el. Dacă se vorbește despre ei pe nume, ei se supără pe mine și spune: „Domnule Dissel, tu faci la noi multe probleme, noi niciodată nu mai lucrează cu tine“.

— Unde lucrează fratele dumitale la Londra? întrebă Oratorul la despărțire.

— Theodor are birou pe strada Victoria, la număr nouă sute șaiszeci, răspunse domnul Dissel. Dar noi nu buni prieteni. Asta trist și împotriva lui Dumnezeu.

Oratorul se încruntă.

— Theodor? și mai cum?

— Theodor Luis Hazeborn. Al meu este Heinrich Frederick Dinehem.

Oratorul îl privi fără nici o expresie.

— Aha, zise el.

Oricare altă persoană ar fi comentat în vreun fel, dar inspectorul șef Rater era scump la vorbă; de asta își primise și porecla, din partea colegilor „binevoitori“.

Domnul Dissel era cetățean belgian și era lansat în lumea afacerilor de zece ani; avea un mic birou pe bulevardul Militar, un birou extrem de dezorientat, după cum avea să constate Oratorul cu ocazia vizitei ce i-o făcu. Deasupra biroului trona o diplomă cu multe înflorituri, prinsă într-o ramă aurie. Era dovada palpabilă a talentului athletic al domnului Heinrich Dissel.

Era, după spusele lui, reprezentantul cîtorva mici firme textile din Anglia, Germania și America. Călătorea mult în interes de afaceri. Era membru al

unui club unde se juca în stil mare și, deși era un jucător împătimit, nu i se putea reproșa absolut nimic. În mod cu totul ocazional se ocupa și de pietre prețioase, anticuri și chiar de proprietăți imobiliare. Nu exista nici o plîngere la adresa lui și era foarte clar că era genul de om pe care escrocii internaționali îl foloseau drept paravan pentru tranzacțiile lor.

— Theodor Louis Hazeborn. Tot drumul pînă la Londra, acest nume îi reveni mereu în minte domnului Rater.

Chiar în ziua în care sosi, inspectorul avu „bucuria” de a repune diamantele în posesia proprietarei lor, lady Teighmount, care se dovedi a fi într-o stare de maximă irascibilitate. Îi spuse în față cît era de indignată pentru banii de recompensă, căci dacă poliția putuse să-i aducă înapoi diamantele pentru bani, gîndea că ar fi putut să o facă și fără. Plină de venin, insinuă că în ce o privește nu excludea faptul că poliția, în general, și aici îl includea și pe șef inspectorul Rater, ar fi împărțit recompensa.

Oratorul o asculta doar pe jumătate. Gîndul îl ducea la domnul Theodor Louis Hazeborn Dissel și la domnul Heinrich Frederick Dinehem Dissel.

Pe cînd se întorcea acasă în suburbia în care locuia, Oratorul spuse de-odată.

— Ce nebunie!

— Cine e nebun? întrebă speriat un domn de lîngă el, căci Oratorul scosese această exclamație în plin tramvai.

— Toată lumea, răspunse inspectorul cu mult calm.

Vecinul său se trase mai într-o parte și căută cu privirea semnalul de alarmă.

Dar era o adevărată nebunie, toată teoria asta care începea să se profileze în capul Oratorului. Cea mai nebunească idee pe care o putea concepe o minte omenească.

Cu răbdare, porni o nouă investigație, scoțînd la iveală noi fire legate de vechile crime. Vreme de trei săptămîni stătu de vorbă cu tot felul de hoți de bijuterii ce se aflau acum după gratii. Luă la rînd o duzină de închisori și la capătul investigațiilor sale, reuși să descopere un fir ascuns cu mare iscusință, ce lega Londra de Belgia. Pe firul ăsta circulară intermediarii, cu sumele imense de pe obiectele rezultate în urma jafurilor mai mari sau mai mici. Punctul terminus nu era întotdeauna Bruxelles, ci se ramifica, uneori ajungînd la Liège, sau se oprea brusc la Ostende. Întotdeauna însă, afacerea se încheia într-o cafenea sau berărie, sau oricum, într-un loc cu o reputație îndoielnică, printr-o întrevvedere cu o persoană misterioasă; și întotdeauna acest rendezvous era pus la cale chiar de la Londra.

— Așa s-a făcut treaba, d-le Rater. (Cel ce vorbea era un tănuitor de obiecte furate care ispășea o condamnare în închisoarea Maidstone). Cînd băieții puneau mîna pe ceva de calitate, era clar că noi, tănuitorii, o să fim sunați de un individ care ne spunea întotdeauna de unde puteam să cumpărăm marfa. Nu știu cine-i cîrpea individului informațiile, dar e sigur că le avea, și încă foarte bune. Apoi unul din băieții noștri ducea marfa pe continent. Ieșeau bani buni din asta. Știu din experiență.

— L-ai văzut vreodată la față pe cel ce prelua marfa pe continent?

— Niciodată. Ajungeai la cafenea și acolo venea unu și-ți zicea: „Șefu' e-afară“. El aștepta întotdeauna după colț, într-un taxi. Examina rapid marfa la lumina unei lanterne, fixa prețul și plătea pe loc.

Oratorul nu îl întrebă pe tănuitor cum se face că agentul londonez al tănuitorului știa cine era în

posesia bunurilor furate. El cunoștea lumea iterlopă destul de bine ca să știe că asemenea informații sînt bine cunoscute membrilor ei. Mai știa de asemenea că mulți tainuitori și unii dintre cei mai mari spărgători aveau locuri bine stabilite unde puteau fi contactați. Ideea nebunească începea să capete contur.

Două zile mai tîrziu Oratorul își luă liber de la slujbă pentru a-și dedica tot timpul rezolvării acestui caz și făcu o vizită volatilului Heinrich.

Biroul lui Heinrich din Bruxelles era o cameră mizerabilă, mobilată neglijent. Biroul lui Theodor Dissel, businessman de succes, era tot numai mahon și alamă strălucitoare. Pe ușa din sticlă de la intrare era scris frumos și îngrijit, cu vopsea:

*„Theodor Dissel
Inginer“*

„Iată un bărbat înalt, îmbrăcat îngrijit, proaspăt ras și foarte chipeș“, gîndi Oratorul. Avea părul corect pieptănat pe spate, lăsînd să i se vadă fruntea înaltă, purta monoclu și o cămașă de un alb imaculat. Vorbea o engleză fără cusur.

O secretară îl condusesese pe domnul Rater la domnul Theodor, care îl aștepta așezat la un birou într-atît de ordonat încît cu greu îți puteai imagina că acolo se lucrează. Theodor se înclină puțin cam ceremonios — de fapt aceasta era singurul indiciu asupra originii lui continentale.

— Am sentimentul neplăcut că ați venit să mă vedeți în legătură cu fratele meu, zise el cu un zîmbet trist. De fapt nu este doar o bănuială, căci întîmplător știu că l-ați întîlnit acum cîteva zile. De fapt chiar el mi-a scris și mi-a povestit toate astea și, deși nu mi-a spus scopul vizitei dumneavoastră, mă simt puțin stînjinit.

— De ce? întrebă Oratorul fără menajamente.

Domnul Theodor Dissel începu să măsoare camera în sus și în jos, cu mâinile în buzunarele pantalonilor căleați impecabil.

— Ei bine, zise el, după o clipă de ezitare, sper că nu vă așteptați să vă spun vreun lucru dezonorant despre Heinrich, ar fi împotriva firii. E un tip mai sălbatic, total instabil, dar are un suflet bun. Când un om e atât de neglijent cu banii, e mai mult decît probabil că va da de bucluc la un moment dat. E vorba de vreo tranzație, sau de vreo datorie neplătită? Sînt convins că n-ar face nimic ilegal.

Înfățișarea lui trăda o neliniște sinceră. Era exact atitudinea la care Oratorul se aștepta din partea unui frate îngrijorat.

— Dacă-i vorba de bani... Theodor ridică din umeri neputincios — tocmai l-am ajutat cu o sumă de 15.000 de lire. Banii ăștia n-o să-i mai văd niciodată înapoi.

— Nu e vorba de nici o fraudă, zise Oratorul rar. Nu e cece ce credeți. Fratele dumneavoastră este cetățean belgian, nu-i așa?

După ce Theodor aprobă, continuă:

— Iar dumneavoastră sînteți cetățean britanic, naturalizat?

— Da, răspunse Theodor încet. Sînt căsătorit în Anglia de la începutul războiului. Nu știu dacă fratele meu este însurat. Ridică iarăși din umeri.

— ...el este genul de om care preferă să stabilească legături cu un caracter mai puțin permanent. Voi fi sincer cu dumneavoastră. Fratele meu îmi dă multă bătaie de cap.

Oratorul nu zise nimic. Își trecu mîna peste obraz și ochii lui mari, patetici, părău să reflecteze un crîmpei din îngrijorarea interlocutorului său.

— Tot ce-mi spuneți despre Heinrich cred că este adevărat, din nefericire. Are anumiți prieteni care nu sînt...

Gestul său exprima limita de jos a decăderii.

— Ați auzit cum că ar fi fost implicat în afaceri cu bijuterii?

Theodor se încruntă.

— Afaceri cu bijuterii? spuse rar. Nu știam că e băgat în așa ceva. Și totuși, cînd a fost la Londra ultima dată, a făcut aluzie că ar avea niște afaceri cu un oarecare domn Dereveux. L-am întîlnit odată pe Devereux, un bărbat cam dubios, despre care în nici un caz n-ai spune că e bijutier. De fapt mi-a displicut într-atît încît atunci cînd m-a sunat, după ce fratele meu se înapoiase deja în Belgia, i-au transmis că eram ocupat și nu-l puteam primi.

Oratorul căzu pe gînduri.

— Aveți perfectă dreptate, zise el în cele din urmă. Dereveux este un individ destul de periculos, îl cunosc.

După ce se întoarse acasă, Inspectorul începu să pună lucrurile cap la cap.

„Ce nebunie“, fu concluzia la care ajunsese.

Era o problemă ce putea fi etichetată drept „clasată pînă la noi evenimente“. În consecință, Oratorul își scoase pentru moment cazul din minte, lăsîndu-l într-un colț al memoriei, totuși la îndemînă.

Două săptămîni mai tîrziu Heinrich Dissel cobora în gara Ostende din trenul de Bruxelles. Era o zi de septembrie, caldă și apăsătoare, cu o pîclă lăptoasă care plutea peste marea încremenită.

Închirie pe un vas poștal ce urma să traverseze Canalul o cabină la pupa, o cabină de lux unde își depuse singurul bagaj, o mică valiză și apoi comandă ceva de mîncare. Părea să șchiopăteze puțin, căci atunci cînd apăru pe punte mergea sprijinit în baston. Ceața ținu pînă la Dover, devenind din ce în ce mai

deasă, pe măsură ce se apropiau de coasta Angliei. Vasul, ghidîndu-se după sunetul tunurilor și al sirenei din portul Dover, intra încet în rada portului cu o oră întârziere.

În clipa în care vasul făcea manevra de întoarcere — căci vasele poștale intrau în port cu pupa înainte — un pasager de la clasă a doua auzi strigătul de ajutor. Heinrich Dissel fusese văzut șchiopătînd spre pupa vasului; mai fusese văzut (și avertizat de ajutorul de timonier) pe balustrada de la pupa, într-o poziție foarte periculoasă.

Țipătul fu urmat de un pleoscăit și, repezindu-se la balustradă, un steward zări bastonul lui Heinrich dispărînd purtat de ape, dar nici urmă de om. Luaseră imediat o barcă de salvare, dar, deși marinarii recuperară pălăria, Heinrich pierise fără urmă. În aceea seară domnul Rater citi în pagina cu știri de senzație a unui ziar de seară:

„Un pasager cade de pe puntea unui vas ce traversează canalul“.

— Un pasager, ce se bănuiește a fi domnul Heinrich Dissel din Bruxelles, a căzut de pe puntea vasului poștal „Prințesa Josephine“ pe cînd vasul intra în portul Dover. Corpul nu a fost găsit“.

„Aha“, zise Oratorul de loc mișcat de această tragedie.

Cadavrul lui Heinrich Dissel nu fusese găsit nici atunci cînd Inspectorul făcu o vizită de condoleanță fratelui îndurerat.

Îl găsi pe domnul Theodor examinînd conținutul unei mici valize pe care poliția din Dover o înmînase rudei decedatului.

— Sînt uimit, spuse Theodor, dînd nedumerit din cap. Tocmai am vorbit la Bruxelles și aparent nu există nici cel mai mic motiv pentru o sinucidere. Afacerile îi

prosperau, la birou totul era în ordine — oricum, atât de în ordine cît puteau fi lucrurile bietului de el — și avea peste o mie de lire în bancă. Cu o zi înainte se lovise la picior în timp ce juca tenis și nu pot decît să mă gîndesc că vreo mișcare bruscă a vasului l-a făcut să-și mute toată greutatea corpului pe piciorul rănit...

— Era asigurat? întrebă domnul Rater.

Theodor încuviință încet.

— Da, uitasem asta. Cînd i-am plătit datoriile am insistat să se asigure la o companie englezească. A fost un gest lipsit de inimă, poate, dar aveam și eu nevoie de o oarecare siguranță.

— Pentru 15.000?

— Da, cred că asta a fost suma. Dar banii nu înseamnă nimic, sînt cutremurat de această îngrozitoare tragedie. Săracul Heinrich...

— Asigurat pe numele de Dissel? întrerupse Oratorul.

Domnul Theodor ezită. Nu, numele nostru de familie este...

— Schtalmeister, zise Oratorul, dînd din cap. Știu.

Preț de o secundă, Theodor păru descumpănit.

— Ne-am schimbat numele în acte... începu el.

— Știu, zise Oratorul. Ai avut doi unchi, nu-i așa? Unul se numea Theodor Louis Hazeborn, iar celălalt Heinrich Frederich Dinehem. La o săptămîină de la naștere, mama te-a botezat Heinrich Frederich. O lună mai tîrziu s-a mutat într-un alt cartier din Londra și s-a dus și te-a declarat încă o dată, sub numele de Theodor Louis Hazeborn, numele celui de-al doilea unchi.

Domnul Theodor se făcuse alb ca varul și nu scotea nici o vorbă.

— Ți-ai început viața cu două nume și ai continuat în același stil. Cu o simplă mustăcioară, erai cînd domnul Heinrich în Bruxelles, cînd domnul Theodor.

la Londra — însă tănuitor de bunuri furate în ambele locuri. Nehotărîrea mamei dunitale în alegerea numelui ne-a dat multă bătaie de cap.

— Ești nebun, strigă agitat Theodor, simțind cum totul se năruie. Fratele...

— Tu ești fratele. Și căderea aceea de pe punte a fost floare la ureche, nu-i așa? Ți-am văzut diploma din biroul de la Bruxelles pentru înot pe distanțe lungi... Ai ajuns la țărm, unde te aștepta o mașină, pot să pariez. Tu ești individul pe care-l așteptam de mult, cel care era în două locuri deodată. Ia-ți pălăria.

4. CRIMA DIN SUNNINGDALE

La Scotland Yard lucra un comisar adjunct care nu-l avea de loc la inimă pe inspectorul Rater. De obicei comisarii se enervează când subordonații lor vorbesc prea mult; dar cel în speță era negru de furie tocmai pentru că Oratorul vorbea prea puțin.

Comisarul adjunct despre care vorbim, mai exact colonelul Levington, avea o casă în Sunningdale, lucru care îl făcea să acorde, cum s-ar spune, un interes deosebit cazului Aliford Gray; și, deși un comisar de poliție e legat prin tot felul de regulamente și jurăminte solemne și, deși trăiește veșnic cu teama de a nu divulga cumva secretul profesional, este și el un om, ca oricare altul din noi; iar colonelul Levington nu făcea excepție. Avea și el o nevastă și o familie care îl priveau ca pe un oracol, fiind convinși că el este cel care rezolvă toate nelegiuirile despre care citeau în ziare. Și mai avea și o groază de vecini care îl respectau și care obișnuiau să vină în vizită, nu numai ca să bea o cafea, dar și ca să-și lărgască orizontul în domeniu. De fapt, colonelul nu știa o iotă despre investigațiile criminalistice. El era un simplu administrator care se ocupa de statistici și estimări. Dacă ar fi fost pus să aresteze un om, n-ar fi știut nici măcar de unde să înceapă. Toate astea le-am spus ca o paranteză, căci nu

se poate nega că Oratorul, cum fusese poreclit de un cinic domnul Rater, era un om extrem de enervant.

Doamna Aliford Gray era o văduvă nostimă de vreo 34 de ani, o brunetă subțire, cu tenul palid și cu ochi cenușii foarte frumoși, în care strălucea umbra unei tragedii, dacă era să te iei după spusele celor câtorva prieteni apropiați.

Proprietatea Fernley unde locuia era la o oarecare distanță de strada principală: un mic bungalow ce aparținea domnului Leicester Vanne. Deși mic, era foarte frumos amplasat în mijlocul a doi acrii de pământ. Doamna Gray avea două servitoare, o femeie între două vârste și fiica acesteia, care locuiau în Sunninghill, la zece minute de mers pe jos. Ele nu rămâneau niciodată peste noapte la bungalow, iar doamna Gray nu avea nimic împotrivă să rămână singură peste noapte.

Cel mai bun prieten al ei era domnul Leicester Vanne, un tânăr cu stare care locuia într-un apartament din Park Lane și al cărui nume nu fusese niciodată amestecat în vreun scandal. Avea o singură slăbiciune... și așa se face că domnul Rater ajunsese totuși să-l cunoască.

Într-o seară Oratorul îi făcu o vizită, în Park Lane. Îl găsi măsurînd camera cu pași mari, cu mâinile în buzunar și cu un aer gînditor. Doamna care era cauza indirectă a acestei frămîntări stătea lângă fereastră, cu un aer amuzat pe care cu greu îl putea ascunde.

— Îmi pare extrem de rău de toată povestea asta, inspectore, zise Leicester Vanne cu tristețe. Dar individul ăsta a folosit un limbaj înfiorător în prezența doamnei Gray și mă tem că mi-am cam ieșit din fire.

— Aproape că l-ați trimis pe lumea cealaltă, spuse Oratorul, cu binecunoscutul lui simț practic.

În după amiaza aceea, tîrziu spre seară, Vanne și doamna Gray se înapoiaseră din Kensington, tăind-o

prin parc. Erau puțini trecători la ora aceea. La un moment dat au observat că erau urmăriți de un bărbat care cerșea de pomană și care, văzînd că nu primește nimic, devenise violent, indus în eroare probabil de aspectul firav al lui Leicester Vanne. Acesta era însă un veritabil atlet și cînd limbajul cerșetorului atinsese culmea nerușinării, Leicester se întorsese la el și înșfăcîndu-l zdravăn, îl aruncase direct în apă. Cu mare greutate, datorată și întunericului, cerșetorul fusese în cele din urmă pescuit. Mai greu a fost să fie readus la viață prin respirație artificială; apoi l-au transportat de urgență la spital. Iată de ce Oratorul îi făcea această vizită.

— Zău, Dicky, ești îngrozitor.

Femeia rîdea încetișor și ceva din tonul și din privirea ei îi lăsă multe de înțeles Oratorului, indicii care aveau să-i fie de folos o săptămîină mai tîrziu.

— Și-acum ce o să se întîmple, inspectore?

Vanne era foarte neliniștit și extrem de surescitat.

— Bineînțeles că n-ar fi trebuit să-l arunc pe nenorocitul ăla în apă. Cel mai ciudat însă ni se pare că știa cum mă cheamă, pentru că m-a strigat pe nume. Dar asta m-a enervat. Nu mi-am ieșit din fire decît cînd mi-a spus că peste cîteva zile voi fi ucis. O să fiu arestat pentru ce am făcut?

Oratorul preferă să tacă. Voia să audă versiunea lui Dick Vanne și înainte ca acesta să ajungă cu povestirea la jumătate, știa deja că poliția nu va înainta nici o acțiune împotriva lui. Cerșetorul era un personaj cunoscut atît pentru poliția londoneză cît și pentru cea din provincie. Avea o reputație mai mult decît dubioasă și un cazier cu o listă de condamnări care se întindea de la Truro la Aberdeen.

— Cel mai bun lucru pe care-l poți face, domnule Vanne, este să trimiți pe cineva la spital, ca să aranjeze direct cu individul. Și nu-ți spun asta în calitate de

polițist sau de avocat, dar cîteva lire acolo ar rezolva totul.

Oratorul se întrecuse pe el în vorbărie.

— E un terchea-berchea, nu-i așa? zise Vanne, interesat.

— A ieșit săptămîna trecută de la Dartmoor.

Din întîmplare, în clipa următoare Oratorul se nimeri să privească spre doamna Gray. Aceasta, care pînă atunci stătuse în picioare lîngă fereastră, acum se așezase și privea afară extrem de atent, ca și cum ar fi văzut ceva foarte interesant. Oratorul avu senzația că se prefăce și se întrebă dacă nu cumva rîdea de prietenul ei și se ferea să nu fie văzută.

Inspectorul se întoarse la Scotland Yard, uitînd aproape complet că există pe lume asemenea personaje ca doamna Gray și domnul Dicky Leicester Vanne. Cîteva zile mai tîrziu Inspectorul șef, recunoscut ca vorbă-lungă, îi dădu cîteva date despre această prietenie, căci Șeful era un vizitator frecvent al Comisarului adjunct care, după cum am mai spus, locuia în Sunningdale.

— Ea e bună prietenă cu Vanne. E nostimă foc, nu crezi?... A, nu e ce te gîndești, doar pură prietenie.

— N-am zis nimic, replică scurt Oratorul.

— Las' că știu eu la ce te-ai gîndit. Se zice că individul are un temperament imposibil. Eu aș mai adăuga însă că e și puțin gelos. Cei din Sunningdale nu înțeleg de ce n-o cere de nevastă.

— Ciudat la cei din Sunningdale, zise Oratorul, care nu-l avea de loc la inimă pe Comisarul adjunct, e că nu înțeleg o groază de lucruri.

În duminica următoare pe la patru și jumătate Oratorul, care avea o groază de obiceiuri ciudate, tocmai se trezise după un somn zdravăn de nouă ore și își pregătea o ceașcă de ceai, cînd sună telefonul. Se

uită cu vădită nemulțumire spre aparat, căci avea de scris o mulțime de rapoarte și prefera să lucreze în răcoarea dimineții. Telefonul sună din nou. Ridică receptorul și recunoscuse din primul moment vocea Comisarului adjunct. Era surescitat:

— Am tot încercat să dau de... Deși nu înțelege cuvîntul, Oratorul bănuie că se referă la Comisarul șef. Poți să vii aici chiar acum? I-am rugat pe cei de la Yard să treacă să te ia. Vin și fotografiile și băieții de la amprente.

— Ce s-a întîmplat? întrebă scurt Oratorul.

Urmă o scurtă pauză.

— ...Doamna Gray... o femeie superbă care locuiește aici... ucisă.

Oratorul rămase cu gura căscată, mut de uimire.

— Ucisă? zise în cele din urmă. Aveți vreo idee?

— Nu, a fost omorîtă... Doamne, e îngrozitor, una din cele mai frumoase femei pe care le-am cunoscut, o femeie extraordinar de bună, absolut oribil, ucisă. Înțelegeți, Rater?

— Da, înțeleg, zise Rater foarte calm. Interesant!

Puse jos receptorul, își bău ceaiul și aștepta deja pe trotuarul din fața casei atunci cînd mașina poliției dădu colțul, încetinind.

— Nu mai opri, zise grăbit Oratorul, aruncîndu-se în scaunul de lîngă șofer din mersul mașinii. Alte detalii?

Nici unul din poliștii din mașină nu știa mai mult. De fapt nici unul nu știa cine era femeia care fusese ucisă.

Oratorul își ridică gulerul hainei pînă peste urechi și se lăsă în voia somnului. Aerul dimineții avea întotdeauna acest efect asupra lui.

Se trezi exact cînd mașina se oprea în fața căsuței. În hol se vedea o lumină aprinsă. Ușa era larg deschisă.

Pe aleea pietruită ce ducea de la stradă la intrare stătea de pază un polițist, iar în hol era însuși Colonelul Levington, care vorbea cu un bărbat. Oratorul îl recunoscuse pe Inspectorul Secției locale de Poliție.

— Bine ai venit, Rater. Poliția din Berkshire ne-a solicitat.

— M-a solicitat sau v-a solicitat? întrebă Rater, pe un ton neplăcut, căci Comisarul adjunct n-avea nici o legătură cu Departamentul de Investigații Criminalistice.

— Bineînțeles că pe tine, bătrîne, spuse enervat Colonelul. Eu sînt aici ca... ăăă... martor. Nu c-aș fi văzut ceva, zise el grăbit, dar au sunat și m-au scos din pat.

— Unde e cadavrul? întrebă domnul Rater.

Spre surprinderea sa, Colonelul ridică din umeri.

— Nu e nici un cadavru. A fost dus. Sper că ai pășit cu grijă pe alee, cînd ai venit. Erau pete de sînge. Acolo s-a comis crima.

Oratorul deschise ușa ce dădea spre un salonaș cochet. Toate luminile erau aprinse. Intră și aruncă o privire în jur. Părea că se dăduse o luptă acolo. O măsuță zăcea răsturnată, un vas fusese spart de podea și două scaune stăteau trîntite în mijlocul încăperii. Pe toate acestea le cuprinse cu privirea într-o clipă, apoi ochii i se opriră pe covorul de culoarea cafelei cu lapte pe care se întindea o pată mare de sînge.

— Poate ar fi mai bine să îți spun ce s-a întîmplat, zise Comisarul Șef.

— Vă rog, domnule.

Oratorul devenise brusc amabil și cînd era amabil era cel mai necruțător:

— Mi-e teamă însă că locul dumneavoastră este în grădină, alături de ceilalți curioși. Dacă eu răspund de caz, înseamnă că eu răspund. Dacă nu, nu.

Colonelul rămase puțin dezorientat, dar știa regulamentul.

— Sigur, sigur, bătrîne. Aștept afară.

— Așteptați unde vă place, domnule, zise Oratorul și se întoarse spre inspectorul din Birkshire.

Povestea era foarte simplă. Polițistul care-și făcea rondul la trei și jumătate dimineața observase că lumina era aprinsă și văzuse că ușa era deschisă. Atunci remarcase balta de sânge de pe prag. Strigase, dar nu primise nici un răspuns și cum știa că doamna Gray locuia singură, nu mai pierduse nici o secundă, intrase în hol, văzuse petele de sânge cu care era mînjită zugrăveala și se îndreptase spre salon. Luminile erau aprinse și văzuse exact ceea ce avea să vadă și Oratorul: urmele unei lupte, atît și nimic mai mult.

Rater îi chemă pe cei doi bărbați sosiți odată cu el de la Scotland Yard și arată înspre suprafața lustruită a apărătorii de alamă din fața căminului.

— E o amprentă. Luați-o. Cînd se luminează o să facem o cercetare mai amănunțită.

Pe grătarul căminului se vedea urma unui foc, iar mai în fund era o bucățică de hîrtie carbonizată. O apucă cu mare grijă. Era un scris de femeie.

„A încercat să mă omoare... m-am apărat...” Iregularitatea literelor se putea datora durerii sau fricii, în tot cazul unei stări psihice anormale.

Puse peticul de hîrtie deoparte și înainte de a pleca, dădu un ocol casei. Se lumina de ziua și putu să facă o inspecție la fel de amănunțită ca cea pe care o făcuse în interior.

Văzu sângele de pe pavaj, care îi confirmă că trupul însîngerat fusese tîrît pînă la stradă. Aici urma se pierdea.

— Avea mașină?

— Avea o mașinuță cu două locuri.

Găsiră poarta garajului închisă și mașina la locul ei.

— Ei bine?

Colonelul Levington nu mai putea răbda să fie un spectator tăcut.

— E cât se poate de limpede, nu? S-a certat cu cineva, au omorât-o și a dus-o de-aici...

— Astea-s servitoarele? îl întrerupse Oratorul.

Văzu două siluete ce traversau strada. Trimisese după cele două servitoare, deși nu se aștepta ca ele să aducă vreo lumină asupra subiectului. O urmă pe femeia mai în vîrstă, bucătăreasa, în sufragerie și îi puse întrebările de rutină. Colonelul Levington intră nechemat. Era clar că femeii i se povestiseră cele întîmplate, căci era albă ca varul și tremura din toate încheieturile.

— Cine a fost aici în timpul nopții?

— Numai domnul Vanne, sir.

Oratorul o privi amenințător. Era un truc pe care îl folosea ori de cîte ori era luat prin surprindere.

— Domnul Leicester Vanne?

Femeia aprobă din cap.

— Cînd asta?

— Era aici cînd am plecat, domnule. O cunoștință de-a mea i-a văzut mașina luînd-o spre Londra în jur de douășpe. Nu se cade să spun ce nu trebuie, domnule, continuă ea, vorbind cu o repeziciune isterică. Nu vreau să nenorocesc pe nimeni, dar s-au certat îngrozitor.

— Cine?

— Cucoana și domnu' Vanne. El țipa cît îl ținea gura. I-am auzit spunînd: „Insist să-mi dai o explicație” și am auzit-o pe doamna cum îl ruga să nu mai vorbească așa de tare.

— Și ai tras cu uréchea, nu? zise Oratorul.

Femeia se schimbă la față.

— Da, domnule, de ce să vă mint. Am auzit-o pe conia zicînd: „Nu pot să mă mărit cu tine și nu vreau să mă mărit cu tine. Refuz să-ți spun de ce, Dicky. Dacă m-ai iubi — sau așa ceva — n-ai fi atît de neînțelegător”.

— Și apoi? întrebă Oratorul, notîndu-și în carnetel frîntura de conversație la care trăsese cu urechea bucătăreasa.

— Apoi l-am auzit pe el spunînd: „Mai bine te omor decît să te pierd”. Sînt absolut sigură că a spus așa. Pot să depun mărturie și să mă jur pe Biblie, deși e un domn cumsecade cînd e în toane bune și nu vreau să-l bag în bucluc.

— Ai auzit vreun zgomot cînd ai plecat?

Femeia dădu din cap că nu.

Cînd și-a luat la revedere prin ușa închisă, cei doi discutau pe un ton normal. Fiica bucătăresei plecase cu o oră înainte să izbucnească cearta.

— Și ce zici de asta? întrebă Colonelul Levington nerăbdător. Mi se pare clar ca lumina zilei. Probabil că individul a mai rămas, a mai avut loc o ceartă...

— Ea se dusese la culcare, zise Oratorul cu răceală. Cel care a comis crima nu a intrat pe ușa din față, ci prin dos. Dacă te duci în spate vei găsi urme de rangă pe ușă și broasca spartă.

Colonelul rămase tăcut.

— Bineînțeles că știu cine e domnul Leicester Vanne. L-am și cunoscut, zise el în cele din urmă. Un om cu o fire extrem de violentă. Mie asta mi se pare direcția în care ar trebui să îți îndrepți cercetările.

— Pînă și mie mi-a trecut asta prin cap, răspunse Oratorul cu răceală.

Era șapte și jumătate cînd ajunse la blocul din Park Lane, unde locuia domnul Leicester Vanne. După cercetări amănunțite află că domnul Vanne își ținea

mașina parcată într-un garaj închis din apropiere. La ora opt se întoarse și îi găsi pe oamenii de serviciu făcînd curat în holul blocului și nu după mult îl zări și pe portar, de la care nu află mai nimic, căci intrase în schimb la ora șapte.

Apartamentul era la primul etaj și cel care deschise ușa fu Vanne în persoană. Îl recunosc pe Orator din prima clipă și se încordă ca un arc.

— Bună dimineața, inspectore. Vocea îi era rece și egală, dar detectivul băgă de seamă că făcea un mare efort să își păstreze calmul. Intră!

Deschise ușa mai larg, deși parcă împotriva voinței. Rater observă că pe sub halatul de mătase avea haine de stradă. Avea fața obosită, era neras, arăta exact ca un om care n-a dormit toată noaptea.

Vanne o luă înainte către biroul său și închise ușa în urma detectivului.

— Spuneți-mi, ce s-a întîmplat, domnule Rater?

Oratorul îl țintui cu privirea și nu răspunse.

— În legătură cu doamna Gray, decedată, spuse el. Văzu că bărbatul tresare.

— Decedată, moartă? Pe față i se citea o expresie de uimire. Ce vreți să spuneți?

În stilul său scurt și concis care-l caracteriza, Oratorul îi spuse ce se întîmplase în acea noapte și, în vreme ce povestea, văzu că treptat, treptat, de pe chipul bărbatului dispărea umbra de neliniște. Cînd slîrși, Vanne rîdea isteric.

— Ce absurd, credeam că... Apoi se controlă. Credeam că doamna Gray este moartă.

Oratorul nu-i răspunse.

— Doamne, dumnezeule. Doar nu vă imaginați că eu — asta-i culmea absurdului!

— Nu-mi imaginez nimic, zise Oratorul. Probele vorbesc. Există pete de sînge în salonul din Sunningdale; există pete de sînge pe pavajul din fața

intrării, precum și indicii că trupul a fost târît pînă în stradă.

După o pauză continuă:

...și există pete de sînge în mașina dumneavoastră, domnule Vanne.

Leicester Vanne fusese pînă acum destul de sigur pe el. Chipul său deveni totuși puțin mai palid, căci era perfect conștient de gravitatea situației în care se afla.

— Normal, ați văzut mașina. Ce prostie din partea mea, spuse el și oftă adînc.

— Ei, ce-aveți de spus? întrebă Oratorul.

Vanne ridică din umeri.

— N-am nimic de spus. Nu știu unde este doamna Gray. Nu pot să vă dau nici cea mai mică informație.

Domnul Rater strînse gînditor din buze, privind pierdut pe fereastră undeva, afară.

— În mașină e sînge, comentă Oratorul ca pentru sine. Ați avut costumul de seară, ieri?

Vanne dădu ușor din cap.

— Aș vrea să văd și eu costumul cu care ați fost și în special cămașa.

Leicester Vanne nu se pierdu de loc cu firea în fața privirii scrutătoare a inspectorului.

— Vărsasem niște cafea pe cămașă, așa că am aruncat-o la crematoriu, spuse el. Cîd despre pantaloni și haină, erau și ele așa de vechi, că le-am aruncat și pe ele, chiar în dimineața asta, înainte ca cei din bloc să se trezească. Vă spun toate astea pentru că probabil portarul din schimbul de noapte vă va spune același lucru. M-a văzut cînd m-am dus la subsol cu pachetul.

— Erau pătate de sînge, bineînțeles. Nu-i așa? spuse Oratorul cu un aer absent. Noaptea trecută erați cu doamna Gray, a urmat o ceartă și...

Vanne făcu un semn de disperare.

— Tot timpul mă cert cu cineva, zise el resemnat. Am o fire înfiorătoare. Dar acum...

— Unde este doamna Gray? întrebă Oratorul.

Vanne începu să-și piardă iarăși controlul.

— V-am mai spus că nu știu. N-am văzut-o pe doamna Gray de ieri seară. Dacă credeți că am ucis-o, de ce nu mă arestați?

Tremura tot de furie.

— Asta apropo de firea dumneavoastră... începu Oratorul și Vanne izbucni într-un râs isteric.

— Știu că sînt un prost. Îmi pare teribil de rău, inspectore. Nu pot să vă spun nimic mai mult despre doamna Gray. Ce prost am fost! Cumplit de idiot!

— Da, spuse inspectorul, în timp ce se întorcea spre ușă. Ne vedem mai târziu, domnule Vanne.

În dimineața aceea făcu cîteva cercetări rapide și rezultatul lor îl mulțumi pe deplin.

În aceeași zi pe la prînz, la sediul poliției avea loc o conferință de la care colonelul Levington fusese cu mult tact exclus. La ora unu sosca o telegramă de la un doctor din Dovenshire, care îl puse pe Orator pe o nouă pistă. Concomitent cu aceasta primi și raportul de la spitalul de lîngă Horsham, care-i furniză ultimul indiciu. În după-amiaza aceea îl vizită din nou pe Vanne. Tînărul era gata îmbrăcat și era clar că îl aștepta.

— Nu o să vă fac nici un fel de probleme . O clipă, să-mi iau pălăria.

— Nu, nu vă arestez, dacă la asta vă așteptați. Nu vreau decît cîteva informații, spuse Oratorul. Vreau să-mi spuneți cît se poate de exact, unde anume ați abandonat cadavrul?

Îl privea pe Vanne drept în față. Vanne n-avea cum să se eschiveze sub nici o formă.

— Spuneți-mi cît se poate de exact, unde anume ați abandonat cadavrul? întrebă Oratorul din nou.

Fața lui Vanne era albă ca varul.

— La cinci mile, dincolo de Horsham — nu l-am abandonat...

— Te-a abandonat, zise Oratorul sever. Acum e la spitalul Långwell Cottage, cu o rană superficială la brațul drept... ciudat cît de mult sîngerează rănila asta.

Vanne se holbă la el, cu gura căscată.

— Trăiește? șopti, uimit.

Oratorul încuviință.

— Suferă de epilepsie — scrie în dosarul de la Scotland Yard și mi-a confirmat și doctorul închisorii. Am bănuir eu că despre așa ceva trebuie să fie vorba. Oamenii ăștia nu mor cu una cu două, însă par mai morți decît un mort.

Scoase din buzunar o telegramă și o deschise.

„Persoana se numește Henry Walter Wassingheim; a fost condamnat sub numele de „Smith“, lucru de altfel extrem de banal. Plec la Horsham să văd „cadavrul“. Sînt sigur că de acum e treaz și plin de viață. Dacă doamna Gray mi-ar fi spus totul despre Henry Walter i-aș fi dat o mulțime de probe pentru divorț. Nu știu ce o să se întîmple cu dumneata, domnule Vanné, dar te-aș ruga să-mi faci o favoare, și anume să te duci la Colonelul Levington și să-i povestești totul. Este un bun ascultător, dar eu nu prea mă pricep să spun povești.

— Pe doamna Gray am întîlnit-o prima oară acum cinci ani, spunea Vanne, dar nu Colonelului Levington, ci Comisarului ce răspundea de caz. Ne-am întîlnit în casa unui prieten comun și nu vreau să ascund faptul că m-am îndrăgostit de ea pe loc. În ciuda firii mele greu de suportat, ea era din toate punctele de vedere un adevărat înger. Sau aproape din

toate, căci nu vroia să se căsătorească cu mine. Am crezut că este văduvă și nu vedeam nici un motiv care să-i explice refuzul. Nu știam încă, de altfel nimeni nu știa — că soțul ei ispășea o pedeapsă de zece ani, fiind condamnat pentru o crimă atât de înfiorătoare încât ea nu se simțea în stare să facă față unui divorț, în urma căruia această faptă ar fi devenit publică. Se căsătoriseră în secret și nimeni nu cunoștea tratamentul oribil la care fusese supusă. Aflând însă că soțul ei urma să fie eliberat, se hotărîse să-mi mărturisească totul. Din nefericire, în noaptea de sîmbătă s-a trezit cu el la ușă. Era beat și aducea mai degrabă a fiară decît a om. Într-un fel sau altul a lăsat de prietenia noastră și îi dăduse o altă semnificație, în parte pentru că este incapabil să înțeleagă o relație cinstită și statornică. A încercat s-o strîngă de gît și, ca să se apere, ea l-a înjunghiat cu un cuțit de tăiat hîrtia, pe care i-l dăruisem. Rănit și sîngerînd, bărbatul a căzut pe podea. Acum îmi dau seama că intrase în criză. Ea a crezut că l-a ucis și mi-a scris în grabă o scrisoare, hotărîită să se sinucidă. În timp ce scria a început să se calmeze și, arzînd scrisoarea, m-a sunat la telefon și mi-a povestit ce se întîmplase. Am condus ca un nebun pînă la Sunningdale și, după ce am adus-o în apartamentul meu, m-am întors la bungalou. Intenția mea era să duc cadavrul pe malul mării și să-l abandonez acolo. Sigur, am făcut tot felul de gafe. Deși vroiam să mi se piardă urma am lăsat toate luminile aprinse în hol. A fost o mare greșală. Am urcat apoi în mașină și am mers pînă dincolo de Horsham, dar cînd am ajuns în vîrfurile dealului a cedat motorul, așa că a trebuit să rămîn pe loc cam un sfert de oră. Probabil că atunci și-a recăpătat cunoștința și a reușit să se îndepărteze. Mi-am dat seama imediat că

dispăruse și l-am căutat peste tot, dar nu l-am mai găsit. În tot acest timp doamna Gray era, desigur, la mine acasă. Acum e în Bournemouth. Când a venit inspectorul eram îngrozit, de teamă să nu-mi facă percheziție. Ca să-i dau timp ei, i-am spus inspectorului că îmi arsesem hainele, ceea ce nu era adevărat. Cum ați știut, domnule inspector?

Domnul Rater făcu un gest indiferent cu mâna.

— Amprenta găsită pe apărătoarea din fața căminului a fost ușor identificată la Scotland Yard. În plus, individul avea în buzunar o declarație a intenției sale de a-și ucide soția necredincioasă, am copia...

Se opri și clătină din cap.

— Vorbesc prea mult, spuse el.

5. O BANCĂ ȘI O SECRETARĂ

Oratorul cunoștea banca London & Southern, întrucât puținii bani pe care îi avea se aflau adăpostiți în safe-ul acesteia. Pe domnul Baide, directorul general al sucursalei Picadilly îl știa din vedere, pentru că într-o vreme inspectorul Rater ocupase unul din apartamentele ieftine din strada St. James, unde proprietarul îi făcuse o concesiune specială în problema chiriei, în ideea că prezența unui ofițer de poliție de un asemenea renume în imobilul său va funcționa pe post de sperietoare împotriva unor posibili spărgători.

În vreme ce stătea la fereastră și își fuma pipa de dimineață, Oratorul îl vedea adeseori pe domnul Baide luînd-o agale pe strada St. James înspre Picadilly, cu pălăria înaltă trasă pe spate și cu pardesiul deschisat fie vară fie iarnă, ținînd în mînă umbrela nedeschisă și abordînd acea inexpressivitate a chipului, caracteristică celui ce gîndește adînc.

Cît despre Sir Isaac Mannheim, președintele sucursalei London & Southern, cine nu-l știa? Străbunicul său, originar din Germania, emigrase în tinerețe în Anglia. Dar, deși dobîndiseră fără doar și poate, o mulțime de trăsături specifice britanicilor, cei din familia Mannheim își păstrasera numele german, Sir Isaac mergînd pînă acolo încît refuzase foarte

tranșant să și-l schimbe atît atunci cînd izbucnise războiul cît și atunci cînd acesta se terminase.

— Dacă a fost îndeajuns de bun pentru tata, este îndeajuns de bun și pentru mine, zicea el.

Slujise cu cinste în timpul războiului, fiind decorat pentru merite deosebite, își pierduse brațul stîng și se întorsese de pe front nutrind o ură atît de adîncă împotriva nemțior încît colegii lui de breaslă ar fi fost gata să-i uite vechea încăpăținare de a nu-și schimba numele dacă ar fi cedat măcar în ultimul ceas. Le asculta pledoaria în tăcere, rînjea răuvoitor și apoi spunea:

— Dați-mi înapoi brațul stîng și mă mai gîndesc.

Era un autocrat, într-o lume de autocrați. Directorii băncii erau niște marionete, ale căror mișcări erau dirijate de către geniul lui. Datorită lui banca London & Southern ajunsese cea mai renumită în tot centrul Londrei și, deși refuzase toate propunerile de asociere, devenise pînă la urmă rivalul cel mai de temut al „Celor Șase”.

Era un bărbat sportiv, foarte galant, vînător înrăit și prea iubitul stăpîn al familiei sale. Dar, ajunge cît am povestit despre Sir Isaac Mannheim; să mergem mai departe cu relatarea cazului despre cel mai celebru cec fără acoperire.

Oratorul îl întîlnise pe Sir Mannheim o singură dată și fusese impresionat. Mai tîrziu avea să-și schimbe atîtutudinea față de acest gentleman evreu, din motive lesne de înțeles.

Printr-o curioasă coincidență, în momentul în care inspectorul Rater era chemat de către banca London & Southern, acesta tocmai coducea investigațiile în cazul domnului Joseph Purdew, fost cîndva locatar de nădejde al închisorii Dartmoor, acum în libertate, fost om de încredere și fost maestru al falsului în acte publice. Domnul Rater era interesat să afle dacă acest

titlu de „fost“ era în toate cazurile onorific și așa părea a fi, căci Joe Purdew era fără urmă de tăgadă bine situat, avîndu-și biroul pe o stradă mondenă din cartierul West End, unde se ocupa de pariurile la curse și cu diverse activități de intermediere. O sigură privire aruncată de jur împrejurul biroului îi fu suficientă inspectorului Rater ca să se convingă că oricare ar fi fost profilul de activitate, era fără discuție foarte profitabil.

Cînd fusese poțtit în „sanctuar“, unde Joe Purdew stătea la un birou somptuos, scobindu-și dinții cu o scobitoare de aur, vizitatorului îi trecu fugerător prin minte gîndul că lui Joe nu îi cădea tocmai bine vizita sa. Volubilitatea artificială cu care îl întîmpină nū ar fi păcălit nici un copil.

— Vai, ce surpriză, domnule Rater; poțtiți, intrați, pot să vă ofer un pahar cu vin?

Joe era roșcovan și îndesat și se agita prin încăpere ca o găină bătrînă, avînd grijă să închidă ușa lustruită din mahon care dădea spre celelalte birouri, în care își desfășurau activitatea tovarășii săi de o viață.

— Ce coincidență, tocmai ieri voiam să vă scriu.

— Care-i șmecheria? întrebă inspectorul, făcînd semn că nu bea nimic.

Joe zîmbi strîmb.

— Nici o șmecherie; domnule Rater, am o afacere cît se poate de cinstită. Am peste patru sute de clienți din cei mai grași din îngreaga Londră și scot cam o mie de bătrîne pe săptămînă. Niște fraieri, nu zic nu, dar, slavă domnului, să pescuiești niște fraieri din ăștia nu-i nici o crimă.

Își desfășura activitatea sub denumirea pompoasă de „Taurul și Anglia“ nume care avea și o oarecare rezonanță patriotică.

— Totul e cinstit și la vedere, domnule Rater, am terminat cu vechile năravuri, spuse Joe cu mîndrie.

Nu-mi doresc decît să stau liniștit în casa mea din Bayswater și să nu-mi fie teamă că mă pot trezi bătut pe umăr și invitat la secție. Îți amintești, inspectore, cînd m-ai umflat atunci, în Southempton? Dar, ferească dumnezeu, nu-ți port nici o pică...

Domnul Rater făcuse această vizită fără vreun motiv anume. Auzise că Joe avea o nouă ocupație și trecuse din pură curiozitate. La plecare, cînd deschise ușa să iasă, aproape se ciocni cu o doamnă care tocmai se pregătea să intre. Era înaltă și impunătoare, avea părul de un roșcat închis și toate eventualele defecte ale fizionomiei fuseseră retușate cu mare artă. Avea trăsături frumoase, fine, ochi de un cenușiu deschis și întrucît era îmbrăcată foarte luxos, inspectorul presupuse că era unul dintre cei patru sute de fraieri din Londra, cu care se lăudase Joe.

A doua impresie care se suprapuse imediat peste prima, fu aceea că o mai văzuse undeva. Memoria joacă deseori feste; într-un mod nelămurit o asocia cu o întîmplare legată de spargerea unui geam.

Făcu un pas lateral pentru a-i face loc să intre în birou și ea trecu maiestruoasă pe lîngă el.

Era deja la Scotland Yard cînd îi fu adus primul raport referitor la fraudă de la banca London & Southern. Nota informativă cuprindea două pagini de ineptii, conținînd surprinzător de puține date. Cert era că cineva prezentase un cec pentru suma de 35.000 de lire sterline și banca îl onorase, descoperind de-abia ulterior că fusese un fals.

Domnul Baide ieși în anticameră să-l întîmpine pe vizitatorul care-i fusese anunțat. Era o persoană înaltă și solidă, cu un aer îngrijorat, cu părul cărunț acum răvășit și ochii obosiți, vorbind de o noapte de nesomn.

Sucursala din Picadilly a băncii London & Southern fusese recent renovată. Incinta băncii fusese decorată

după ultima modă, păstrînd totuși un lux sobru. Inspectorul Rater, al cărui gust arhitectural înclina spre tavanele boltite și coloanele răsucite din marmură, fu cuprins de un sentiment de mulțumire.

Domnul Baide îl conduse în biroul său personal, închise cu grijă ușa și îi oferi un scaun.

— E o întîmplare mai mult decît nefericită, spuse el. N-am mai fost niciodată confruntat cu o asemenea situație. Niciodată! În cei treizeci și cinci de ani de cînd sînt în slujba acestei bănci, n-am mai avut de-a face cu un fals.

— Ați avut noroc, spuse Oratorul.

Nu era deloc interesat de biografia directorului. Nu vroia să audă decît detaliile legate de un anume cec de 35.000 de lire sterline care fusese depus de cineva pe care nimeni nu și-l mai amintea, și pe care un casier necunoscut îl onorase, tranzacție care fusese aprobată de un funcționar misterios.

— Primul semnal de alarmă l-am avut cînd secretara domnului Gillan a venit la mine cu registrul de ieșiri, în care nu figura ca retrasă suma de 35.000 de lire. Singura evidență a acestei acțiuni, care este înregistrată cu un scris pe care nici unul dintre funcționarii noștri nu îl recunoaște ca fiind al său, este acesta.

Deschise un registru cu foi detașabile și indică o intrare:

„Cec la purtător — 35.000 de lire”

— Cec-ul pe care l-am găsit fusese îndosariat din greșală sub un alt nume, Gilby. Este clar vorba de un fals. Iată-l.

Îi înmîină detectivului o filă de cec și acesta o examinează pe toate părțile, o miroși, o privi în lumină și apoi o puse în fața sa pe masă.

— Este din carnetul de cecuri ale domnului Gillan? întrebă el. Aveți o evidență a carnetelor de cecuri pe care le eliberați?

Directorul aprobă.

— Da, a fost penultima filă dintr-un cec pe care i l-am eliberat acum o lună. De obicei îi trimitem la fiecare șase luni câte zece carnete deodată, fiecare carnet conținând câte o sută de file. Domnul Gillan este agent de schimb, un om foarte bogat care locuiește în Grosvenor Square. La noi are un singur cont, alături personal cât și pentru business-ul său.

Oratorul examinează din nou cecul. Fusesse comandat la cerere și pe fiecare filă, deasupra numelui băncii fuseseră tipărite cu litere mărunte cuvintele: Contul Thomas L. Gillan. Jos, în colțul stîng, observă că purta o contrasemnătură cu inițialele C.E.

— Cine este C.E.? întrebă el.

Domnul Baide zîmbi trist.

— Nimeni, spuse el. Acesta este un cod care semnifică 35.000 de lire. Cînd domnul Gillan semnează un cec de 1.000 de lire sau mai mult ne indică acest fapt prin aceste inițiale. „C” reprezintă cifra 3, iar „E” cifra-5. Pentru 1.000 de lire ar fi trecut „A”.

— Cine cunoaște acest cod? întrebă Oratorul. Bineînțeles, dumneavoastră; și mai cine?

Directorul clătină nedumerit din cap.

— Era o înțelegere numai între mine și domnul Gillan. Toate cecurile mari trebuie să fie trimise la mine pentru verificare și asta este ciudățenia, că acest cec nu mi-a fost adus. Secretara mea tocmai remarcă azi dimineață că ar fi trebuit să-mi dau seama de fraudă...

— Cine este secretara dumneavoastră?

— Mai bine să o chem aici.

Domnul Baide apăsă pe butonul soneriei. Cîteva secunde mai tîrziu uşa de sticlă se deschise şi în viaţa Oratorului pătrunse domnişoara Helen Lyne.

Avea puţin peste înălţimea medie, dar supleţea ei dădea impresia că era mai înaltă. Era de-o frumuseţe enigmatică; părul închis la culoare era pieptănat pe spate, lăsîndu-i fruntea descoperită. Ochelarii cu rame de baga o avantajau. O plasă undeva în zona vîrstei de 25 de ani. Părea — şi Oratorului i se confirmă curînd — că este foarte capabilă. În orice caz, era foarte sigură pe ea. Susţinu privirea detectivului fără să clipească.

— Aceasta este domnişoara Lyne, spuse directorul.

Domnul Rater o salută înclinînd uşor capul.

— Ştiţi ceva despre cod? întrebă el direct.

Pentru o clipă sprîncenele ei drepte se întîlniră într-o încruntare plină de uimire. Apoi chipul îşi relua expresia obişnuită.

— A, vă referiţi la codul de pe cecurile domnului Gillan. Da.

Domnul Baide rămase cu gura căscată de uimire.

— Dar nu ţi-am spus niciodată, bîngui el.

Buzele ei roşii se curbară într-un zîmbet.

— Nu, dar era foarte evident. Am văzut o mulţime de cecuri ale domnului Gillan şi am observat că varia contrasemnătura, aşa încît am bănuit că era vorba de un cod.

— Nu se putea ca cecul să-i fi fost adus domnului Baide în timp ce dînsul lipsea?

Ea dădu din cap în semn că nu.

— Nu, nu l-am mai văzut pînă acum.

Îi mai puse una sau două întrebări, răstimp în care ochii ei rămaseră ficşi, privindu-l drept în faţă. La un moment dat i se păru că zăreşte în privirea ei o umbră de amuzament şi asta îl intrigă. În cele din urmă îi

spuse că poate să plece; așteptă pînă ce ușa se închise în urma ei, apoi, cu pași ușori, se îndreptă spre ușă și o deschise brusc. Nu se zărea năcăieri.

— Unde ai găsit-o pe fata asta? întrebă el.

Domnul Baide oftă adînc.

— Este foarte capabilă, dar nu mă împac prea bine cu ea. Mi-a fost trimisă de la Banca Centrală în urmă cu șase luni. N-am ce să-i reproșez: este foarte muncitoare și de multe ori mai rămîne cîte o oră chiar și după ce am plecat eu, ca să termine corespondența.

— Unde păstrați cheile?

Baide îl conduse la un seif încastrat în perete.

— Aici, spuse el și îi arătă aproximativ douăzeci de chei, mici și mari, care atîrnau pe niște cîrlige de oțel.

— Ce sînt astea? întrebă Oratorul și directorul îi explică.

Majoritatea erau niște șperacle. Unul era pentru seiful din biroul central, altul pentru camera blindată, un altul pentru birourile de la etaj.

— Să înțeleg că domnișoara Lync ar avea acces la acest seif?

Celălalt ezită o clipă.

— Da, cred că a fost o dată sau de două ori. Dar, firește, am încredere în ea. A fost trimisă de la Banca Centrală; a fost recomandată personal de Sir Isaac. Sir Isaac nu greșeste niciodată.

— Sir Isaac Mannheim? Pot să-l văd?

Din nou directorul oftă.

— Este într-o croazieră pe Mediterana, cu iahtul personal. Am încercat să luăm legătura, dar pînă acum n-am reușit.

Mai tîrziu, Oratorul discută cu directorul adjunct, cu contabilul șef și cu casierul șef. Pînă spre sfîrșitul după-amiezii rămase stăpîn pe biroul domnului Baide, interogînd diverși lucrători ai băncii, ca pînă la urmă să

rămîna la fel de nelămurit ca și după ce citise raportul inițial.

Înainte să plece îl chemă pe Baide, care își mutase biroul în cel al directorului adjunct.

— Este limpede că treaba a fost făcută de cineva din interior, de cineva care avea acces la registre și deci, la seif, spuse el.

Domnul Baide așteptă cu nerăbdare urmarea: dacă își imaginase că Oratorul avea să-i dezvăluie concluziile sale, înseamnă că a rămas foarte dezamăgit. Domnul Rater se întoarse la sediu și discutînd cu superiorul său, îl informă pe scurt ce aflate.

— Gillan, zici? Comisarul șef își frecă nasul gînditor. Ciudat, dar parcă Gillan ăsta a murit la o zi după ce a fost prezentat cecul — cînd a fost accidentul ăla aerian în Kent; îți aduci aminte că numele lui figura pe lista celor decedați. Se pare că ar fi fost vorba de cineva cu un nume foarte asemănător.

Oratorul îl fixă gînditor, fără să scoată o vorbă.

Dimineața următoare cînd ajunsese la bancă află că domnul Baide nu venise. Avea o cădere nervoasă și starea lui era destul de gravă.

— Atunci o să-mi dați dumneavoastră lămuririle necesare, îi spuse Oratorul directorului adjunct. Vreau o listă cu toți clienții dumneavoastră care au murit în ultimele 12 luni și...

Auzi un zgomot în spate și se întoarse. Domnișoara Lyne intrase în încăpere pe nesimțite și se uita la el plină de uimire. Apoi, spuse un lucru pentru care Oratorul nu avea să o ierte niciodată pe de-a-ntregul.

— Cîtă inteligență, spuse ea.

Încă nu-și revenise după această dovadă de impertinență venită din partea fetei, cînd în birou dădu buzna un funcționar.

— Puteți să o primiți pe doamna Luben-Kellner? îl întrebă pe directorul adjunct.

Numele îi sună cunoscut Oratorului și apoi își aminti: doamna Luben-Kellner era proprietară de cai de curse și o figură în lumea sportului, dar nu în urma victoriilor repurtate de caii ei, care erau oarecum puțini și de mică însemnătate, ci tocmai pentru „neșansa“ lor devenită proverbială. Era binecunoscută ca avînd cele mai prost cotate grajduri din Anglia, deși caii fuseseră achiziționați la prețuri ridicate. Poate că eșecul lor se datora faptului că doamna Luben-Kellner însăși se ocupase de pregătirea lor. Eră singura femeie din Anglia care se ocupa de așa ceva și era foarte mîndră de asta.

Directorul adjunct se uită întrebător înspre Orator.

— Cred că ar trebui să o primesc pe doamna Luben-Kellner.

— Vreți să vă las singur?

Directorul adjunct ezită.

— Nu. Nu țin să o văd între patru ochi, dacă nu vă deranjează să rămîneți.

Domnul Rater dădu din cap. Era întotdeauna amator să cunoască oameni noi.

Cînd ușa se deschise, în cameră intră doamna pe care o văzuse în pragul biroului lui Joe Purdew, aducînd cu ea o mircasmă de parfum exotic. Se recunoscură reciproc. Îi aruncă detectivului o privire fugară și începu să vorbească cu glas răgușit.

— Mă scuzați că vă deranjez, domnule, dar unde-i domnul Baide?

— Nu se simte bine astăzi, doamnă, spuse directorul adjunct, dar vă pot ajuta eu.

Femeia se uită din nou spre detectiv, vădit încurcată, neștiind ce să facă în continuare.

— Aș prefera să discut între patru ochi, spuse ea. Avea o voce pișigăiată, vulgară. Orice urmă de

rafinament pe care ar fi avut-o înainte dispăruse acum, în agitația care pusese stăpînire pe ea.

Oratorul nu avu de ales și părăsi camera. Era foarte nedumerit. Din nou îi trecu prin minte aceeași frîntură de imagine, ceva legat de un geam spart.

Directorul adjunct ieși după o vreme, intră în biroul lui Baide și apoi se întoarse iar la vizitatoarea lui. Inspectorul Rater așteptă pînă ce femeia plecă; directorul ieși imediat și îi făcu semn să intre.

— Cine este doamna? întrebă domnul Rater.

Adjunctul ridică din umeri. Nu știa nici el prea multe, doar că era o doamnă cu un venit considerabil. Mai mult nu avea de gînd să spună. Băncile nu sînt dispuse să dea informații despre clienții lor, în special detectivilor.

— De fapt, nu a venit aici cu treabă. Zicea că a uitat un carnetel în biroul domnului Baide ieri, cînd a trecut pe la el.

Așteptînd ca doamna să plece, Oratorul găsisese biroul secretarei. Avea să-i pună cîteva întrebări, dar pînă în prezent nu era deloc mulțumit de ceea ce aflase. La plecare, Oratorul se opri în dreptul ușii biroului ei, apăsă pe clanță și intră. Domnișoara Lync stătea la un birou, în fața unei mașini de scris; inspectorul intrase atît de ușor încît ca nu realizase că el se afla în încăpere decît atunci cînd îi vorbi și, după graba cu care închise carnetelul din care citea, el presupuse că o întrerupsese dintr-o activitate foarte importantă.

— De ce „inteligentă”? zise el.

ata se întoarse cu tot cu scaun, așa că acum îl putea privi direct, în față. Din nou domnul Rater văzu acel zîmbet batjocoritor fluturînd în colțul buzelor ei roșii.

— Cred că ați procedat foarte inteligent. Sînteți domnul Rater, nu-i așa?

El încuviință.

— Mi s-a spus că nu vorbești niciodată, dar văd că pînă acum v-ați întrecut pe dumneavoastră. Nu?

Dintr-un motiv sau altul, domnul Rater simți cum roșește. Era mai furios pe el decît pe fată.

— Domnișoară, zise el cu blîndețe, doar doi oameni au încercat să mă ia peste picior, dar numai unul a scăpat nepedepsit.

Ea nu mai făcu nici un efort să-și mascheze aerul amuzat.

— Atunci s-ar părea că am cam încurcat-o, zise ea. Îmi cer scuze, domnule Rater. Glumeam. Dar consider că a fost foarte inteligent din partea dumneavoastră să vă gîndiți că atunci cînd moare cineva se face mult mai puțină vîlvă în jurul unui fals pe care l-a comis, decît dacă este în viață și îl poate nega. Și aproape toți l-au crezut mort pe domnul Gillan, nu? Și iată că este bine merți în viață și în fund îl doare, scuzați expresia.

Oratorul o privi cu gravitate.

— Cîtă inteligență pe dumneata, zise el. Știi atîtea, că sînt tentat să te duc în Cannon Row sau poate la Scotland Yard ca să stăm puțin la taclale.

Ea scutură din cap.

— V-ați pierde vremea degeaba, domnule Orator! Dar vă înțeleg, și o să vă arăt ceva.

Deschise ușa ultimului sertar de la birou și scoase un jurnal mic și nou. Era genul de jurnale pe care le găsești oriunde de cumpărat pentru un șiling. Începu să întoarcă rapid foaie după foaie, se opri și îi arătă o pagină pe care erau notate tot felul de cifre. Oratorul observă că ultima era de 35.000 de lire.

— Pentru asta a venit doamna Keller, iar eu am spus că nu l-am văzut.

Oratorul luă carnetelul și îl băgă în buzunar.

— Interesant, spuse domnul Rater. Acum domnișoară, aș vrea să-ți dezvălui câteva fapte uimitoare. Îl cunoști pe Joe Purdew?

Spre surprinderea lui fata încuviință.

— Mare șarlatan, nu?

— Foarte, răspunse ea serios.

— Un tip periculos, nu? În fiecare seară îl vizitează o tânără. Părul ei nu e drept ca al tău și nici nu poartă ochelari cu ramă de бага.

— Poate că și-i pune după ce intră, spuse fata încet. E mioapă de-adevărat.

— Dar nu se piaptănă ca tine.

Domnișoara Lyne dădu din cap că nu.

— Și nu își spune domnișoara Lyne. Ci Larner, dacă-mi aduc bine aminte.

Treptat, fetei îi reveni zîmbetul.

— Dar chiar că snteți inteligent, spuse ea cu o vădită admirație.

— Nu trebuie multă inteligență ca să remarci o fată ca dumncata. Acum domnișoară, poate vrei să-mi spui cum și de ce îl vizitezi serile pe escrocul ăla?

Fetei îi pieri zîmbetul de pe față. Se gîndi o clipă, apoi îi răspunse:

— Pentru contabilitate. Eu sînt cea care îi ține registrele. Mă plătește cu mai nimic și a renunțat să mă mai obosească cu avansurile lui. Asta m-a enervat la început.

— Cine te-a adus aici? o întrerupse Oratorul.

— Aici, la bancă? Sir Isaac, răspunse ea.

Oratorul se scărpină în barbă. Răspunsul păru să-l mulțumească.

— Doamna Kellner este clienta lui Joe.

Ea încuviință.

— Cel mai bun client pe care-l are, răspunse ea sec.

— Nu pot să o înțeleg, nu mă înțeleg nici pe mine, spuse el gînditor. De cîte ori o vād pe femeia asta îmi vine în minte o bucată de geam spart.

— Sticla de la un tablou? îi sugeră ea și Oratorul sări ca ars.

Întinse mîna și o apucă pe a ei cu efuziune.

— Unde locuiește?

— La Pentley, în Berkshire, acolo o găsiți.

— Căsătorită?

Fata încuviință.

— E aproape nepătată, spuse ea cu seriozitate. Numai că are nebunia asta cu caii — crede că-i înțelege. După părerea mea, este victima primului ei soț. L-ați văzut vreodată pe-al doilea ei soț cînd vine în oraș? Își face apariția într-o mașină dichisită și în mod invariabil coboară la monumentul eroilor din Green Park și parcurge restul distanței pe jos.

Oratorul îi făcu semn să tacă. Nu era pregătit ca cineva să obțină o victorie asupra sa și fata asta o făcuse, fără nici o urmă de îndoială.

La o oră și un sfert de oraș se află un sătuc mic ce se cuibărește la poalele dealurilor Berkshire. Pe culmea unui deal, înconjurată de un peisaj feeric, se află o proprietate de zece acri de pămînt, în mijlocul căreia se ridică o frumoasă casă de cărămidă roșie. Oratorul lăsă mașina mai departe de casă, nu chiar în fața intrării și, asemeni celui de-al doilea soț al doamnei Kellner, continuă drumul pe jos. Nu se folosi de drumul principal, ci o luă pe ocolite, pînă ce ajunse destul de aproape și văzu că ușile erau larg deschise. Intră fără să sune și rămase în holul spațios, așteptînd.

Glasurile pe care le auzi veneau dinspre o încăpere aflată undeva, desupra scărilor și, fără să se gîndească ce s-ar putea întîmpla dacă l-ar fi descoperit vreun servitor, păși fără zgomot și ascultă...

Doamna Luben-Kellner putea fi foarte vulgară. Acum se întrecea pe ea.

— Stai ca boul, când ar trebui să faci ceva, să-ți arăți mutra... Ce crezi că gîndește băgăciosul ăla? Știi doar ce-i poate pielea unuia ca el, spuse ea enervată ca răspuns la o mormăială întrebătoare. O să mă nenorocești, asta o să faci. Auzi, să lași nenorocitul ăla de carnet la birou, să-l citească toți! Și domnul Purdew spune că o să-l tîrîm și pe el în afacerea asta.

Urmă un răspuns mormăit, imposibil de înțeles. Apoi se făcu din nou auzită vocea stridentă a femeii.

— O să iasă bine dacă faci tot ce spune Joe... ăăă, domnul Purdew. Du-te mîine la birou... nimeni nu știe, nimănui nu-i trece prin cap că tu ești...

Și atunci Oratorul deschise ușa. Domnul Baide stătea încovoiat într-un fotoliu adînc, cu coatele pe genunchi și cu capul în mîini.

— De ce-am făcut-o... de ce Dumnezeu am făcut-o, strigă el răvășit. Ai fost o soție rea... M-ai dominat total. Urăsc cail, urăsc cursele... Vai, doamne! De nu te-aș fi întîlnit! Dacă aș putea să scap de tine!

— Aș putea să vă ajut, spuse Oratorul.

Baide sări în picioare, alb la față ca varul.

.....

— Îmi pare teribil de rău că m-ați considerat obraznică, spuse domnișoara Lyne cu calm. Dar știți, domnule Rater, nu trebuie să uitați că vă consider un intrus. Agenția de detectivi Dobell urmărește cazul ăsta de doi ani de zile. Harry Dobell este fratele meu. El m-a trimis acum șase luni să adun toate datele. Știți Sir Isaac bănuia de multă vreme. Ori de cîte ori un client al băncii murea subit executorii aveau invariabil probleme cu un cec care fusese retras chiar cu o zi

înaintea morții. Cred că asta a fost ideea lui Joe — un vechi prieten de-al dumneavoastră, nu-i așa? În momentul în care auzea că un client cu un cont gras muria, pregătea imediat un cec și-l băga la plată prin Baide, săracul. Cîteodată nu erau probleme. Executorii nu încercau să urmărească banii și nu i-ar fi descoperit nimeni dacă nu apărea știrea despre moartea lui Gillan. De necrezut este faptul că doamna Joe făcea toate pariurile cu soțul ei — și se aștepta să fie plătită atunci cînd cîștiga!

Oratorul își trecu degetele prin păr și zîmbi iritat.

— Ce naiv am fost! Cum de nu mi-am amintit că am văzut poza doamnei în bagajul lui Joe, ultima dată cînd l-am ridicat!

— Nimeni n-o să știe vreodată cum se face că săracul Baide le-a căzut în gheare, spuse ea, clătînînd trist din cap. Un gentleman atît de amabil. Dar doamna Kellner pentru ce e acuzată?

— Bigamie, spuse Oratorul, și complicitate.

Fata clătînă din cap.

— Păcat, a fost destul de pedepsită și așa. Dumneavoastră nu vă puteți da seama ce vreau să spun, pentru că n-ați făcut niciodată dragoste cu Joe.

6. VECINUL DE ALĂTURI

Domnul Giles intră în biroul inspectorului șef cu un pas sigur și vioi. Atitudinea sa voia să proclame că nu avea nici un motiv să se teamă de Scotland Yard sau de geniile de acolo. Pe buze îi flutura un zîmbet, iar în ochii lui albaștri se putea citi o voioșie sinceră care s-ar fi potrivit unui om cu un trecut nepătat.

— O foarte bună dimineață vă doresc, domnule Rater. Sînteți foarte amabil că ați acceptat să mă primiți. Cînd v-am scris, mi-am zis: „mă întreb dacă domnu'șef o să mă asculte o clipă“. Adevărul este că de mai multă vreme mă tot gîndesc dacă să vă scriu.

— Ia loc dom' Fermier, zise Oratorul cu blîndețe. Cel al cărui chip rubicond și purtare dintr-o bucată nu mai puțin decît numele său de familie,* îi atrăseseră porecla, zîmbi larg și își trase un scaun lîngă biroul inspectorului.

— Domnule Rater, dumneavoastră știți cum e cînd cineva a avut de-a face cu poliția și apoi încearcă să-și dreagă reputația; are o oarecare jenă să ia legătura cu poliția sau cu autoritățile, ca să spun așa.

— Te-ai cumințit, dom' Fermier?

Ochii ficși ai Oratorului îl priveau cu o răceală sceptică.

---

* Gill = gușă: joc de cuvinte (lb. eng.).

— Ab-so-lut! Jocul ăla nu se potrivea, domnule Rater. Și dumneata știi. Da, am avut un dram de noroc. Un unchi de al meu m-a lansat în afaceri. Bineînțeles că habar nu are de chestiunile pe care le-am făcut...

— Ce afaceri?

Giles, zis Fermierul, băgă mîna în buzunar și scoase o carte de vizită pe care i-o întinse Oratorului.

J. Gilles & Co.

(Fostă Olney, Brown & Stermer)

Agenți

Str. Cannon nr. 479, E.C.

— Agenți! Asta ce vrea să zică, întrebă domnul Rater. Ce ești, agent de pariuri?

Se părea însă, că Fermierul era proprietarul unei agenții generale foarte prospere.

— Afacerile cresc lună de lună, spuse el cu entuziasm. În optsprezece luni le-am dublat. Unchiul meu, — da o să vă zic adevărul domnule Rater, — am cumpărat-o cu banii mei. Douăspre sutare bune bune. Știți că am fost întotdeauna om prevăzător și am pus bani de-o parte... La ce bun să vă mint. Erau banii mei muncii cu sudoarea frunții, mare parte din ei... Sînteți prea destupat la minte ca să nu mă credeți. Mă tot gîndeam să vin să vă văd...

— Te-am văzut prin oraș și știi că te-am văzut, îl întrerupse Oratorul. Într-adevăr afacerile tale sînt în regulă. Te-am verificat.

„Fermierul” se luminea la chip.

— Dumnezeu! Și i-am spus nevastă-mi — o doamnă, inspectore, a fost și ea în afaceri pînă ne-am cunoscut — „Molly, dar chiar dacă ar fi unu' mai destupat la minte decît domnul Rater, eu unu' nu vreau să știu de el”. Jur c-așa i- am zis.

— Însurat, zici?

Domnul Giles încuviință.

— De-un an jumătate. Inspectore, zău că mi-ar face plăcere să veniți într-o duminică la noi la ceai. E frumoasă nevastă-meă — ca o cadră! Cartierul nu prea e cine știe ce. Strada Acacia 908. Se-nvîrt tot felul de tipi dubioși prin zonă. Da' sper că odată și-o-dată o să ne luăm și noi un apartament undeva într-un cartier mai ca lumea, că eu întotdeauna am zis, toate la timpul lor.

Domnul Giles era un personaj înclinat să se exprime în proverbe și zicători.

— Strada Acacia 908.

Oratorul avea două motive de uimire. Strada Acacia o cunoștea. Era o stradă lungă, cu căsuțe mici, ultimul loc unde te-ai fi așteptat să locuiască patronul firmei J. Giles & Co. (fostă Olney, Brown & Stermer), negustori din Londra.

— Don' șef, treaba e cam așa. „Fermierul“ era dornic să explice de ce locuia într-un cartier atît de modest. Mă străduiesc să duc o viață cinstită. Cîștig bani frumoși, dar dacă mă mut într-un cartier ca lumea, ce să vezi? Mai întîi poliția începe să pună tot felul de întrebări. În al doilea rînd dau iarăși peste vechii mei tovarăși, care mă împing pe căi greșite.

— Foarte lăudabil, murmură inspectorul Rater. În plus, în Brockley nu ești cunoscut.

— Exact! încuviință celălalt.

Își ridică pălăria pe care o lăsase să zacă pe podea și îi netezi calota.

— Numele de Smith vă spune ceva — George Smith? întrebă el.

Oratorul ridică ochii în tavan.

— E un nume extrem de rar, zise el, iar „Fermierul“ rînji.

— S-ar fi putut să nu glumiți dumneavoastră, don' șef! Locuiește chiar lîngă mine și mare lucru dacă n-a

făcut ceva pîrnaie. E un tip foarte cucernic, cînd îl cauți e la biserică. Tot ce pot eu să vă spun e că în noaptea în care băieții au făcut lucrarea aia, la Blackheath, și au șters-o cu sacii de pietricele ce făceau peste opt mii de bătrîne, ei bine, vecinul meu a lipsit toată noaptea. S-a nimerit să-l văd cînd s-a întors acasă. Era vreo cinci dimineța.

— Iar tu lucraseși la birou toată noaptea, murmură inspectorul și pentru o clipă interlocutorul său rămase descumpănit.

— Nu, pe bune, de cînd mă știu m-am sculat cu noaptea-n cap.

— De asta nu mă-ndoiesc, îi zise inspectorul întinzîndu-i mîna.

Stradă Acacia 908! La numărul 910 locuia un bărbat care era de meserie cioplitor în lemn, dar a cărui adevărată pasiune erau dispozitivele electrice.

„Coincidență sau semn”? se întrebă speculativ domnul Rater.

Giles se întoarce la biroul său din strada Cannon. Ocupa cîteva camere la etajul al II-lea într-un bloc de birouri unde se ocupa personal de problemele mai „sensibile”. Adevărul era că achiziționase rămășițele unei afaceri altădată prospere, deși nu avea nici cea mai mică intenție să o pună pe picioare. Nici măcar atunci cînd îi fusese trimisă acea comandă formidabilă, de la un client vechi al firmei și fusese anunțat de bancă cum că în cont îi intraseră șase mii de lire avans, prima lui reacție fusese să scoată banii și s-o șteargă englezește. Păstrase totuși doi funcționari vechi ai firmei și unul dintre aceștia îl lămurise că banii nu puteau fi scoși decît după emiterea facturii. Prin urmare, domnul Giles, plin de virtuți nemaiaavute, cu ajutorul funcționarului care mai știa cîte ceva despre livrarea comenzilor, își dusesese la bun sfîrșit îndatoririle,

primindu-și modestul comision și fu mai mult sau mai puțin mulțumit.

Întîmplarea a făcut ca această primă comandă pe care a onorat-o să fie avantajoasă, iar după șase luni de afaceri, domnul Giles s-a trezit că avea o clientelă de trei ori mai mare.

Era doar vag interesat de acest fenomen, căci interesul lui se îndrepta către alte direcții decît un banal comerț cîstit. „J. Giles & Co.” era în realitate condusă de un simplu funcționar care dirija toate negocierile și numai cecurile i le prezenta domnului Giles spre a fi aprobate și semnate. Prima acțiune era îndeplinită cu plăcere, cea de-a doua, mai mult cu suspiciune. Oricum, patronul se îndeletnicea cu o serie de tranzacții mult mai delicate decît și-ar fi putut imagina un simplu funcționar.

Exportul de mașini de mîna a doua spre India și Orientul Îndepărtat este o afacere foarte rentabilă, mai ales dacă mașinile te costă mai nimic. Și domnul Giles nu dădea mai nimic pe ele. Exportul ăsta îl îmbogățise. Un tip pe care îl cunoscuse în închisoarea Dartmoor îl inițiasse în genul ăsta de afaceri și ar fi putut să facă o avere fabuloasă din vînzarea mașinilor furate (căci era cît pe ce să devină cel mai mare garaj în domeniu), la care se adăuga profitul curat adus de firma lui, dacă nu i s-ar fi deșteptat spiritul de aventură, fapt care avea să-i fie fatal.

În noaptea de dinaintea vizitei la domnul Rater dăduse o raită prin Sunningdale, într-o mașină furată și, ajutat de doi complici binevoitori, săltase dintr-o casă argintărie în valoare de vreo mie cinci sute de lire. Și asta nu fusese prima lovitură.

Modalitatea de lucru a acestei mici bande poate fi foarte ușor descrisă. O mașină din care lipsea momentan șoferul era „împrumutată” de unul din confrăți. Ceilalți doi erau culeși în drum de pe o stradă

laterală liniștită și mașina era dusă în dreptul casei pe care plănuiseră să o atace. Întâmpinase oarecare dificultăți în găsirea unor parteneri. Higgy James, pe care pînă la urmă îl cooptase, ridicase veșnica lui obiecție:

— Ești meseriaș, șefu'. Da' ce-ai de gînd cu pistolul ăla? Dacă ai de gînd să-l iei cu tine, pe mine uită-mă. Al încasat șapte anișori c-ai tras într-un curcan, așa că data viitoare e pîrnaie pe viață și cine o să fie cu tine o să încaseze la fel. Nu intru în joc dacă nu lași jucăria acasă.

În Anglia groaza răufăcătorilor de a fi prinși în posesia unei arme este cît se poate de firească. Spărgătorul dotat și cu armă primește, automat încă cinci ani, atunci cînd are „norocul” să facă cunoștință cu unul din judecătorii majestății sale.

Argintăria din raidul nocturn fusese deja topită, urmînd să fie plasată de J. Giles & Co, (fostă Olney, Brown & Stermer) negustori și armatori, sub formă de lingouri.

Domnul Giles își termină treaba devreme și plecă acasă, unde avea ceva de lămurit. Trecînd pe lîngă numărul 910 unde locuia vecinul acela nesuferit, se uită spre fereastra întunecată și trase o înjurătură. Casa de la nr. 910 era construită perete în perete cu a lui. Giles deschise ușa cu cheia și intră în sufragerie. Fata care stătea lîngă foc și cosea se ridică repede. Dacă un străin ar fi văzut scena, fără să știe care era legătura dintre ei, ar fi gîndit, judecînd după zîmbetul ei forțat, că ea se temea îngrozitor de el. Dacă tînăra nu era la fel de frumoasă ca o cadră, asta nu era decît vina lui Giles; pe față se mai vedea încă urma unei vînatăi, dar era mult mai palidă, observă el cu plăcere, căci nemernicul ăla de Rater era în stare să ia în serios invitația pe care i-o făcuse.

— Adu-mi ceaiul, zise el tăios.

— Da, dragul meu.

În vreme ce fata se îndrepta către ușă el o strigă să se întoarcă.

— Ți-a mai dat tîrcoale tipul ăsta de lîngă noi?

— Nu, dragul meu. Nu mi-a mai vorbit. Nu l-am mai văzut...

— Să-ndrăznești să mă minți! Vocea lui se ridică amenințător. Atît îți trebuie, să te gălesc la portiță, sînd de vorbă cu el și-o să vezi ce pățești, fetițo!

Ea nu răspunse; teama făcu să-i piară toată culoarea din obraji; rămase încordată în așteptare.

— Te-am adunat de pe drumuri, cum s-ar zice, spuse J. Giles. Erai o amărită de vînzătoare într-o prăvălie, înglodată în datorii pînă peste cap. De ce m-am căsătorit cu tine, nu știu! Probabil că eram în călduri și-mi luase Dumnezeu mințile. Te-am adus într-o casă de oameni și ai avut tot ce ți-ai dorit.

— Da, dragul meu. Sînt foarte recunoscătoare, se grăbi ea să spună, dar el cu un singur gest al mîinii o făcu să tacă.

— Ceaiul meu, spuse el.

Adeseori se trezea dimineața cu senzația deprimantă că făcuse o nebunie însurîndu-se cu fata asta. Bărbații ar trebui să-și vadă de treburile lor și treaba lui erau jafurile, nu bigamia. De-aici ar fi putut să i se tragă, dacă băgăcioșii ăia ar fi aflat vreodată că mai era însurat. Și asta tocmai acum cînd avea trei miare, puse bine în banca Northern & Southern. Cu cît se gîdea mai mult la pericolul ce îl pîndea dinspre partea asta, cu atît o ura mai mult. De aceea, era greu de înțeles de ce-l deranjau atît de mult atențiunile vecinului de alături. Dacă prostu' naibii n- ar fi bătut în perete în toiul nopții, după care a mai și venit, cu o haină îmbrăcată direct peste pijama, ca să întrebe ce

era cu toate țipetele alea, ar fi putut chiar să-l folosească pe Smith asta, în planul pe care și-l făcuse. N-arăta rău tipul, deși era cam încrunțat. Când Giles îl apucase de beregată, încercînd să-l arunce în stradă, intrusul îl imobilizase de parcă avea de-a face cu un copil, apoi se eliberase din strînsoare și îl aruncase cît colo.

Joe Giles rămase gînditor în fața căminului pînă cînd fata îi aduse ceaiul și puse tava pe masă. O bună bucată de vreme păru că nu o vede, apoi îi spuse fără să o privească.

— Dacă sună un tip, Rater, de la Scotland Yard, să știi că-i un amic de-al meu. Îi știu pe toți de la Scotland Yard. Trebuie să-i știu, în meseria mea. Da' tu să nu-i spui nimic despre mine, mă auzi?

— Da, dragul meu.

Urmă o tăcere lungă.

— Cu ce se ocupă tipul de alături?

— Nu știu, Joe.

— Nu știu, Joe, o maimuțări el. Da' parcă tu știi vreodată ceva?

— Ea se ghemui speriată, sub amenințarea brațului lui ridicat. El rîse.

— Dacă te porți cum trebuie și eu mă port cum trebuie, zise el. În seara asta vine la mine un domn. Cînd apare, urci în dormitor. Dacă am nevoie de tine, te chem eu.

Se uită la ceas, căscă, apoi se duse în baie, se spală și cînd ieși, o anunță că pleacă pentru o oră. O singură dată, și asta la începutul căsătoriei, făcuse greșeala să-l întrebe unde se duce, dar de-atunci se-nvățase minte.

Așteptă pînă se auzi ușa trîntindu-se, trecu repede în salonașul cu ferestrele arcuite și îl urmări de după perdea pînă cînd nu-l mai zări. Apoi se duse în bucătărie, lăsînd în urmă toate ușile deschise ca să

poată auzi, fiind sigură că și vecinul auzise ușa trîntindu-se.

El aștepta în grădină, o siluetă întunecată, ce abia se distingea în noapte.

— Am fost nevoită să-l mint, d-le Smith, zise ea. I-am spus că n-am vorbit. Ce mă fac?

Din glasul ei răzbătea disperarea. Și totuși, o bucurie inexplicabilă puneă stăpînire pe ea, ori de cîte ori stăteau de vorbă.

Noapte de noapte, la aceeași oră, fata se strecura în grădină ca să discute cu el problema care de la bun început n-avusese sorți de izbîndă.

— Păi, nici nu m-ai văzut astăzi. Vocea lui era aspră și totuși blîndă. Iar te-a bătut?

Ea dădu din cap că nu, iar el mai mult îi ghici gestul.

— Nu, nu m-a mai lovit de cînd ați venit la ușă, noaptea trecută. Nu știu ce să fac, d-le Smith, sînt atît de speriată de el. Nu-mi dă nici un ban, așa că n-am cum să fug. Dacă m-aș întoarce la vechea mea slujbă de la Harridge, sigur mi-ar da de urmă. Mă îngrozește. Cîteodată mă gîndesc să-mi bag capul în cuptor și să termin cu toate.

— Vorbești prostii. Vocea bărbatului răsună tăios dar aproape în aceeași clipă își recăpătă inflexiunea blîndă. O să găsesc eu o soluție.

— Cine e domnul Rater, de la Scotland Yard? întrebă ea, fără legătură.

— De ce?

Era clar că întrebarea îl luase prin surprindere.

— Joe zicea ceva de el. Spunea că s-ar putea să vină pe la noi. Îl cunoști?

Urmă o pauză.

— Da, îl cunosc. L-am întîlnit o dată. Cînd vine?

Vocea lui era îngrijorată și ea se întrebă ce amintiri îi stîrnise acest nume.

— Nu știu nici măcar dacă o să vină. Joe mi-a spus doar că s-ar putea. M-a întrebat cu ce vă ocupați.

De dincolo de gard se auzi un chicotit.

— Zău? Ei bine, poți să-i spui adevărul. Sînt cioplitor în lemn. M-a văzut de multe ori la lucru. Și mai am și o altă ocupație, care este o chestiune personală și nu vorbesc niciodată despre ea.

— Bineînțeles că nu, mincinos nenorocit!

Fata scoase un urlet și, întorcîndu-se îngrozită, dădu nas în nas cu soțul ei. Acesta se furișase înapoi acasă, fără să facă nici cel mai mic zgomot și auzise ultima parte a discuției. Fata vru să scape, luînd-o la fugă, dar el o înșfăcă de braț, într-o strînsoare care o făcu din nou să țipe.

— Sînt aici, unde pleci? Deci asta faci tu serile, cînd eu nu sînt acasă. De tine, Smith, mă ocup eu mai tîrziu.

O tîrî pe fată înăuntru și zăvorî ușa. Domnul Smith, care altfel nu era de loc impresionabil, se strîmbă de durere, auzind strigătele fetei...

Fata zăcea ghemuită pe pat, prea slăbită și prea îngrozită ca să mai țipe. Domnul J. Giles își încheie nasturii de la manșetă și își puse haina.

— Acum poți să te duci la culcare, fata mea, și mulțumește cerului că ești în viață, zise el.

Zăvorî ușa de la dormitor, coborî în bucătărie și luă o sticlă goală de apă minerală. Apoi ieși, îndreptîndu-se spre locuința domnului Smith, și ciocăni. Se bucură să vadă că la intrare nu era nici o lumină. Auzi pașii bărbatului apropiindu-se și apoi ușa se deschise larg.

— Da, ce e?

Joe își dădu seama că fusese recunoscut.

— M-am gîndit să vin să vă văd, d-le Smith. Purtarea lui Giles era politicoasă, chiar umilă — și să

vă cer o mare favoare; să nu mai vorbiți cu soția mea. E o fată cam nesăbuită și n-aș vrea să dea de vreun bucluc și...

Glasul îi era atît de conciliant și purtarea atît de supusă încît Smith fu luat pe nepregătite. Văzu pentru o fracțiune de secundă arma în mîna bărbatului și încercă să evite lovitura, dar prea tîrziu, căci sticla se abătu asupra capului său. Căzu în genunchi și se prăbuși pe covor, iar domnul Giles închise încet ușa în urma sa și se întoarse acasă, unde petrecu o jumătate de oră chinuitoare. Dacă individul o să se ducă la poliție? Asta era a doua nebunie pe care o făcuse.

Din cînd în cînd își apropia urechea de peretele subțire care îi despărțea, bucurîndu-se să-și audă victima împleticindu-se prin casă. Se așeză în hol, de unde îi putea supraveghea ușa de la intrare și așteptă ca bărbatul să-și facă apariția. Dar trecu o jumătate de oră și apoi încă o oră fără să se întîmple nimic. „Fermierul” zîmbi. Probabil că individul avea un motiv bine întemeiat, de nu se ducea la poliție

Puțin înainte de zece, își făcu apariția cel pe care îl aștepta. Era Higgy, contrabandistul, cel mai de încredere om al său. Găsise undeva, în Horsham, pe la periferie, o casă numai bună de „lucrat”. Familia era plecată. Rămăseseră șapte servitoare și doi servitori mai în vîrstă.

— Bătrîna cu casa e plecată la Bournemouth și își ține toate bijuteriile în safe, dar nu-l vezi, că e în perete, în spatele tăbliei de la pat. Amicul Barmond, zis „Șperaclu”, a dat ieri o raită prin casă, căci s-a împrietenit la cataramă cu una din slujnice și zice că-i floare la ureche. Un safe franțuzesc pe care-l deschizi cu două degete și plin ochi cu bijuterii — demodate, e-adevărat, dar pietrele sînt extra.

— Și mașina unde rămîne? întrebă Giles.

Higgy îi explică. Exista un drum lateral unde puteau să parcheze mașia și de unde se ajungea ușor la zidul ce împrejmuia proprietatea. De acolo nu mai era decât un pas, căci gardul, deloc înalt, nu era o problemă. Schiță repede un plan foarte exact, căci Higgy învățase în tinerețe meserie pe lângă un cartograf.

„Fermierul“ îl examinează cu atenție.

— Pare în regulă. Trimite-l pe „Șperaclu“ mâine seară să umfle o mașină și veniți să mă luați din Denmark Hill.

— Fără jucărele, spuse Higgy. Era avertismentul lui clasic.

— Mai e nevoie să-mi spui? replică „Fermierul“, asta era răspunsul lui de fiecare dată.

Cu toate astea, când urcă în cameră, luă Browning-ul dintr-un sertar ținut sub cheie și îl încarcă. Nu trebuia să-i spună nimeni că, dacă avea ghinionul să fie prins, următoarea porție ar fi pe viață. Ar fi preferat mai degrabă să fie ștreangul.

În dimineața următoare îl văzuse pe Smith cu capul bandajat. Stătea lângă mica poartă de fier ce dădea spre stradă. Dînd cu ochii de el se speriasse și dusese instinctiv mîna la arma pe care o avea asupra lui.

— Bună dimineața. Am un cont de reglat cu tine.

— Reglează-l cînd vrei, spuse „Fermierul“, păstrînd distanța.

Bărbatul clătină din cap.

— Cred că o să hotărăști chiar tu cînd să o fac, și, pe această remarcă aluzivă, se despărțiră.

Toată ziua domnul Smith își analiză poziția, iar spre seară, după ce „Fermierul“ plecase să execute „lucrarea“ plănuită, vecinul ieși în căutarea unei cabine telefonice pentru a-l suna pe domnul Rater, căci pereții despărțitori dintre case erau foarte subțiri și domnul Smith, care avea un hobby pentru inovațiile electrice, își bricolase un mic microfon...

— Ai cam lungit-o, Smith, spuse Oratorul. Anticipă deja răspunsul acestuia.

— E o treabă care nu prea îmi vine la-ndemână. Toată ziua m-am frământat pe chestia asta.

Oratorul așteptă o bună bucată de vreme la Scotland Yard să ia mai întâi legătură cu poliția din Sussex înainte de a porni spre Worthing cu o mașină de intervenție.

„Fermierul“ era un organizator de mare clasă. Aproape la secundă, conform planului, își făcu apariția o mașină care îl luă din Denmark Hill; mașina fusese „împrumutată“ de la proprietar cu o oră în urmă. La volan era Higgy, iar celălalt tovarăș al lor se afla pe bancheta din spate.

— Ai ales una bună, zise „Fermierul“ cu bunăvoință, ceea ce era lucru rar la el.

Trecură prin Horsham în plină viteză, printr-o ploaie deasă, care ar fi făcut aproape imposibilă orice urmărire din partea poliției chiar dacă Higgy nu ar fi schimbat deja numerele și nu ar fi acoperit radiatorul cu un manșon.

În timp ce se apropiau de viitorul teatru al acțiunii, Higgy întrebă, nu fără o umbră de îngrijorare.

— Sper că nu ți-ai adus jucăria, nu-i așa, don' Fermier? La care domnul Giles îi răspunse violent.

— Auzi, ce dracu vrei, încasezi tu porția mea? Eu o iau pe coajă, nu tu.

Dar Higgy insistă cu încăpăținare.

— Ți-ai adus pistolul sau nu?

— Nu, răspunse tăios „Fermierul“.

Higgy nu mai zise nimic, deși nu era de loc convins. Sarcina lui era să rămână lângă mașină și la primul zgomot de armă, ei bine, Higgy se știa de ce e-n stare. Nici n-ar mai fi apucat „Fermierul“ să pună bine piciorul în stradă, că el ar fi fost deja la adăpost,

undeva, în Horsham. Avea deja pregătită scuza pentru o eventuală dezertare.

Mașina coti pe o alee laterală, mergînd încet în josul pantei cu motorul închis, pînă cînd Higgy frînă. Mașina rămase nemișcată. Urmă o consfătuire pe șoptite. După ce escaladă gardul, „Fermierul“ și complicele său se pierdură în noapte. Higgy slăbi frîna și reuși, fără să pornească motorul, să întoarcă botul mașinii. Așteptă să treacă zece minute, după care răsuci cheia și porni motorul. Trecuse un sfert de oră și aproape că adormise pe volan cînd auzi zgomot de pași și fu orbit de lumina unei lanterne.

— Dă-te jos și nu care cumva să scoți vreun sunet, zise o voce tăioasă. Higgy observă că aleea era plină de polițiști înarmați și că doi dintre ei escaladau deja zidul.

„Fermierul“ ajunsese la obiectiv și cu ajutorul unui balconaș amplasat foarte convenabil forțase o fereastră, pătrunzînd în dormitor. Safe-ul se dovedi a fi floare la ureche, exact cum prevăzuse. Nu trecuse nici un sfert de oră și reușise să smulgă ușița din balamale și dosise deja conținutul în buzunare. Cînd ieși înapoi în balconaș, tovarășul lui rămas de pază nu mai era. Încălecă balustrada și se lăsă să alunece în josul unui stîlp...

O mîină îl prinse strîns de braț, dar reuși să se elibereze. Distinse vag conturul unei căști profilîndu-se pe cerul roșiatic, se feri de o lovitură și o rupse la fugă. Era la cîtiva pași de zid cînd următorul făcu un salt înainte și sărindu-i la picioare, îl trînti la pămînt. Într-o secundă fu din nou în picioare, scrișnind de furie și pe cînd polițistul se ridica, agățîndu-se de el...

— Asta-i pentru tine zise „Fermierul“ și trase două focuri, de la șold.

Nu mai așteptă să-l vadă rostogolindu-se în noroi, ci o luă la fugă spre zid, aruncîndu-se peste, drept în brațele celor de la Scotland Yard.

— Curcanu' e de vină, zise „Fermierul“, grăbindu-se să-și arate nevinovăția. Ne băteam pe pistol și s-a descărcat din greșală.

— Juriul va fi foarte interesat, zise Oratorul, cu o răceală de gheață.

Crima era absolut obișnuită, chiar banală. Interesul general se datora numai profesiei victimei. În urma acuzațiilor, pe baza cărora fusese arestat de poliție, „Fermierul“ compăru în fața unei instanțe locale, apoi procesul fu trimis la tribunalul districtual.

Cele trei mii de lire sterline puse de-o parte în bancă îi dădură posibilitatea să beneficieze de apărarea unor avocați străluciți. Însă cu toată aria lor, aceștia nu reușiră decît să prelungească procesul cu încă o zi. Rezultatul era inevitabil. Reporterii care își ascuțeau creioanele, paznicii care sprijineau plictisiți pereții, amatorii de spectacole morbide, chiar și jurații, cu toții știau care era sfîrșitul înainte ca să se ridice cortina în fața ultimului act. Numai judecătorul și apărarea avură decența să simuleze în continuare că nimic nu era sută la sută sigur pînă ce nu se dădea citire verdictului. Chiar și după ce acesta fu citit și inculpatul dus la închisoarea Wadsworth cu cătușe la mîini și păzit de trei gardieni, „Fermierul“ mai credea că sînt încă speranțe.

Nu-și văzuse soția de cînd fusese arestat. Ea venise o singură dată la cererea lui expresă, dar fiind obligat să o vadă în prezența unui gardian, nu-i putuse da instrucțiuni în legătură cu o serie de articole incriminante ce trebuiau să dispară (două încărcătoare ce se găseau în partea dreaptă a unui scrin). Văzu că nu îi era oricum de nici un ajutor și, întrucît chipul ei alb ca varul și tras de nesomn îl exaspera, cînd veni la el a doua oară refuză să o mai primească.

Curtea de apel nu îi acceptă recursul și atunci îi veni ideea să- l cheme pe Orator. Domnul Rater veni să- l vadă în celulă. Giles îl întâmpină cu un rînjat.

— M-ai făcut bine de tot Rater. Da' de ce l-ai lăsat pe Higgy să scape numai cu trei?

Higgy scăpase numai cu trei ani de închisoare penală.

— Și individul ăla, Smith, crede că o să- i las nevesti- mi vreun bănuț și el o s- o ia de nevastă. Da' află că nu e ea nevasta mea. Am mai fost însurat, așa că ea nu are dreptul la nici o lețcaie. N- o să capete nimic.

Îi dădu detalii despre prima căsătorie. Nu o făcea din cauză că- l rodeau remușcările ci mai degrabă, după cum explică el cu satisfacție, „ca să o pună în banca ei”.

— Ideea e că nu vreau ca femeia asta să pretindă nimic de la mine. A fost blestemul vieții mele, zise el fără să dea nici o explicație. Nici n- ar fi putut să dea vreo explicație logică, gîndi Rater. Voise să- l vadă pe Orator din simplă răutate și acesta îl lăsă să vadă că i- a înțeles motivul. „Fermierul” încuviință, rînjind cu satisfacție.

— N- o să se mărite cu Smith, în nici un caz pe banii mei.

— N- ai de ce să te îngrijorezi în privința lui Smith... începu Oratorul, dar se opri. Era un teren periculos.

— Individul ăla e un escroc, spuse „Fermierul”. Îl urmăresc de multă vreme. Iese mereu noaptea și lipsește cu zilele. Locuiește singur și pariez că dacă îi vînturi puțin boarfele, dai de- o groază de marfă.

— Nu m- ar mira, zise Oratorul, fericit să- și părăsească victima.

Vecinul de alături constituia pentru „Fermier” un subiect care îi mîncă sănătatea. Îl discuta pe toate părțile cu paznicii, cu gardienii care îl păzeau zi și noapte. Aproape că numai el vorbea, iar ei îl ascultau; erau niște ascultători perfecți.

— Măcar de i-aș fi zdrobit țeasta, visa el cu voce tare. Că doar tot o singură dată te spînzură, chiar și pentru cincizeci de mii de crime. Pun pariu că pînă moare nu scapă de semnul pe care i l-am făcut. I-am tras-o exact aici... Demonstră lovitura, dar paznicii nu arătară prea mult interes.

Și iată că veni dimineața dimineților și domnul J. Giles nu avu nimic de obiectat cînd preotul veni să se roage pentru el. Era încă roșu la față și nu părea deloc impresionat de oroarea ce-l aștepta în mica celulă aflată chiar vizavi de cea în care era închis. Cînd preotul termină, „Fermierul“ se ridică din genunchi, mormăi mulțumit.

— Ei, hai să vedem acum...

În acel moment vecinul de alături intră grăbit în celulă. Avea în mînă o eșarfă neagră. Giles rămase cu gura căscată.. Cicatricea aceea de pe frunte... Nu se poate, era chiar Smith, vecinul!

— Dumnezeule mare! exclamă el. Asta-i vrut să spui, nu-i așa? Ai venit să reglăm conturile!

Smith, călăul, nu răspunse. Nu avea obiceiul să vorbească în timpul serviciului.

7. OMUL CARE CITEA ÎN STELE

Cînd telefonul sună, Oratorul era într-unul din momentele sale de proastă dispoziție. Se uită disperat în jur, în căutarea secretarei, căci pur și simplu ura convorbirile telefonice, și asta pentru că îl foțau să vorbească mai mult decît era dispus să o facă.

— Sînteți cumva domnul Rater?

Este destul de greu să recunoști la telefon vocea unei fete, dar domnul Rater o identifică pe cea a vorbitoarei fără nici o dificultate.

— Da, domnișoară Linstead.

Ar fi fost de neiertat să o fi uitat, căci cîu mai puțin de un an în urmă ea îi fusese secretară; o fată brunetă, de o timiditate și o nervozitate incorigibile, care renunțase la slujbă la cererea insistență a unchiului ei care, dintr-un motiv sau altul devenise brusc conștient de existența nepoatei și care locuia acum, își aminti el vag, într-un superb apartament din Mayfair.

— Aș putea oare să vă văd, domnule Rater? În legătură cu o problemă foarte importantă pentru mine... desigur, nu este o treabă pentru poliție... și totuși este, într-un fel — problema mea, vreau să spun — dar v-ați purtat atît de frumos cu mine...

Fata își încheie fraza pe o notă de incoerență.

Oratorul își frecă nasul gînditor. Era genul de om cu mult mai multe antipatii decît simpatii. Dar pe Betty

Înstead o simpatiza din motive fără nici o legătură cu aspectul ei fizic. Era foarte eficientă, precisă și tăcută. Secretarele limbute pur și simplu îl înnebuneau; pe cele care aveau pretenția de a face conversație despre starea vremii le ura. Începuse să o placă din clipa în care descoperise că fetei nu i se părea absolut necesar să spună „bună dimineața”.

— Nu sînt ocupat. O să vin, spuse el și-și notă adresa într-un carnetel.

Știa că Brook Manor era un cartier de blocuri extrem de scumpe, dar avu surpriza să descopere că era un cartier mult mai exclusivist decît își imaginase — uși impunătoare din metal și sticlă, portari cu un aer foarte distins că aproape nu-i deosebeai de locatari, covoare în care și se afunda piciorul... Cînd se deschise ușa apartamentului nr. 9, se trezi într-o încăpere atît de luxos mobilată și aranjată încît se arătă destul de reținut față de fata care-i veni în întîmpinare. Nu mai semăna deloc cu secretara lui, cu fata cea modest îmbrăcată pe care o cunoștea. Pe mîină avea trei brățări, a căror valoare reprezenta salariul domnului Rater pe cel puțin patru ani.

— Sînt foarte fericită că ați venit, domnule Rater, spuse ea pe nerăsuflăte. Dați-mi voie să vi-l prezint pe Arthur — pe domnul Arthur Menden.

Era aceeași persoană agitată și nervoasă pe care o știa. Îl conduse în salon și îl prezentă unui tînar cu o înfățișare foarte plăcută și, dacă domnul Rater se simțise puțin jenat văzînd somptuozitatea apartamentului, fu și mai jenat de prezența acestei de-a treia persoane.

— Este totul extrem de complicat, spuse Betty în stilul ei repezit și speriat. Este vorba de unchiul... și de Arthur. Unchiu' nu vrea ca eu să mă căsătoresc cu Arthur.

Oratorul mormăi ceva în barbă. Se așteptase la orice, dar să fie amestecat în povestea de dragoste a unei fete pe care familia nu o lăsa să se mărite, așa ceva nu și-ar fi imaginat. Probabil că fata îi ghici supărarea crescîndă, căci aproape îl împinse într- un fotoliu.

— Trebuie să vă povestesc totul, de la început. Unchiul Julian, îl știți desigur, toată lumea îl știe pe unchiul Julian. El este burlac. Dar întotdeauna a fost foarte bun cu mine și pe cînd lucram la dumneavoastră mi-a făcut o mică rentă. Atît cît să mă descurc, cred că mi-ar fi dat mai mult, dar este de părere că fetele trebuie să-și cîștige singure existența. L-am văzut o singură dată în șase luni, în afară de dățile cînd ne-am întîlnit din întîmplare. De obicei, dacă era la Londra luam masa împreună de Crăciun, iar o dată m-a invitat în loja lui la Ascot, dar a fost atît de stîngenit și eu la rîndul meu m-am simțit atît de jenată, încît am ajuns să-mi fie frică de întîlnirile astea.

— Cred că ar fi mai corect să-i explici domnului Rater că Julian Linstead nu are nici o vină pentru toate astea. Pur și simplu, lui nu-i place să fie deranjat de fete, interveni Arthur Menden. Continuă apoi rîzînd: e-un țicnit și jumătate, ce mai... Dar nici eu nu am fost foarte în regulă.

— A fost numai vina mea, îl întrerupse Betty.

— Cînd te-ai instalat aici? întrebă Oratorul cu sarcasm, arătînd cu mîna într-un gest larg, spre toate frumusețile din cameră.

— Asta încerc să vă povestesc, zise ea. Pe cînd lucram la Scotland Yard am primit o scrisoare foarte urgentă de la unchiul meu, în care mă invita să cinăm împreună. Pe atunci îl cunoșteam deja pe Arthur, bineînțeles. Eram prieteni de mult timp. M-am întîlnit cu unchiul Julian la Carlton. S-a oferit să-mi plătească chiria unui apartament mare și a spus că îl va mobila

indiferent cît ar costa și că îmi va da cinci mii pe an dacă nu mă mărit. La început am fost uimită, dar în cele din urmă, după o altă întîlnire, am acceptat. Nu cred că există vreo fată care să stea să se gîndească de două ori în fața unei asemenea oferte. Era fratele tatii și eu eram singura lui rudă, așa că era subînțeles că eram singura lui moștenitoare. Nu m-am gîndit foarte serios la clauza care îmi interzicea să mă mărit — credeam că era prevăzută doar ca să mă protejeze pe mine, dar nu peste mult timp aveam să descopăr că era o chestiune cît se poate de serioasă. Unchiul a aflat despre Arthur de la detectivii pe care îi angajase ca să mă urmărească, sînt absolut sigură de asta. Într-o bună zi a venit aici, era extrem de tulburat, și m-a implorat nici să nu mă gîndesc să mă mărit cu Arthur sau cu altcineva. M-a obligat să-i promit că dacă voi întîlni un bărbat cu care să vreau să mă căsătoresc, lui îi voi spune primul. Atunci nu mi-am dat deloc seama...

— Îl cunoaște pe domnul Menden? întrebă Oratorul.

Ea scutură capul.

— Nu. Asta este ciudățenia. Nu avea nimic împotriva domnului Menden ca persoană pînă nu a aflat ulterior că țineam foarte mult la el.

— Și?

— Și pe urmă a devenit îngrozitor. A făcut tot ce i-a stat în putință ca să-l distrugă pe Arthur.

Arthur o întrerupse. Era un tînăr cu mult simț al dreptății.

— Nu știu dacă se poate numi chiar distrugere atunci cînd ți se oferă o slujbă în Argentina, dar fără discuție că a făcut totul ca să scape de mine. Bineînțeles că nu aș vrea ca Betty să-și piardă renta, dar slavă cerului, cîștig și eu destul ca să pot întreține două persoane.

— Înseamnă că vă căsătoriți?

Ea dădu încetișor din cap.

— Sîntem căsătoriți de patru luni, spuse fata și îl privi speriată.

— Pe dracu! zise Oratorul.

Ea dădu grăbită din cap.

— Am făcut-o pe ascuns și... cred că am înnebunit dar nu am avut curajul să-i spun unchiului Julian și nu l-am lăsat nici pe Arthur să o facă. Tot ce-am făcut a fost să-i scriu astăzi o scrisoare, cum că mă mărit mîine. Știți, ne-am căsătorit la notar, și aș vrea să o fac și la biserică.

— Așa că vă mai căsătoriți o dată și dați o declarație falsă și vreți ca eu să vă scot din bucluc înainte ca să intrați în el? spuse Oratorul.

— Nu, nu, greșiți spuse Betty Linstead în grabă. Este perfect legal. Arthur s-a interesat. O grămadă de oameni se căsătoresc în biserici de crezuri diferite. Una de care aparține bărbatul și una de care aparține femeia. Mulți trec prin două ceremonii, una civilă și cealaltă religioasă. Îmi doresc o ceremonie religioasă, din... motive personale.

Oratorul oftă adînc.

— Foarte interesante toate astea, zise el, dar ce anume vrei să fac eu?

Cei doi tineri se priviră și bărbatul fu cel care răspunse:

— Adevărul este, domnule Rater, că Betty îl crede nebun pe unchiul ei. Nu o îngrijorează pierderea rentei, ci este speriată de ce mi se va întîmpla mie în clipa în care Julian Linstead va afla de căsătoria noastră. Cînd vine vorba despre acest subiect, devine pur și simplu nebun de legat. În rest, este unul dintre cei mai plăcuți oameni pe care îi cunosc — asta-i ciudățenia. Nimeni n-ar putea să spună măcar un

singur cuvînt rău împotriva lui și mă îndoiesc că ar avea vreun dușman. Sincer, sînt de-a dreptul speriat de ce s-ar putea întîmpla. Nu mi-e, ci lui Betty.

Domnul Rater începu să înțeleagă...

— Vreți să vă protejeze poliția?

Încuviințară amîndoi, speriați ca niște copii, încît Oratorul făcu ce nu făcuse de prea multe ori în viață: izbucni în rîs.

— Cred că sînteți amîndoi nebuni, dar să văd ce pot face, spuse el.

Era mai mult amuzat decît enervat pentru că fusese chemat dintr- un motiv atît de copilăresc. Era o treabă simplă să pună casa sub supraveghere, dar nu intenționa să-și blocheze trei dintre detectivii săi atît de ocupați, să facă o astfel de treabă — și aici greșea.

Julian George Linstead se ocupa inițial cu comerțul de antichități, dar făcuse asemenea speculații la bursă, încît se lăsase de ocupația inițială, ceea ce înseamnă că în adîncul sufletului nu fusese niciodată pasionat de meseria sa, ci tot ce făcuse — vînzarea și cumpărarea de mobile, de tablouri și alte asemenea obiecte — fusese în virtutea unei deprinderi dobîndite în tinerețe.

La cei 45 de ani era celibatar, brunet, foarte prezentabil, deși de o frumusețe ce te înfiora. Avea maniere impecabile, un simț al umorului foarte dezvoltat și era unul dintre cei mai mari filantropi, deși refuza să-și vadă numele asociat cu faptele caritabile pe care le făcea.

Avea un apartament în strada Curzon, de care se ocupa doamna Alfred, o menajeră în vîrstă și foarte ursuză. Tot acolo locuia și o slujnică, Rosie Liffing, precum și domnul Aldred care era pe post de valet și majordom. Toți cei trei angajați erau oameni simpli și respectabili. Fata era grasă, urîță și foarte bisericoasă, fiind membră activă în congregația Plymouth Brethern.

Domnul Linstead nu primea niciodată vizite în acest apartament. Când dădea vreo petrecere o făcea în mod invariabil la hotelul Carlton. Și erau întotdeauna cât se poate de modeste. După toate aparențele domnul Linstead nu părea să aibă relații dubioase. Era membru al clubului Junior Carlton, iar în politică înclina spre conservatori, căci aceștia nu luau niciodată o atitudine drastică în vreo problemă și priveau cu simpatie investițiile rentabile.

Așadar, ducea o existență nepătată, plătindu-și conștiincios impozitul anual, pe care-l considera un dat al sorții și îndeplinindu-și obligațiile sociale ce țineau de conveniențele unanim acceptate, într-o manieră discretă, neostentativă. Mergea la vânătoare în Norfolk, la pescuit în Scoția, vîna de două ori pe săptămînă la începutul sezonului, avea o lojă la Ascot pe care de cele mai multe ori o ocupa singur și un mic iaht ancorat în Southampton. Era la Deauville și la Lido atunci cînd trebuia și iarna petrecea cel puțin trei săptămîni la St. Moritz. Era cunoscut ca un om cu bani. Într-adevăr era extrem de bogat. Firea lui retrasă le ținea departe pe cele cîteva cunoștințe care ar fi putut să-i facă viața mai interesantă și pe alte cîteva care, cu siguranță i-ar fi sporit cheltuielile zilnice.

Avea o slăbiciune inofensivă: interesul pentru latura ocultă, căci era prieten cu acel om remarcabil, profesorul Henry Hoylash, astrologul, care îl vizita frecvent în apartamentul din strada Curzon. Profesorul Hoylash era un omuleț blind care avea darul de-a prezice desfășurarea evenimentelor cu o acuratețe uimitoare. Era cunoscut ca „cititorul în stele” pentru că toate profețiile sale erau în mod ciudat bazate pe poziția stelei Sirius pe bolta cerească, la data cînd fuseseră construite piramidele. Era o știință care avea foarte mulți adepți și domnul Linstead, care nici măcar

nu știuse că ar exista o astfel de stea (după studierea ghidurilor turistice rămăsese cu impresia că piramidele fuseseră ridicate pentru a face reclamă agenției Thomas Cook & Sons), fusese foarte impresionat când i se explicase acest subiect.

Profesorul Hoylash venea uneori la cină și la un moment dat reușise chiar să îl convingă pe Linstead să renunțe la sporturile de iarnă pentru a face o excursie la Cairo.

Domnul Rater își făcu cercetările și află tot ce era de aflat în legătură cu domnul Linstead. Orice schimbare de atitudine pe care nepoata sa ar fi putut să o perceapă, ar fi fost cu siguranță observată și de servitorii săi. Domnul Aldred valetul, care-i vorbise deschis unuia dintre oamenii inspectorului (în barul Cow and Gate), zicea că nu există stăpîn mai cumsecade.

— E adevărat, în ultima vreme a cam dat în patima discuțiilor despre toate fantomele și spiritele acelea pe care i le bagă în cap bătrînul profesor și nu mai vorbește altceva decît despre zei egipteni și lucruri de-astea. Da' să mă bată Dumnezeu, de ce nu ar avea voie omul să aibă și el plăcerea lui?

Detectivul nu-l slăbi însă cu întrebările legate de preocupările oculte ale domnului Linstead.

— Nu-i nici un rău în asta, protestă valetul. Se distrează și dînsul cu horoscoapele alea și mereu mă întreabă la ce oră și în ce zi din an ne-am născut eu și nevastă-mea. Altfel nici n-ai bănui că s-a apucat de chestia asta egipteană.

După toate aparențele, domnul Linstead își începuse studiile cu destulă seriozitate. Achiziționase o întreagă bibliotecă pe teme oculte, avea o machetă superbă a piramidelor care se desfăcea în bucăți, petrecînd ore întregi în fața unor calcule misterioase.

Interesul Oratorului față de obsesiile domnului Linstead era de la bun început foarte redus, dispărînd cu totul o dată cu finalizarea cercetărilor. La urma urmei, nu era ieșit din comun să ai un unchi bogat care voia să știe exact destinația banilor săi, căci nu exista nici un dubiu asupra faptului că Betty era moștenitoarea sa. Oratorul se întoarse la Scotland Yard, semnă cîteva scrisori, ascultă rapoartele subordonaților și plecă acasă.

În acea seară se culcă devreme și, cum avea un somn foarte adînc, nu auzi de la bun început că suna telefonul. Coborî din pat înjurînd în barbă și ridică receptorul.

— Arthur Menden la telefon, zise o voce agitată la celălalt capăt al firului. Vă amintiți, ne-am cunoscut ieri la Betty...

— A, da...

După vocea tensionată a tînărului, Oratorul își dădu seama că se întîmplase ceva.

— De aseară a dispărut fără urmă. Vorbesc de la ea din apartament.

— A dispărut? Ce naiba vrei să spui? Lasă că vin chiar acum.

Se îmbracă furios. De ce trebuie ca tocmai el, un membru de vază al poliției să fie deranjat din pat în toiul nopții pentru un asemenea fleac?

Oratorul îl găsi pe domnul Menden într-o stare de agitație pe care n-ar fi crezut-o posibilă la un tînăr atît de flegmatic. Se părea că acesta nu descoperise dispariția decît la miezul nopții.

Deși erau căsătoriți, cei doi locuiau separat. În mod normal, ar fi petrecut noaptea împreună, dar la cererea ei expresă, se dusesse să doarmă la el, după ce cinaseră împreună la restaurantul *Ciro's Grill*, după care el o condusesse acasă. La ora zece și jumătate fusese sunat

la telefon de un necunoscut care îi spusese, că vorbea din partea patronului companiei unde lucra Menden. Necunoscutul îi ceruse să se ducă imediat la locuința patronului, în cartierul Kingston Hill pentru a discuta despre o telegramă ce sosise din Bermude, unde — era foarte adevărat — firma avea un contract deosebit de important.

Nebănuind nici o clipă ceva suspect el se îmbrăcase, chemase un taxi și se dusese în Kingston. Aici nimerise în toiul unei petreceri de aniversare.

Patronul său, d-l Fallaby nu știa despre ce telefon era vorba și n-avea habar de nici o telegramă. Uimit și enervat de asemenea glumă proastă, Menden se întorsese acasă. Era unu fără un sfert. Când intră pe ușă auzi telefonul sunînd. Era camerista lui Betty. Încea de mai bine de o oră să ia legătura cu soțul stăpînei sale, dar fără succes.

Din ce spunea femeia se înțelegea că la ora unsprezece Betty primise un telefon din partea cuiva care zicea că era portarul imobilului în care locuia soțul ei. Putea să vină urgent pînă acolo? Probabil că spusese mai mult decît atît, dar slujnica nu știa amănunte. Se uitase pe fereastră și văzuse că o mașină aștepta lîngă trotuar și apoi o văzuse pe Betty vorbind o vreme cu un domn, iar apoi urcînd cu el în mașină și plecînd.

— De ce nu i-ai chemat un taxi? o întrebă Oratorul.

Slujnica îi răspunse că se dezbrăcase deja și că pînă să-și tragă ceva pe ea Betty era deja gata de plecare și nu mai întîrziase nici măcar o secundă pentru a-i spune unde pleca.

— Ai recunoscut bărbatul sau mașina?

Femeia clătină din cap. Era o noapte foarte întunecoasă. I se păruse a fi un Rolls Royce — era oricum o mașină foarte lungă.

Se îmbrăcase apoi și așteptase ca Betty să se întoarcă. Când se făcuse douăsprezece începuse să se alarmeze și îl sunase pe Menden dar nu răspunsese nimeni.

Acestea erau toate informațiile pe care le putea da și erau de altfel, singurele informații disponibile.

— E mîna lui Julian Linstead aici! Nu poate fi vorba de altcineva, spuse Arthur Menden într-o stare de mare agitație. V- am așteptat pe dumneavoastră, domnule Rater, altfel aș fi fost demult plecat spre el.

Oratorul nu putu găsi o altă explicație pentru plecarea precipitată a fetei. Nu avea prieteni în Londra și, în orice caz, nu ar fi plecat singură cu un necunoscut.

Singurul alt indiciu, dacă putea să-l numească așa, era faptul că își luase cu ea cîteva lucruri pentru noapte — peria și pieptenele lipseau de pe masa de toaletă, la fel cum lipseau și cămașa de noapte și papucii.

Zece minute mai tîrziu băteau deja la ușa apartamentului domnului Linstead și după o vreme valetul, îmbrăcat în ținută de noapte, veni să deschidă ușa.

Aspectul lui neglijent era prea pitoresc ca să fie convingător. Oratorul observă că era încălțat cu pantofii de stradă, cu șireturile legate corect, lucru care era în total dezacord cu părul lui răvășit.

— Nu, domnule, Domnul Linstead a plecat din oraș ieri dimineață. Cred că a plecat la Paris.

Protestul lui era cam prea zgomotos. Oratorul îl privi drept în ochi.

— Sînt ofițer de poliție, spuse el simplu, și văzu cum bărbatul clipește nervos.

— Îmi dai voie să-i scriu o scrisoare lui Linstead?

Bărbatul încuviință fără o vorbă și îl conduse în elegantul birou al domnului Linstead, și aprinse

lumina. Oratorul se așeză la birou, se uită în toate părțile și, aplecându-se ridică coșul de gunoi din care scoase două plicuri mototolite. Le netezi cu grijă și observă că pe primul era scrisul lui Betty Linstead. Fusese trimis cu poșta de dimineață.

Îi făcu semn domnului Aldread să se apropie.

— Uite, aici o scrisoare adresată domnului Linstead. A fost trimisă cu poșta de dimineață și a ajuns după-amiază. Cine a deschis-o?

Bărbatul înghiți în sec dar nu spuse nimic.

— Domnul Linstead a deschis-o, continuă Oratorul; prin urmare nu putea să fie plecat de dimineață. Scrisoarea a ajuns după-amiază, nu?

Confruntat cu această dovadă a omnipotenței Scotland Yardului, valetul rămase mut.

— Unde a plecat domnul Linstead?

Bărbatul nu putu decât să clatine din cap și să scoată niște sunete ciudate. Acest subiect îi era în mod evident necunoscut. Știa că domnul Linstead avea câteva case la țară unde se ducea din când în când. Cele din Brighton și Sunningdale erau cele preferate. Avea și un mic bungalou pe Tamisa, dar valetul nu știa exact unde și, după cum Oratorul avea să remarce sardonice, Tamisa e destul de lungă și presărată pe maluri cu nenumărate bungalouri în care vin să-și petreacă week-end-urile celibatari bogați sau mai puțin bogați.

Îi interogă și pe ceilalți slujitori, dar aceștia nu știau într-adevăr nimic. Singurul care era la curent cu mișcările domnului Linstead era valetul, însă acesta căzuse într-o muțenie încăpățînată, răspunzînd la orice întrebare cu un clătinat din cap. În cele din urmă Oratorul îi spuse că nu mai are nevoie de el și rămase singur cu soțul îndurerat.

— Cred că problema nu e chiar atît de gravă cum crezi, zise el, dar o să știu mai multe după ce o să-l fac

să vorbească pe individul ăsta. Du-te să te plimbi vreo oră și vino după aceea. Sper că înțelegi că n-am venit aici pe linie oficială și deci, n- am mandat, așa că aş putea să am neplăceri pentru nimicul ăsta.

Nu plecase bine tînărul că Oratorul îl chemă pe valet și preț de mai bine de o jumătate de oră îl mitralie cu întrebări, examinînd între timp, în mod ilegal, conținutul sertarelor care nu erau încuiate și răsfoind cel puțin o duzină de volume din biblioteca ocultă a domnului Linstead. În acest interval ajunse să cunoască cu mult mai mulți demoni și zei decît și-ar fi imaginat vreodată că există. Het, Séth, Osiris și tot felul de monștri cu cap de taur de pe vremea lui Tutankamon. Însă principala descoperire o făcu într-unul din sertarele domnului Linstead.

Cînd Arthur Menden se întoarse, Oratorul își încheiase deja cercetările și avea de acum o teorie clară.

— Nu cred că tînăra doamnă este în vreun pericol. Te sfătuiesc să mergi acasă și să tragi un pui de somn. Eu rămîn aici să-l aștept pe stimabilul Julian.

— Dar știți unde e?

Oratorul clătină din cap.

— N-am nici cea mai vagă idee și de altfel nici nu contează, zise el tăios, călcîndu-și pe inimă. Menden se hotărî să plece, deși nu spre casă. Uitîndu-se pe fereastră Oratorul îl văzu pășind agitat în susul și în josul trotuarului de vizavi.

Era șase și jumătate dimineața cînd detectivul auzi zgomotul unei chei răsucite în broasca de la intrare și luînd-o înaintea valetului pe care îl trimisese în camera lui, deschise larg ușa.

Cu ochii împăienjeniți de oboseală și nesomn, Julian nici nu observă că în holul întunecos se afla o

persoană străină și, trecînd în grabă pe lîngă el fără un cuvînt de mulțumire, intră repede în birou. Rămase o clipă în încăpere, simțind în aer un miros nefamiliar de trabuc și apoi se întoarse și dădu cu ochii de detectiv.

— Ce... ce e asta, pe cine căutați? se bîlbîi el.

— Pe tine, zise Oratorul și abia atunci Linstead îl recunoscu.

— Sînteți d-omnu Rater de la Scotland Yard, zise el cu o voce pițigăiată, aproape isterică.

Oratorul încuviință. Fusese luat puțin pe nepregătite de această recunoaștere imediată, căci nu visase niciodată să figureze printre personajele celebre ale istoriei contemporane.

— Unde e domnișoara Linstead? întrebă el.

— Domnișoara Linstead? Nepoata mea? Julian făcu un efort supraomenesc ca vocea lui să pară cît mai firească. Doamne, dumnezeule, ce i s-a întîmplat și de ce ar trebui să știu eu?

— Unde e?

— Jur că...

— Ce rost are, domnule Linstead? În vocea Oratorului se citea o oboseală fără margini. Nu mi-am pierdut noaptea ca să aud explicații puerile. Știu exact că se află în bungaloul de pe malul Tamisei și deși nu știu adresa, aș putea să o aflu în jumătate de oră.

Chipul nebărbierit al bărbatului era palid și răvășit.

— Bine, zise el și păru că îmbătrînește într-o secundă. Fie cum vrei dumneata. Este sănătoasă și în deplină siguranță. Am dus-o acolo ieri seară și am lăsat-o în grija unei infirmiere de la un spital psihiatric. N-o să pățească nimic și sper s-o fac să-i vină mintea la cap — nu vreau să zic că nu-i în toate mințile, continuă el grăbit, ferească dumnezeu de-așa ceva, doar că...

— Doar că îți pleci prea mult urechea la ce spune trăznitul ăla de Hoylash, zise Oratorul cu glas domol.

Julian îi aruncă o privire scurtă.

— Ce vrei să spunei?

— Că din cauza lui vrei s-o împiedici pe nepoata dumitale să se căsătorească. Ei bine, poate te interesează să afli că, deși nu ți-a spus, este deja măritată.

Pe chipul lui Linstead se întipări groaza.

— Măritată? spuse el cu voce sugrumată.

— De patru luni, zise Oratorul.

Văzu cum expresia de teroare începe să dispară din ochii lui Linstead, făcînd loc mirării și apoi unei infinite ușurări.

— Acum patru luni... zise el cu voce pierdută, dar e imposibil...

— Nu e deloc imposibil, zise Oratorul. Horoscoapele sînt imposibile. Tocmai am examinat cîteva și am tras niște concluzii. Profesorul dumitale a făcut două horoscoape, unul pentru dumneata și unul pentru nepoata dumitale; și a descoperit că vei muri în ziua nunții ei. Dar iată că ești în viață.

— Dar ea nu mi-a spus nimic... de ce mi-a spus atunci că se mărită mîine... la biserică?

— Există un motiv bine întemeiat, cred, zise Oratorul, sec. Mic, dar bine întemeiat. Nu m-aș mira ca peste cîteva luni să trebuiască să mai adaugi numele unui moștenitor în testament.

8. BROȘA CU DIAMANTE

Inspăctorul Rater avea un prieten ce lucra la Secția financiară și care era aproape la fel de monosilabic ca și el. Când simțea nevoie unei recreeri Oratorul pleca în lungi plimbări împreună cu amicul său. Uneori, cel care deschidea gura să facă vreo remarcă despre vreme, era Oratorul, alteori era prietenul său. Cu totul ocazional amicul își dădea cu părerea cum că greșiseră drumul, dar cel mai adesea nu făceau vreo astfel de greșeală, așa încât nu aveau nimic de comentat.

Pentru domnul Rater acesta era genul de vacanță ideală. Petreceau uneori week-end-uri absolut fericite șezând unul lângă altul, ore în șir, pe o plută ancorată pe râu lângă o moară, într-o liniște adâncă, încercând să păcălească știuca cea tăcută.

Un oarecare Mark Ling, infractor înrăit, avea o casă lângă Marlow și visa neîncetat la ziua în care Oratorul avea să se răstoarne cu pluta, înecându-se. Mark, un bărbat înalt și prezentabil, întotdeauna îmbrăcat la patru ace, își făcuse obiceiul să stea întins pe pajiștea de lângă casă și să privească ore în șir cele două figuri nemișcate, imaginându-și că asistă la trecea în neființă prin înec, a Oratorului și închipuindu-se pe sine cum avea să-l „ajute” împungându-l cu o cange ascuțită.

Uneori Mark primea vizita lui Steiny Lamb de care îl legau interese comune și cu care avea multe lucruri

de vorbit. Pe lângă discuțiile despre chei, ferestre sau cel mai bun procedeu de a fenta Brigada mobilă, obișnuiau să stea tolăniți în iarba înaltă și să-l urmărească de la distanță pe Orator, care pescuia.

— N-ai loc să mai spui și tu o vorbă, acolo, de cât sînt de vorbăreți, remarcă el sardonice. Mă întreb cine o fi papagalul celălalt?

— Nu e d-ăia băgăcioșii, zise Stainy.

— Băgăcioșii nu fac casă bună cu băgăcioșii, filozofă Mark. N-au încredere unii în alții.

Pe lângă căsuța din Marlow, Mark avea și un apartament în Soho. El nu aparținea lumii interlope — prin lume interlopă înțelegînd acea felie a lumii infractorilor care trăiește într-o stare de semiînfometare cam trei luni pe an, apoi timp de două săptămîni se destrăbălează cît cuprinde și petrece restul de opt luni și jumătate în închisoare.

Ling făcuse bani buni folosindu-se de oameni mărunți ca să-l acopere. Steiny era un astfel de om, doar că era și foarte curios din fire.

— Cine zici că a făcut-o p'aia de la Leicester? întrebă el cu ocazia vizitei la Marlow. Mark făcu fețe-fețe. Treaba din Leicester era oful lui. Era pe urmele broșei cu diamante de cîteva luni bune, cînd un altul i-o luase înainte și pusese mîna pe ea. Broșa avea 14 pietre — fiecare numărînd în jur de zece carate; era una din piesele pe care orice bijutier sau negustor de diamante o cunoștea ca pe propriul buzunar.

— Nu știu. Bănuiesc că cel din Birmingham, zise el acru. Bine că n-am făcut-o eu. Nu știu cum își imaginează ei că pot să scoată din țară pietrele alea. Cel care o să încerce o să se ducă direct la tăiere.

Mulți din tagma lui Mark Ling n-aveau habar de ce-i putea pielea. Era ceva mai mult decît un „bun” spărgător: Mark era cel mai inteligent „plasator” în

Europa. Putea să treacă granița cu marfă de furat, la orice oră din zi și din noapte; știa toate rețelele de tăinuitori de pe continent, avea oricînd piață pentru bunurile furate și în numai cîteva zile putea să „arunce” pe piața străină un teanc de bancnote. Cu toate astea, reputația sa nu era dintre cele mai bune printre cei care îl angajau. Atît bijuteriile cît și banii aveau prostul obicei să dispară pe traseu. Uneori fioroasele sale victime acceptau scuza cum că trebuise să cedeze o parte din pradă pentru a îndulci poliția continentală. A doua oară însă, stăteau mai mult pe gînduri dacă să-l angajeze sau nu.

Și totuși nu se puteau lipsi de el. Pachetele poștale cu destinația Bruxel, Anvers și Amsterdam sînt adeseori deschise de autoritățile vamale, care caută marfă de contrabandă și multe pachete mari, cu bunuri necurate se pierduseră din această cauză.

Așa că Mark prospera, căci vorbea la perfecție trei limbi străine și știa toate trucurile evaziunii vamale mai bine ca oricare altul.

Dar o dată îl sentase pe un tăinuitor din Newcastle care, din nefericire pentru Ling, avea o memorie foarte bună.

Scotland Yardul era în fapt extrem de activ în recuperarea broșei cu diamante, deși, dacă te luai după cum lîncezea la soare Oratorul cu undița în mîină, nu ai fi bănuît asta.

Steiny care era un țir de om, cu o mutră sfrijită și ridată, avea două slăbiciuni. Era limbut și iscoditor. Ardea să afle totul despre o anumită operație de dată recentă.

— Nu tot mata ai dat și lovitură din Burrow Hill, domnule Ling?

Mark îl privi tăios.

— Cine ți-a spus minciuna asta? întrebă el.

Steiny deveni pe dată slugărnice.

— E, știți cum circulă zvonurile... De fapt, ca să vi-o zic pe a dreaptă, v-am văzut din întâmplare când ieșeați din gara St. Pancras în ziua de după „lucrare” și le-am pus și eu cap la cap și...

— Și ți s-au potrivit tot o fugă, zîmbi Mark amabil. Lasă-asta, hai să vedem cum e cu biroul ăsta de schimb. Pot să vă dau sculele mele și să vă spun de unde să faceți rost de mașină. Cîți veți fi în treaba asta?

Steiny era de părere că trei erau de ajuns.

— În regulă, vă dau doar trei, zise Mark.

Ca răsplată pentru mărinimia de a împrumuta echipamentul necesar, el își primea partea din distracțiile la care, de altminteri, nu participa.

— Sper că nu v-ați supărat pe mine pentru ce v-am spus.

Steiny era sensibil la schimbările de vînt.

— Sînteți un tip tare și aș vrea să lucrez cu dumneavoastră. Cunosce o groază de indivizi din domeniu. Chiar mai mulți decît dumneavoastră. Oho! Îl știu pe unu' de care nu cred că ați auzit. Tăinuitor mare! Sînt singurul care l-a fentat și știu cum lucrează.

— Cînd o să vreau informații, o să ți le cer, îl întrerupse Mark.

— Ce vreau să zic e că v-am văzut acum cîteva nopți... începu Steiny.

— Vezi cam prea mult pentru gustul meu, spuse Mark cu un zîmbet departe de a fi prietenos.

La o săptămînă după asta, Steiny cu încă alți doi se întîlneau lîngă Soho, pentru ca să o pornească apoi fiecare pe alt drum, spre un birou de schimb care avea o afacere înfloritoare. Era sîmbătă seară și magazinul era închis. Planul lui Mark era de a-l deschide. După ce o făcură, se îndreptară cu toții spre ieșirea din dos, care dădea într-o stradă lăturalnică. Lîngă bordură, la mai

puțin de 20 de iarzi aștepta o furgonetă care purta înșelătoarea inscripție „Curățătoria chimică Happy Days“, dar singurele rufe pe care le conținea erau cele purtate de cei 11 oameni ai brigăzii mobile...

A fost o scurtă încăierare din care Steiny și ai lui au ieșit învinși.

— Bine, domnule Rater, m-ați prins. Da' de când sînteți la „mobilă?“ Cine să vă mai știe pe toți voi ăștia de la poliție. Îl vezi pe unu' azi, zici că-i om cumsecade și miine afli că e în Brigada mobilă.

Domnul Rater nu răspunse nimic elocvent.

— Nu mă lăsați, domnule Rater, se milogi Steiny. N-am făcut nimic; nu mă băgați și pe mine la decret?

Oratorul era într-o pasă binevoitoare. Steiny a fost acuzat pe baza „Decretului de prevenire a crimelor“, primind o pedeapsă mai ușoară decît dacă ar fi intrat la acțiune cu premeditare. Era o diferență de nuanță.

De la înălțimea boxei, Steiny avusese timp, cît se dăduse citire acuzației, să privească împrejurul sălii și să ochească vreo doi prieteni. Îl văzu pe Mark, îmbrăcat extrem de elegant și stînd alături de o tînără deosebit de frumoasă — brunetă, înaltă și cu alură de doamnă. Mark era mare specialist la găsit fete frumoase. Prinse privirea lui Steiny și-i făcu cu ochiul. Steiny nu-i răspunse.

Auzise de noua „descoperire“ a domnului Ling — Mark avea obiceiul să fie foarte lăudăros cînd era vorba de cuceririle sale. Asta era deci „tînăra doamnă al cărui tată era mare om de afaceri“. Steiny era foarte interesat. După ce își primi pedeapsa stătu de vorbă cu Oratorul.

— Cine ne-a ciripit, domnule Rater? întrebă el și, cînd Oratorul dădu din cap echivoc, zise: arătos tipu' nu? Și cu slăbiciune la fuste!

Urmă apoi exasperat:

— Sfinte Sisoe, domnule Rater — pariez că nici în somn nu vă scapă vreun sunet.

— Gura mică, zise Oratorul.

Ei bine, era un singur „tip arătos“ în lumea infractorilor și ăsta nu era altul decât Mark Ling. Și, după câte știa inspectorul, Mark fusese cel care informase poliția în legătură cu lovitura de la biroul de schimb. Dacă inspectorul ar fi avut cea mai vagă urmă de îndoială în privința implicării lui Mark în furtul broșei cu diamante, atunci ar fi continuat să-l urmărească; dar alibiul lui Mark era inatacabil.

— Steiny, știi ceva despre broșa cu diamante? întrebă Oratorul.

Steiny clătină din cap.

— Nu, domnule. Și chiar dacă aș ști nu v-aș spune. Nu-mi bag nasu' că mă ard...

Începu să rîdă strident. Rîse într-atît încît pentru o clipă Oratorul gîndi că făcuse o criză de isterie.

— Gata, m-am liniștit. Steiny își șterse ochii. Era doar o glumiță — mulțumesc pentru tot ce-ați făcut pentru mine.

Ieșind din tribunal, Mark și frumoasa lui însoțitoare o luară pe jos spre stînga. Ea era fiica unui bijutier respectabil, pe nume Eddering. Pauline Eddering se numea și Mark o cunoscuse într-o expoziție. Acest obicei al fetei de-a intra în vorbă cu persoane necunoscute îi atrăgea uneori mari neplăceri.

— Ce groaznic spectacol să asisti cum își primește un biet om pedeapsa, zise ea.

Mark rîse.

— Este numai vina ta, iubito, dar tu mi-ai spus că n-ai văzut niciodată cum arată un tribunal corecțional.

— Bine, dar nici nu mi-ar fi trecut prin cap să mergem, dar ai zis tu că trebuia neapărat să fii la

tribunal. M-ai înnebunit de tot — exerciți asupra mea o fascinație inexplicabilă.

Uneori vorbea exact ca o eroină dintr-un roman ieftin, dar Mark era foarte impresionat.

— Când pleci în străinătate? întrebă ea pe neașteptate.

— Vinerea următoare, veni prompt răspunsul.

Trebuia să plece de joi — căci nu era foarte sigur pe Steiny. În plus, fuseseră cîteva semnale de alarmă căci locuințele sale fuseseră vizitate în două rînduri de detectivi deghizați, care îl iscodiseră pe trotuar în legătură cu mișcările sale. Mark era perfect conștient că trebuia să întrerupă contractul de închiriere al apartamentului și să abandoneze micul bungalou din Marlow.

Fata oftă din nou.

— Aș fi preferat să nu pleci. Vineri va trebui să dorm singură în apartamentul ăla groaznic de deasupra magazinului. Tata pleacă la Manchester și mi-e groază să rămîn singură în toată casa. Dacă un hoț — ca ăla pe care l-am văzut azi la tribunal, intră în timp ce dorm? Oricine poate deschide vechitura aia de seif. Dacă tata ar duce la bancă smaraldele alea, aș sta mult mai liniștită...

Se opri brusc, ca și cum și-ar fi dat seama că vorbise prea mult.

— N-ar fi trebuit să-ți spun de smaralde, se căi Pauline. Dar zi și tu dacă nu e ridicol! Smaralde în valoare de 17 000 de lire închise într-un amărît de seif de tinichea!

El nu-i răspunse. Părea că informația nu-l interesează sau că-l interesează mult prea puțin.

— O groază de bani, tatăl tău trebuie să fie foarte bogat, fu tot ce spuse el.

— Bogat! Nu cred că tata are mai mult de 1 000 de lire la viața lui. Nu, smaraldele i-au fost lăsate de o doamnă din Rusia pentru a fi remontate. Asta s-a întâmplat acum doi ani și de atunci n-am mai auzit de ea. Tata spune că s-o fi întors în Rusia și că o fi fost ucisă.

Mark o însoți acasă. Era a doua oară când îl întâlnea pe tatăl ei, un domn în vîrstă și cocîrjat, pe care nu părea că-l interesează nici fiica lui și nici noul ei prieten.

Magazinul era mic dar făcea un negoț destul de bun cu bijuterii din cele mai ieftine. Șeiful, pe care Mark îl examinează de data aceasta cu un ochi expert, se afla sub tejghea. După cum spusese și fata, era o vechitură; genul de seif pe care orice spărgător îl putea deschide cu un cuțit de bucătărie.

— Afacerile sînt cum nuse poate mai proaste, mormăi domnul Eddering, dînd cu tristețe din cap. De-o săptămîină n-am vîndut nici măcar o verighetă.

— I-am spus domnului Lewis (acesta era unul din numele inventate de Mark, sub care se recomandase) despre rusoaică și despre smaralde, zise Pauline, pe cînd se așezau la ceai, răstimp în care de magazin avea să se ocupe vînzătorul.

Domnul Eddering își frecă barba nerasă cu vădită enervare.

— Aș vrea să știu care este situația mea din punct de vedere legal, zise el încrunțîndu-se spre Mark. Niște prieteni îmi spun că ar trebui să dau un anunț cum că bijuteriile vor fi vîndute pentru a recupera costul manoperei, dar bineînțeles că asta este absurd. Costul manoperei este sub douăzeci de lire.

— Îmi plac foarte mult smaraldele, aș putea să le vîd? întrebă Mark cu indiferență.

Domnul Eddering îl săgetă cu privirea și clătină din cap.

— Nu, domnule, nu le puteţi vedea, spuse el tăios. Sînt gata împachetate şi îşi aşteaptă proprietara. Nu-mi asum nici un risc.

— Sînt asigurate?

Buzele subţiri ale bijutierului se schimonosiră.

— Arăt eu ca unul care le-ar fi lăsat neasigurate? întrebă el.

Puţin mai tîrziu bătrînul se duse în magazin, lăsîndu-i singuri pe cei doi.

— Cred că tata a înnebunit, zise fata cu deznădejde. Uită- te puţin! Arată spre o fereastră care dădea spre curtea din dos.

La capătul curţii era un zid înalt de vreo doi metri.

— Oricine poate să sară peste zidul ăsta şi să intre pe- aici pe fereastră; un fleac, zise ea. Nu şi-a pus nici măcar alarmă. Uneori mi-e o frică de nu mai pot. Tata are un revolver, dar ştiu bine că nu l-ar folosi niciodată.

— N-ar trebui să te lase singură, zise Mark dînd din cap. Cine mai doarme în casă?

Mai era o servitoare tînără, care, după toate aparenţele, dormea la subsol şi care îşi fereca uşa în fiecare noapte; în pod mai locuia şi un portar bătrîn.

— E-adevărat, avem telefon, dar numai în camera asta. Ce mă fac dacă aud că umblă cineva prin casă în toiul nopţii?

— Deschizi fereastra şi ţipi, îi sugeră Mark.

— N-aş avea curaj, zise înfiorîndu-se toată. Cred că mai degrabă mi-aş băga capul sub plapumă şi aş aştepta pînă pleacă.

După o oră, Mark plecă. Cînd ieşi în stradă avu un şoc. Pe celălalt trotuar, aparent interesat doar de traficul intens, era Cobbett. Cobbett lucra la Secţia de criminalistică, fiind unul din oamenii de bază ai Oratorului.

Mark făcu cîţiva paşi sperînd că poate scăpase neobservat, cînd dădu nas în nas cu Lane, un alt

colaborator al Inspectorului. De dată asta nu mai avu cum să se eschiveze.

— Hei, Mark, zise Lane vesel. La cumpărături?

Tonul familiar al acestuia îl jigni profund pe Mark. Nu fusese niciodată prins de poliție și indiferent cât de suspectat ar fi fost, nici un copoi de mîna a treia n-avea dreptul să i se adreseze pe numele mic. Era într-adevăr timpul să abordeze zone noi, unde polițiștii erau ceva mai respectuoși.

Trecu fără o vorbă și în aceeași noapte se duse la Marlow, de unde își adună lucrurile personale, atîtea cîte avea, apoi se întoarse în apartament și împachetă totul într-un cufăr, pe care-l trimise cu portarul la gară.

N-avusese intenția să plece singur în străinătate, dar avusese surpriza să descopere că domnișoara Pauline Eddering avea niște păreri foarte stricte, considerînd că nu se cade ca o tînră să-și însoțească prietenul într-o călătorie pe continent. Poate că ar fi reușit s-o convingă, dar acum nu mai era necesar. Fata nu i-ar fi fost decît o povară.

Se întîlni cu Pauline în după-amiaza următoare și verifică terenul. Observă cu satisfacție că nu trebuia să-și schimbe planul. Domnul Eddering urma să plece la Manchester vineri în loc de miercuri. Acest lucru îi convenea de minune, căci avea deja bilet reținut pentru joi.

— Am decis să nu rămîn acasă joi, zise ea. După ce se închide magazinul, mă duc să dorm la o prietenă. Magazinul ăsta mă îmbolnăvește.

— Presupun că tatăl tău o să aducă un paznic de noapte dacă tu pleci, zise Mark în treacăt.

Fata dădu din cap.

— Tata e foarte zgîrcit. E groaznic să vorbești așa despre propriul părinte, dar ăsta este adevărul. Nu, el are încredere totală în vechitura aia de seif.

În acea seară Mark Ling auzi soneria de la intrare și când deschise ușa se trezi față-n față cu ultimul om din lume pe care și-ar fi dorit să-l vadă.

— Pot să intru? întrebă Oratorul.

Mark deschise puțin ușa, atît cît să treacă detectivul. Prima lui reacție fu aceea de a o rupe la fugă. Trebui să-și adune toată stăpînirea de sine ca să n-o facă. Îl urmă pe Rater în sufragerie.

— Ești singur? întrebă Oratorul, și cum Mark încuviință, urmă: Ce-i cu broșa cu diamante?

Mark rînji.

— Dacă este vreun lucru de care ești sigur pe lumea asta șefule, atunci e că nu te îndoiești că aș fi amestecat în treaba aia. De fapt nu sînt amestecat în absolut nimic. Nu pot înțelege nici în ruptul capului de ce sînt bănuir de poliție că aș fi infractor. Nu v-ați împiedicat niciodată de mine...

— Mare parte din cei care au sîrșit în ștreang nu mai avuseseră de-a face cu poliția, zise Oratorul.

Mark chicoti.

— E, doar n-o să mă spînzurați acum.

Domnul Rater se așeză la masă și, deschizîndu-și carnetelul, începu să-l răsfoiască.

— Știu că erai plecat cînd s-a comis jaful, dar ceva îmi spune că ai fost totuși amestecat în treaba asta. O să-ți pun problema foarte direct. Vreau pietrele alea și mi s-a dat mîna liberă să le răscumpăr. Pe o sumă bună de tot.

— Atunci ați face mai bine să i-o oferiți altcuiva, spuse Mark cu veselie.

Își putea permite să fie vesel, căci o dată în viață era suspectat pentru ceva ce nu făcuse.

— Presupun că-ți dai seama că, deși nu ne-ai căzut încă în mîna, atunci cînd se va întîmpla n-o să scapi prea ușor.

— Mai vedem, zise el sarcastic. Dar dacă mi se va pune în cîrcă ceva ce n-am făcut, înseamnă că voi fi victima inocentă a poliției.

Cînd detectivul plecă, se simți mult mai ușurat decît înainte. Ultimele pregătiri pentru plecare erau deja făcute. Joi, noaptea, imediat după căderea întunericului, se strecură spre magazinul bijutierului. Jaluzelele erau trase și totul era zăvorât; în nici una din camerele de la etaj nu era lumină.

Mark merse pe o stradă dosnică pînă cî ajunse la zidul grădinii. Nu se vedea nimeni. Fiind genul athletic, în cîteva secunde escaladă zidul și ajunse în curte.

Fereastra din spate fu floare la ureche. Se cățăără într-o clipă și intră în sufragerie, unde mai plutea încă miros de tutun, căci domnul Eddering fuma un soi de tutun african care era foarte persistent.

Ușa care dădea înspre magazin era blocată cu un drug de fier prin interior, dar nu era încuiată. Mark Ling ascultă la ușa care comunica cu partea locuită a casei și apăsă ușor clanța. Era încuiată și acest lucru îi convenea de minune. Cînd începu să se ocupe de seif, nu folosi decît o mică lanternă, pe care și-o agăță de un nasture, și un burghiu electric.

În trei sferturi de oră tăiasc deja broasca și, cu o smucitură, deschise larg ușa grea a seifului. Înăuntru găsi cîteva registre de contabilitate, iar în fund de tot dădu peste un sertăraș care nu era încuiat. Îl deschise și văzu un pachet plat, învelit în hîrtie maro și cu multe sigilii. De sfoară atîrna o etichetă pe care scria:

Prințesa Litifski — smaralde.

Strecură pachetul în buzunar și mai examinează o dată interiorul safeului. Nu mai era nimic ce merita a fi luat. Valoarea mărfurilor din magazin era neglijabilă din punctul său de vedere.

Închise cu grijă seiful, băgă burghiul în buzunar și plecă pe unde venise, punînd drugul de fier la locul lui și avînd grijă să apropie fereastra înainte de a sări în curte.

Cînd ajunse în strada principală se uită la ceas. Era zece fără douăzeci. Își alesese ziua cu multă grijă. Tot atunci urma să plece la Bruxelles o delegație numeroasă de francmasoni, pentru care se suplimentaseră un tren și un vapor; așa că la ora zece, cînd acest tren special părăsea gara Victoria, Mark era unul din pasagerii ce-și luau cina în vagonul Pullman.

Chiar și înconjurat de acest grup numeros de oameni avu grijă să nu lase nimic la voia întâmplării. Îl găsi pe unul din hamalii ce-i mai cărase de multe ori bagajul și îi întinse valiza. În același timp îi strecură pachetul ascuns pînă atunci în haină.

— Pune-l la tine și dă-mi-l pe vapor, zise el. Această măsură de precauție se dovedi pe deplin justificată, căci Mark fu unul din cei trei bărbați opriți pe pasarelă și duși într-un mic birou pentru a fi percheziționați.

— Îmi cer scuze, domnule, spuse detectivul care supraveghea percheziția. Regulamentul ne obligă să controlăm corporal cîte o persoană la fiecare sută de călători.

Nu există nimic în sensul ăsta în regulament. Mark știa bine asta.

Pe puntea de jos îl găsi pe hamal într-o stare de mare agitație.

— V-au controlat bagajul, domnule, zise el. Vi l-am dus în cabină.

Mark îl urmă. Hamalul îi strecură pachetul în palmă. Chiar în dreptul locului în care se aflau — era atîrnată una dintre bărcile de salvare. Întinse mîna spre balustradă și lăsă pachetul să alunece într-unul din scaunele laterale ale bărcii, apoi se întoarse în cabină.

Aici îl aștepta un bărbat. Era foarte civilizat, foarte curtenitor și vorbea foarte politicos. Clar, agent Scotland Yard.

— Sper că nu vă deranjez foarte tare, d-le Ling, zise el, dar colegul meu mi-a spus că a uitat să vă controleze pardesiul.

Colegul nu îi spusese nimic din toate astea. Zîmbind, Mark se supuse controlului.

Ajunseră la Ostende dimineața devreme, înainte de răsăritul soarelui și în timpul celor patru ore-cît durase traversarea, Mark nu stătuse degeaba. Descoperise un pasager între două vîrste căruia îi fusese atît de rău în timpul traversării încît nu-l interesa nimic, nici măcar că ajunsese la destinație. Mark îi fusese de mare ajutor și de aceea acceptă bucuros invitația de a merge împreună să ridice bagajele de mînă.

Mark se îndreptă către punctul de control vamal cînd fu din nou oprit, de data aceasta de către doi detectivi belgieni, care-l conduseră într-un mic birou unde fu din nou percheziționat. Dar pachetul era de mult în buzunarul pasagerului ce avusese rău de mare, de unde Mark îl recuperează în timp ce-l ajută să urce într-un taxi.

El nu luă nici un taxi. După ce-și lăsă bagajul la gară, plecă pe jos de-a lungul cheiului bătut de vînt, către un mic hotel din partea de nord a falezei. Tocmai ajunsese în fața hotelului cînd auzi:

— Mîinile sus, zise o voce.

Din întuneric își făcu apariția un bărbat cu fața ascunsă în dosul unei batiste. În mînă ținea un Browning. Domnul Ling ridică mîinile.

— Annie, ia marfa, zise bărbatul. Mark simți că cineva se apropie de el și îi strecoară o mînă în buzunar, scoțînd pachetul...

Pauline Eddering folosea un parfum ciudat. Domnul Ling adulmecă și rămase ca trăznit.

— Mă cunoști, Ling, zise bărbatul cu pistolul. Când eram tăinuitor în Newcastle, m-ai prăjit cu 3 miare. Acum trebuia să aduc marfa asta pe continent; și cum erai cel mai bun...

Atît reușise să spună cînd se treziră într-un cerc luminos, orbiți de lumina strălucitoare a lanternelor. Erau înconjurați din toate părțile de poliști.

Mark auzi cum fetei i se taie respirația și simți cum pachetul, care îi fusese scos doar pe jumătate din buzunar, îi este băgat la loc. Înainte să se poată debarasa la rîndul lui de el, vocea Oratorului se făcu auzită.

— Ai cumva vreo broșă care nu-ți aparține, Mark?

În închisoarea Pentouville, Steiny, care se recomanda ca fiind pictor, avea timp berechet de stat la taclale. Acum discuta cu un tovarăș de suferință.

— El e ăla pe care tocmai l-au adus. Mîine-l mută la Wormwood Scrubbs... Ai auzit de Mark Ling? Un tip deștept... Și pe bune că puteam să-l scap. Dar în clipa în care l-am văzut cu tipa aia am știut că e pierdut. Am lucrat mai de mult cu taică'su și micuța era parcă și mai pe treabă decît bătrînu'... Mark a încasat șapte ani... deși ar fi trebuit să fie șaptezeci.

9. CAZUL FREDDIE VANE

Inspectorul Rater nu mergea decît foarte rar la teatru și aproape sigur că nu s-ar fi aflat în „Elcho” în aceea noapte tragică, dacă nu se întîmpla ca Johnny Crewe, un bărbat cu mai mulți bani decît minte, să preia conducerea unui teatru.

Îl știa pe Johnny din auzite și îl cunoscuse și pe tatăl lui, cu mulți ani în urmă, dar nu avea să-l cunoască personal pe Johnny decît în momentul în care era prea târziu ca să-i mai fie prezentat.

Johny era foarte atașat de Dian Donald — o actriță cu doar cîteva roluri modeste la activ și care de obicei nici nu apărea pe scară, căci o dublură perfectă nu are decît rareori șansa să joace efectiv.

Asta e ce zicea Alana Vane aproape în fiecare zi. În mod ciudat, Dian era copia fidelă a Alanei: același păr, aceeași siluetă, aceeași voce; în plus, toată lumea era de acord că avea niște picioare perfecte — criticii teatrali, amatori de informații de culise, obișnuiau să le categorisească drept „formate”. Bineînțeles că lui Johny Crewe nu-i cădea bine cînd se aducea vorba despre ele.

Altminteri, el era un tip cu mult bun simț. Era de acord cu cariera ei teatrală și credea sincer că talentul Dianei avea să fie recunoscut, așteptînd cu nerăbdare clipa aceea.

S-ar fi putut căsători de mult, căci dintotdeauna, chiar și pe vremea cînd era îndrăgostit de Alana, nu avusese nici un fel de probleme materiale. Dar Dian trebuia să-și încerce norocul. Căsătoria ar fi însemnat mărturia „poziției” la care ajunsese cu atîta trudă. Ar fi însemnat să-și lerece singură și de bună voie ușa care părea gata, gata să cedeze.

Alana rîdea disprețuitor cînd auzea pomenindu-se de acéastă căsătorie. Dian Donald nu o cunoscuse înainte să devină atît de sceptică și înainte ca cele două cute „de expresie” de pe chipul Alanei să se adîncească amenințător; pentru Dian, ea era cea mai fermecătoare femeie din lume și la fel gîdea și publicul. Porțile teatrului „Elcho” erau veșnic luate cu asalt de admiratorii ei, căci ea reușise să salveze o groază de piese proaste și, mai mult ca oricare altă actriță, însufletise pînă și cele mai insipide piese muzicale. Avea o personalitate electrizantă și o voce divină. Era una dintre puținele actrițe de comedie muzicală care știa să și joace. Puțină lume îi spunea pe numele de familie. Pentru toți ea era Alana și așa îi apărea numele pînă și pe afișe și în programele de spectacol.

— Să te măriți, hm... rîdea ea răgușit. E nemaipomenit și înduioșător. Îți spun eu, Dian, mai bine așa, dublură decît vedetă măritată. În plus, tu ești dublura perfectă, draga mea. Ești cea mai bună din lume. Dacă ai avea cît de cît minte, ai accepta rolurile secundare pe care ți le oferă Dowall și m-ai lăsa pe mine. Cu puțină pricepere, numele tău ar fi cap de afiș și ai încasa trei sute de lire pe săptămînă în loc de șase.

— Domnișoara Forsyant este „în recuperare” astă seară, spuse Dian.

Alana era la curent cu asta.

— Știu, ia masa cu Freddie. Bine, el mi-a spus că se duce la club să se întâlnească cu un tip, dar de fapt ia masa cu Elsa.

Freddie era un tip corpolent, rumen la față și extrem de galanton. Când Alana îl descoperise, era regizor secund într-un spectacol de mîna a treia, pe care ea reușise totuși să-l transforme într-un succes. Avea salariu cam cît Dian. Și apoi Alana se îndrăgostise de el și se căsătoriseră, după care Freddie nu mai muncise de loc: nu făcea decît să ia masa în oraș cu diverse persoane. La început cu fetele din trupă, apoi cu vedetele și acum, mai nou, cu drăgălașa Elsa, a cărei privire albastră nu era atît de inocentă și dezinteresată pe cît părea. Toate astea se întîmplaseră înainte de marea ruptură și Alana nu se dezmințise, jucîndu-și rolul pînă la capăt, în acea ultimă seară, zîbind sub luminile reflectoarelor și ținîndu-și micul discurs înainte de căderea finală a cortinei ce avea să nu se mai ridice niciodată pentru ea.

Puțini oameni cunoșteau motivul: Alana fusese proprietara teatrului și îl cedase soțului ei. Aproape nimeni nu știa că scena pe care o avusese cu Freddie în cabina ei se sfîrșise foarte tranșant.

— Dacă vrei să te lași, n-ai decît. Dar, cînd îmi spui că-ți vrei înapoi acțiunile, ești de-a dreptul copilăroasă.

— M-ai escrocat.

Alana tremura, dar nu numai de furie.

Freddie, mai înfloritor ca niciodată și îmbrăcat ca din cutie, își permitea să rîdă.

— Bine, îngerașul meu, dar mi-ai cedat de bună voie acțiunile tale. Acum, asta e. N-are nici un rost să-mi vorbești așa. Dacă vrei să divorțezi, sînt gata să-ți fixeze un venit cît se poate de confortabil. Dacă nu, o să suportî consecințele.

Incapabilă să-i răspundă, ea îi făcu semn să părăsească încăperea.

Așa se sfîrșise cu Alana și așa apăruse în scenă Elsa Forsyant, iar o dată cu ea un nou gen de spectacol. Urmă un lung șir de eșecuri, întrerupt din cînd în cînd de cîte un spectacol mediocru. Freddie cel înfloritor începu să aibă cearcăne în jurul ochilor lui frumoși și albaștri. Dowall, bătrînul regizor, zîmbea sardonice.

— De vină e genul de spectacol, insistă Freddie. Hai să ne întoarcem la genul pe care-l practica Alana.

— Da de unde mai iei o Alana? îl întrebă Dowall zellemitor.

— Și Elsa poate juca genul ăsta cu ochii închiși.

Freddie spuse asta disprețuitor. Domnul Dowall își înăbușea cu greu chicotele.

— Tocmai, că ar trebui să joace cu ochii deschiși, zise el, și genul ăsta de spectacol costă o groază de bani.

Făcu această remarcă apăsătoare. Știa destul de bine că situația financiară a lui Freddie și a noii sale soții nu era foarte solidă.

— Tu pune spectacolul pe roate. De bani mă ocup eu.

Oricît de sigur pe sine ar fi părut, Freddie era totuși ros de îndoieli. Teatrul era o responsabilitate apăsătoare. Primele două spectacole le finanțase singur. Pentru următorul reușise să găsească sponsori, dar epuizase și sursa asta dintr-o singură lovitură. Și totuși, nu se terminaseră fraierii de pe lume.

Așa s-a născut spectacolul „O inimă generoasă”, dar fraierul visat de Freddie încă nu-i căzuse în capcană; pînă într-o zi, cînd făcu cunoștință cu un tînăr deosebit de plăcut care îl aștepta la intrarea artiștilor pe unul din membrii trupei.

Repetițiile pentru acest spectacol aveau să rămînă în memoria tuturor celor care luaseră parte la ele ca o

amintire extrem de neplăcută. Textul era foarte slab, iar muzica fusese compusă în cea mai mare parte de un tânăr aristocrat. Dowall afirmase de față cu toți că Freddie fusese plătit gras de către compozitor ca să i se accepte partitura. Singurul lucru bun din spectacol era trupa de balet, care muncea din greu.

Elsa schimbase de nenumărate ori replicile — căci h-ul ei lăsa de dorit — și își alesese fără rușine atît cele mai bune cuplete cît și cele mai frumoase melodii. Nu acceptase ca nici o altă fată frumoasă să apară în spectacol. Trebuia să fie singura și incomparabila. Făcu ca actorul principal să fie schimbat de două ori, o dată pentru că era prea înalt și ea părea scundă și a doua oară pentru că avea o voce atît de bună încît o acoperea pe a ei, care era de altfel, extrem de firavă.

Uncori, nu venea cu zilele la repetiții...

— Am citit rolul, zise Dian în vreme ce bea pe fugă un ceai cu Johnny în salonul Palm Court de la Carlton. Vai, Johnny, atmosfera de la teatru e îngrozitoare. Dimnul Dowall tună și fulgeră cît e ziua de lungă și lui Freddie nu pare să-i pese prea mult. Săptămîna trecută era destul de îngrijorat, dar acum nici măcar nu se mai obosește să vină la repetiții.

John Crewe se foi-stînjedit în scaun. Era un tânăr de 30 de ani cu o față de adolescent.

— Zău? zise el mirat. Părea foarte optimist luna trecută, cînd am luat masa împreună.

Ea îl privi neîncrezătoare.

— Ai luat masa cu Freddie? Nici nu mi-ai spus. Nu știam că v-ați întîlnit!

Johnny părea încurcat. Consideră că nu venise momentul să-i mărturisească fetei că masa aceea îl costase o groază de bani. Freddie își găsise fraierul. Se grăbi să schimbe subiectul.

— Ce făceai azi dimineață în strada Baker?

Ea îl privi uimită.

— N-am fost în strada Baker. De ce mă întrebi?

Era rîndul lui să fie mirat.

— Dar te-am văzut cu ochii mei. Eram cu Joe Carteris. Ai trecut pe lângă noi într-un taxi și, cînd ți-am făcut cu mîna, mi-ai răspuns.

Dian clătina din cap.

— N-am mai fost dincolo de strada Oxford de nu mai știu cînd. E ciudat, una din fetele de la teatru mi-a spus că m-a văzut duminica trecută în Hyde Park și Hyde Park este ultimul loc din lume unde m-aș duce duminica. Dacă Alana ar fi în Anglia, aș înțelege de ce am fost „văzută”. Asta mi se întîmpla tot timpul cînd ea era aici.

— Dar unde este Alana? întrebă el brusc.

— La Chicago. Am primit o scrisoare de la ea acum cîteva zile. O scrisoare în care nu spune nimic concret, mă roagă doar să-i scriu. Zicea că pleacă pe Coasta de Vest și mi-a dat o adresă din Los Angeles. Doamne, cît o mai urăște Elsa. Ține la divorțul ăsta cu tot dinadinsul și sînt sigură că Alana n-o să accepte niciodată. Toate ziarele scriu despre ce-a făcut Alană pentru teatrul Elcho și ce pierdere pentru Londra... Elsa a fost așa de furioasă la ultimele cronici dar mi-e teamă, că de data asta vor fi și mai și.

Din nou Johnnie Crewe păru încurcat, dar ea interpretă greșit cauza stînjenei lui.

— Știi, de fapt nu îmi pasă prea tare. Dacă dăm greș, asta e. O să renunț la visul meu prostesc și o să mă fac casnică.

Johnny trase adînc aer în piept.

— Da, sigur, spuse el fără entuziasm la care s-ar fi așteptat ea.

Veni și ultima repetiție.

Producătorul se cufundă în fotoliu și își șterse broboanele de pe frunte. Lungul șir de balerine,

purtînd costumele decoltate de spectacol, îl priveau neliniștite. Cei cîțiva actori principali, adunați în avanscenă, așteptau apatici tirada ce avea să urmeze. Erau cu toții storși de vlagă, după repetiția generală care ținuse toată duminica, de la zece dimineața pînă la miezul nopții. Acum era ora patru într-o foarte friguroasă dimineață de luni. Teatrul era ca o ghețarie plină de curenți. Doar domnul Dowall părea să scoată foc pe nări.

Se întinse după chiștocul de mult abandonat în scrumiera agățată de spătarul scaunului, îl aprinse și pufăi dezgustat.

— Sînteți o trupă îngrozitoare. Nu e unul printre voi care să știe meserie și chiar dacă ar fi, n-ar servi la nimic. Voi, fetelor, sînteți o adunătură de diletante. Nu știți nici măcar cît știați în prima zi. Nu vreți să țineți cont de nimic. Stați și sporovăiți ca niște ciori și mîine e premiera. Sau, mai bine zis, diseară! Acum gata, toată lumea acasă. Diseară la ora cinci și jumătate vreau să fiți toți aici: baletul, actorii, toată lumea. Trebuie să avem premiera; dacă o amînăm, o să fie și mai rău. Gata, asta e.

Îi expedie gesticulînd nervos cu mîna și trupa se risipi zgomotos.

Nu mai rămaseră decît colaboratorii apropiați.

— Nici un costum nu se potrivește, pantofii n-au sosit nici jumătate din cîți avem nevoie, orchestra e un dezastru, mașiniștii au toți două mîini sîngi, cum n-am mai întîlnit de cînd lucram cu teatrul ambulant. Teatrul ambulant! Doamne, le-ar da clasă ăstora. Auzi, 25 de minute ca să schimbi un decor. Cred că în seara asta o să fie un scandal monstru la teatru.

Domnul Dowall era un om extrem de pesimist, cu o figură brăzdată de cute adînci. Era veșnic încruntat.

Pe intervalul îngust dintre orchestră și primul rînd se apropiau două femei. Elsa pășea semeț, cu acru și

purtările unei adevărate patroane; era o tânără doamnă nu prea înaltă, suplă, plină de bijuterii, care răspîndea în jur un val puternic de parfum.

— Ascută Dowall, nu pôt să am premiera diseară. Mi-am pierdut vocea și sînt un pachet de nervi.

Dian, dublura ei, ar fi fost fericită să nu asiste la discuție, dar i se spusese să vină.

Domnul Dowall o privi îndelung pe cea care era vedeta spectacolului. Era într-adevăr frumoasă: nici chiar cel mai mare dușman al ei nu ar fi putut să-i conteste frumusețea trăsăturilor regulate și tenul impecabil. Silueta ei era cîteodată descrisă de cîte un jurnalist extaziat, ca fiind divină, iar domnul Dowall era de acord și cu această caracterizare.

Dar el, mai mult decît toți ceilalți bărbați, era conștient de viclenia care se ascundea în spatele acelor ochi albaștri, era conștient de meschinătatea sufletului ei și a acelor buze roșii.

— Ești un pachet de nervi și nu ești de loc în formă Elsa, și probabil chiar ai și un certificat medical prins cu grijă în jartiera ciorapului; dar nu ajută! spectacolul va avea loc diseară.

Înșiră toate acestea cu un calm desăvîrșit.

— Ce propui să facem? Să amînăm o lună, să ne mutăm la Monte Carlo ca să-ți dăm șansa de a repeta în condiții climaterice favorabile?

— Nu e nevoie să-ți exersezi sarcasmul pe socoteala mea, spuse ea ridicînd vocea.

— Vrei să-ți spun ceva?

Sarcasticul producător își încrucișă brațele, privind-o.

— Dacă ar fi fost vorba de Alana, aș fi făcut spume la gură și m-aș fi dat de ceasul morții. Alana conta. Tu nu contezi nici cît negru sub unghie. Ai un rol și o să-l joci: o să dansezi bine și o să cînți acceptabil.

Admiratorii tăi vor spune că preferă să te vadă când faci altceva. Piesa e o porcărie pe care nu ai putut s-o transformi în altceva. Ea ar fi putut. Când tânărul prieten și-a schimbat iubita, a pierdut cea mai mare vedetă din lume.

Actrița se făcu lividă de furie.

Dowall îi ascultă și nu-i ascultă comentariile. Dian dispăru pe neobservate.

— Florile vorbesc! mîrii domnul Dowall.

Freddie o aștepta într-o dispoziție senină și conciliantă. Îi ascultă tirada șuierătoare fără să comenteze.

— M-a insultat și tu ai stat acolo sforăind ca un porc. Mă mir că nu i-am tras una peste mutră... Freddie, îl dai imediat afară pe Dowall.

Spre surprinderea ei, Freddie chicoti.

— O să fie zdrobit în colapsul general, zise el.

Ea replică răstit:

— Pentru Dumnezeu, nu mai folosi cuvinte străine când vorbești cu mine! Știu că ai o educație mai bună decît a mea. Ce vrei de fapt să spui?

— Vreau să spun că nu-mi mai asum riscul cu acest teatru. L-am subînchiriat și am vîndut spectacolul.

Femeia aprinse plafoniera mașinii ca să-l vadă mai bine.

— Ai vîndut spectacolul?

— Cu fulgi cu tot! spuse el, aproape vesel. Costul brut al prudenței este de opt mii. Mîine seară o să am în buzunar un cec pentru douăsprezece și contractul nu este decît un simplu schimb de scrisori. Vom pleca la Monte, dar înainte ne vom căsători.

Ea îl privi intens.

— Ne vom căsători? A fost Alana...?

Freddie era extrem de mulțumit de sine.

— M-am căsătorit în America; n-ai știut asta, nu? Și am divorțat tot în America. A costat două mii de

dolari, dar a meritat. Am avut un plan perfect. Alanei i-au fost trimise tot felul de hîrtii pe care le-a semnat fără să ştie că erau legate de divorţ. Ştii ce drăcoaică e în privinţa acestui subiect. Cred că nici acum nu bănuieşte, deşi eu m-am şi întors între timp. Cazul s-a judecat în absenţa ei şi azi dimineaţă am primit o scrisoare de la avocat, care m-a anunţat că în sfîrşit, s-a încheiat. Nu-i aşa că sînt băiat deştept?

— Cînd s-a întîmplat asta?

— Acum o lună.

Ea se cuibări lîngă el.

Oratorul veni la teatru în seara premierei, muştrîndu-se în sinea sa pentru propria-i frivolitate. În hol se afla un Johnny abătut, căci el era cel care, într-un moment de aberaţie mintală, concepusese strălucita idee de a achiziţiona spectacolul „cu fulgi cu tot”.

Îl conduse pe domnul Rater în micul birou care îi fusese pus la dispoziţie de către conducerea teatrului şi îi explică succint şi pe faţă care era situaţia. Oratorul, pentru care banii erau bani, îl ascultă îngrijorat.

— Se pare că ai fost jucat şi, din nefericire, nu pot să-l arêstez pentru obţinere de bani sub false pretenţii, spuse el. Pentru Orator, aceste cuvinte echivalau cu un adevărat discurs. Cînd o să se înfăptuiască acest jaf? îl mai întreabă el şi Johnny îi explică că „afacerea” urma să se finalizeze în aceea seară, semnarea formală a contractului venind să confirme termenii stabiliţi în scrisoare.

Oricum, avusese atîta minte încît să consulte un avocat.

— Sărmanul de tine! zise Oratorul şi simpatia lui îl făcu pe tînăr să se crispeze.

— Poate că nu e totul pierdut.

Azi dimineață Dian a primit o telegramă de la New York. Era de la Alana, care îi ura noroc. Mai era și un alt mesaj destul de ciudat.

Se căută prin buzunare și, găsind telegrama, i-o întinse Oratorului.

„Mult noroc diseară. Stop. Nu uita vechiul truc. Stop. Nu încuia ușa secretă. Stop. Asta aduce noroc. Stop.”

— Care ușa secretă? întrebă Oratorul și Johnny îi explică cum din cabină se putea ajunge printr-un hol secret la o ușa ce dădea în stradă. Capricioasă cum era, Alana ținea întotdeauna ușa aceea descuiată, pentru a putea părăsi teatrul în grabă, în cazul în care spectacolul nu ar fi fost bine primit.

— Bineînțeles că nu a folosit-o niciodată, dar îi înțeleg sentimentele.

Oratorul nu spuse nimic și se lăsă condus spre un scaun de pe ultimul rând. Și el vroia să aibă o posibilitate de a se salva, în cazul în care spectacolul avea să fie plictisitor.

În cabina ei, Dian stătea stupefiată, moartă de frică. Era îmbrăcată pentru primul act; fusese fardată și îmbrăcată de mai bine de o oră.

Contempla deznădăjduită inevitabilul eșec. Piesa era proastă, muzica, punerea în scenă, totul era groaznic. Să-și fi făcut apariția într-un spectacol de succes... asta i-ar fi dat o șansă.

Se uită prin cabina splendidă — fusese folosită de Elsa.

Poate că piesa avea să se joace o săptămână, o lună, poate; și era acum a lui Johnny. Poate că eșecul nu îl va ruina, dar îl va răni foarte tare. Această responsabilitate în plus era dezastruoasă.

Apoi își aminti de sfatul amuzant al Alanei și o chemă la ea pe cabinieră. Pentru că o nenorocire nu

vine niciodată singură, cabiniera ei telegrafiasse anunțînd-o că era bolavă și fusese înlocuită de o alta, o femeie cu fața măslinic și părul cărunt pieptănat peste cap și al cărui chip era desfigurat de un plasture imens.

— M-a lovit bărbată-miu', explică ea, dar Dian nu era deloc dispusă să asculte suferințele domestice ale cabinierelor.

Era o femeie destoinică ce mînuia recuzita ca o adevărată expertă.

— Domnișoară, dumneavoastră ați deschis ușa ce dă spre stradă? Că văd lipsește cheia din cui. Domnișoara Alana voia întotdeauna ca ușa aceea să fie deschisă în prima seară.

Dian își aminti și, căutînd în geantă, îi dădu cheia cabinierii, care dispăru. Se întoarse după scurtă vreme și puse cheia pe masă.

— Ciudați mai sînt și actorii ăștia, zise ea cu voce pițigăiată. Ar trebui să poți deschide ușa aia pe dinăuntru. Ah, că veni vorba, domnișoară, cineva v-a trimis o sticlă de vin, cred că domnul Crewe, zicea că ar trebui să beți o înghițitură înainte de-a intra în scenă.

— Nu vreau să beau, spuse Dian cu voce obosită.

— Dar zău că aveți nevoie. O să vă mai înveselească puțin. Și chiar domnul Crewe ține să beți un pahărel.

Fără să mai aștepte alte instrucțiuni, femeia destupă sticla și turnă lichidul acidulat într-un pahar...

Timp de o jumătate de oră rămase cu privirea ațintită în gol, undeva în fața sa. La un moment dat se auziră bătăi în ușă, care o anunțau că urmează să intre în scenă. Se ridică și ieși din cabină cu senzația că nu ea era cea care înainta cu pași ușori de-a lungul culoarului întunecos ce ducea spre scenă.

Intrînd în loja sa cînd bătea de opt, chiar înainte de ridicarea cortinei, Johnny rămase perplex văzînd-o în loja de alături pe Elsa Vane. Ar fi trebuit să aibă decența ca măcar în seara aceea să nu apară.

În program se făcuse rectificarea că, datorită unei indispoziții grave, domnișoara Elsa Forsyant nu va participa la spectacol. Din acest motiv John Crewe se grăbi să meargă în loja lui Freddie, într-o ultimă încercare de a mai salva ceva de la dezastru.

Freddie îl întîmpină în ușă și îl ascultă cu ochii pe jumătate închiși.

— Îmi pare rău bătrîne, dar cînd ți-am vîndut spectacolul, n-am specificat că va juca domnișoara Forsyant. E foarte bolnavă. A venit aici în seara asta numai ca să nu-și dezamăgească admiratorii... Doctorul crede că e vorba de o cădere nervoasă și i-a recomandat să plece pe Riviera. Spectacolul însă e foarte bun. Nu-l lăsa pe bătrînul ăla de Dowall să-ți împuie capul cu prostii. Tînăra dumitale prietenă o să aibă un succes extraordinar, crede-mă.

Îl bătui prietenește pe spate și Johnny trebui să facă un efort serios de voință ca să nu-i tragă una.

Abia se așezase în scaun cînd cortina se ridică.

Premiera fu slabă. Nici cel mai mare producător din lume n-ar fi putut să scoată mai mult din muzica scrisă de aristocratul acela. Spectatorii începură să se foiască în scaune. Galeria începu să tușească. Domul Jevons, dirijorul, un bărbat destul de nervos, începu să-și steargă broboanele de pe frunte, transmițîndu-le nervozitatea sa și celorlalți membri ai orchestrei. Prima scenetă fu total lipsită de umor. Johnny se crispă în scaun. Și apoi, într-o explozie de muzică — toate numerele reușite din spectacol fuseseră păstrate pentru Elsa — își făcu apariția Diană.

Nu există nici un dubiu în legătură cu asemănarea uluitoare dintre ea și Alana. Pentru o clipă, întreaga

sală rămase cu răsuflarea tăiată, apoi amintindu-și de această asemănare, o întâmpinară cu strigăte de bun venit.

În primul moment păru uimită de primirea care i se făcea, zîmbi nervos, se înclină și își începu numărul.

Era Alana, cu toată vivacitatea ei, cu toată inteligența, cu inimitabilele ei gesturi: era vocea Alanei, erau picioarele ei fermecate. Publicul o chemă entuziasmat iar și iar la rampă.

Crewe privi spre loja în care stătea Freddie. Alb la față urmărea totul, mut de uimire. Era perplex. În mod surprinzător, spectacolul se închegase de parcă prezența mării vedete adusese liantul magic care lipsise pînă atunci.

Primele scene se scurseră pe nesimțite. John observă că spectatorii se uitau mirați în programul spectacolului. Cine era această Dian Donald? Era poate noul nume sub care Alana dorea să fie cunoscută? Se împăcase oare cu soțul ei?

A treia scenă avea ca decor interiorul unei colibe. Dian își făcu apariția în costum de cowboy. Avu loc un schimb de replici între ea și partenerul ei. Cu o mișcare bruscă scoase din teaca de la șold un pistol automat. Trebuia să țintească spre partenerul ei care, printr-o mișcare abilă, urma să-și salte pălăria de pe cap, ca și cînd aceasta ar fi fost atinsă de glonț. Dar ea nu ținti spre el, ci, răsucindu-se spre lojă, după o scurtă ezitare ridică brațul și trase. Freddie se prăbuși, inert pe parapetul lojei.

Într-o clipă se stîrni un adevărat haos. Se auzi tipătul strident al unei femei.

Johnny ajunsese în lojă chiar în clipa în care cortina se lăsă peste scenă. Ridică trupul și-l culcă pe spate. O privire îi fu de ajuns ca să-și dea seama că Freddie mai respira și că rana nu era fatală.

— E mort? Se auzi glasul Oratorului.

Domnul Rater se aplecă deasupra trupului celui rănit și îl examinează în grabă.

— Cum ajung pe scenă?

— A fost un accident, spuse John. Era nervoasă...

Crewe îl conduse pe scărița îngustă și, deschizând o ușă de metal, ajunseră pe scenă. Aici domnea o confuzie generală. Îl zări pe Dowall, singurul om care-și păstrase cumpătul în toată mulțimea aceea dezlănțuită.

— Domnișoara Donald s-a dus în cabina ei și ușa e încuiată, spuse el.

— Du-mă acolo, spuse Oratorul grav.

Ajunseră în dreptul cabinei; ușa era încuiată și zăvorâtă pe dinăuntru. Toate bătăile lor în ușă nu avură nici un rezultat.

N-a fost nevoie să-l cheme pe mecanicul teatrului, căci acesta îi urmasă prin labirintul de coridoare și acum le stătea la dispoziție, înarmat cu o rangă.

— M-am gândit cu că o să avem nevoie de așa ceva, zise el. Am încercat și eu să intru în cabină acum câteva minute și n-am putut.

La instrucțiunile Oratorului mecanicul făcu o spărtură în ușă. Își strecură mîna înăuntru, răsuci cheia care se afla în broască și ușa se deschise larg.

Cabina Dianei era goală. Pe măsuta de toaletă, sub lumina puternică a nenumăratelor becuri, zăceau răsfirate tot felul de cosmetice, o sticlă începută de șampanie și două pahare. Pe podea erau împrăștiate trei rochii ca și cum cea care le purtase tocmai se dezbrăcase de ele, lăsîndu-le acolo. Nici urmă de Diană.

Pe una din laturi, încăperea avea o nișă; dînd la o parte draperia de catifea care o acoperea, Rater văzu întins pe jos trupul unei femei, cu capul așezat pe o pernă.

Era Diană. Dormea. Ridicînd cuvertura cu care era acoperită, Oratorul observă că purta rochia

transparentă cu care fusese costumată în prima scenetă. Se întoarse la masa de toaletă și mirosi unul dintre pahare, în care mai era puțin vin.

— Drogată, zise el laconic. Chemați un doctor. Unde e cabiniera?

Femeia dispăruse.

La cererea sa, mecanicul îi arătă pasajul secret ce dădea în stradă. Era ascuns în spatele unei uși ce părea a fi a unui dulap; un coridor văruiat care se termina în dreptul unei uși grele.

Rater dădu să o deschidă și observă că era crăpată. Făcu un pas și se trezi într-o stradă dosnică. În timp ce el asistase la spectacol, afară fulguise și pe zăpadă se zăreau urme proaspete de roți.

Cînd era pe terminate cu investigațiile sosi și doctorul, care o readuse pe Dian în simțiri.

— N-a fost o doză foarte puternică, raportă el. Aș vrea să iau restul din pahar pentru analiză.

Freddie fusese dus la spital și mulțimea se risipise.

Pradă unei mari neliniști, Johnny stătea la căpătîiul fetei, toropită încă de efectul drogului. Oratorul făcu o scurtă vizită la spital de unde se întoarse cu o groază e informații utile. Johnny dădu glas îndoielilor sale:

— N-o veți aresta pe Dian, nu? A fost un accident!...

— Nu, spuse Oratorul. A fost o acțiune premeditată.

— Dar asta, domnule Rater, este o acuzație îngrozitoare. Dian de-abia îl cunoștea...

John Crewe îl pivi îngrozit.

— Alana, în schimb, îl cunoștea foarte bine, spuse Oratorul sardonice. Vane i-a jucat o farsă grosolană. A divorțat de ea pe la spate. Vane este destul de abil să-și facă un aliat, plîngîndu-i pe umăr.

— Ce s-a întîmplat cu cabiniera? I-ați dat de urmă?

Domnul Rater clătină din cap.

— Nu. Și nici nu m-aștept s-o găsesc. Bună actriță, această Alana; și foarte rapidă. A ajuns de la New York la Londra în patru ore, asta în caz că telegrama nu a fost trimisă de vreo cunoștință. Și presupun că va ajunge înapoi la New York în numai două ore.

Puțin mai târziu, Dian le povestește ce pățise și află la rîndul ei despre dispariția cameristei. Își amintea că băuse vinul și nimic mai mult. Johnny îi spuse care era teoria inspectorului și ea ascultă încordată.

— Deci domnul Rater îmi dă două alternative: ori să pun poliția pe urmele Alanei, ori să susțin că totul n-a fost altceva decît un accident. Ei bine, a fost un accident. Iar eu am rupt-o cu teatrul.

Johnny „rupsesese” și el — căci tocmai făcuse bucățele cecul care acum ar fi trebuit să fie în buzunarul lui Freddie.

10. OMUL DIN MEMPHIS

În fiecare zi de joi, spre seară, exista obiceiul ca în sala Duvern să se adune un grup de bărbați și femei, care își dedicau timpul liber și puținii bani pe care îi aveau, recuperării delinvenților. Și tot așa, în fiecare seară de joi, toți delinvenții Londrei, care nu erau căutați de poliție în acel moment, sau care nu erau plecați să-și exerceite „meseria”, se vedeau în sala Duvern unde personalități eminente, printre care romancieri de renume, le țineau prelegeri pe diverse teme. La ședințele comitetului acestei organizații de reeducare, organizatorii se felicitau reciproc pentru progresele pe care la înregistrau și expuneau cazuri, cum ar fi:

H...X.... Un bărbat cu 17 condamnări, își câștigă onest existența cu sprijinul doamnelor B&C și este destul de mulțumit cu 35 șilingi pe săptămână...

Cînd se dovede înșă că X își suplimenta cei 35 de șilingi săptămînali cu mici furtișaguri de la firma pentru care lucra, numele lui fu pe loc eliminat din paginile cărții de onoare și dat cu totul uitării. Căci această organizație, ca și multe altele, nu realizau că din fiecare liră cheltuită pentru reeducarea unui

delincvent, 19 șilingi jumătate se pierdeau, chiar dacă restul erau cu rost cheltuiți pe timbrul scrisorii trimise respectivului domn, invitându-l să se ducă la dracu'.

Uneori veneau și foști inspectori de poliție, acum la pensie, și le vorbeau cu glas mieros și iubire frățească celor care nu demult le fuseseră dușmani declarați. Aceștia ascultau în tăcere și plini de atenție, iar după ce discursul se termina, discutau între ei și comentau pe seama vechiului lor dușman.

...I-ai văzut diamantul înfipt în cravată? Mă întreb de unde l-o fi ciupit. De la furtul ăla... sau de la...

Numai unul sau doi membri din poliția activă se lăsaseră cooptați de această organizație, iar inspectorul Oliver Rater erau unul dintre cei care fuseseră de acord, deși cu mare greutate, să spună cîteva cuvinte. În seara respectivă sala era arhiplină. Inspectorul avea atît de multe cunoștințe personale, atît de mulți oameni cărora le stricase socotelile, încît nici nu putea fi altfel.

Cuvîntarea lui a fost scurtă.

— Măi băieți, unii dintre voi îmi faceți scîrbă, începu el, deloc promițător. Cînd spuneți că încercați să duceți un trai cinstit, vreți să spuneți că între două trebușoare stați cu mîna- ntinsă. Doi dintre voi au încercat să mă prindă săptămîna trecută, cînd ați aflat că urma să vin să vorbesc aici, în sala asta — mulțumesc pentru compliment! Cei mai mulți dintre voi nu vă simțiți cu adevărat confortabil, decît cînd sînteți la mititica, cu gorila lîngă voi. Unul dintre voi, băieți, și n-o să dau nici un nume, a ieșit din închisoare săptămîna trecută și primul lucru pe care l-a făcut a fost să ciordească niște veline. De atunci am înțeles ce înseamnă să fii luat de fazan. Vă avertizez că eu nu am de gînd să mă rog de voi și nici să vărs lacrimi amare ca să vă înduișez. L-am ajutat o dată pe unu ca voi să-și

găsească o slujbă: și ce credeți că a făcut? A jmgalit un costum de haine de la patronul care îl angajase și a lucrat o casă din Finsbury. E mai fericit la pîrnaie! Toți ziceți că vă hăituiește poliția și nu-i nici unul care să-l ia pe polițist drept agent imobiliar. Acesta este cel mai lung discurs pe care l-am ținut în viața mea. Nu mă îndoiesc că pe cei mai mulți dintre voi o să-i revăd la tribunal. Și dacă nu, asta va fi din cauză că voi lipsi eu.

Nu a fost o cuvîntare prea bine primită. Comitetul a rămas oripilat. Cei mai mulți dintre ei nu știau că „mititica” înseamnă închisoare, că a „sta cu mîna întinsă” înseamnă a cere un împrumut, că „gorila” înseamnă paznicul închisorii, că „velinele” erau cecuri, sau că „a fi luat de fazan” înseamnă a fi luat drept prost și invariabil spuneau „a jefui” acolo unde Oratorul și prietenii lui preferau să spună „a lucra”.

Erau atît de oripilați încît s-au adresat în scris Comisarului șef, iar acesta le-a trimis răspunsu că primise scrisoarea lor din data 21 ale lunii și că problema era luată în studiu.

— Mi-ar fi plăcut să fiu acolo cînd a vorbit Oratorul, zise el, aruncînd reclamația la coș, probabil că și-a epuizat resursele de vorbire pe doi ani de-acum încolo și nu o să mai putem să-i smulgem un cuvînt.

Și totuși, în auditoriu s-a aflat și o persoană care îi apreciasc discursul. Din organizație făcea parte o secretară cu păr blond ca paiul, al cărei nume era Lydia Grayne. Era foarte drăguță, foarte blondă și foarte competentă. Refuzase șapte invitații separate de a lua masa cu diverși membri din comitet. Acest comitet era compus din șapte bărbați.

Se apropie cu timiditate de Orator, pe cînd acesta se pregătea să părăseasc clădirea.

— Ar fi o dovadă de prea mare îndrăzneală din parte a mea să vă cer un autograf, domnule Rater?

Oratorul o privi printre gene. Fără nici o vorbă luă cartea pe care i-o întindea tinăra și semnă.

Era originară din Canada, îi spuse ea, nu era în țară decât de trei luni. Mai târziu, inspectorul află că tinăra își părăsise slujba aceasta, dar nu avea să afle care era noul loc de muncă decât peste o vreme. Pe atunci Scotland Yardul avea un fel de invitat: căpitanul Martin J. Snell, din Philadelphia. În mod normal, inspectorului șef Rater nu-i plăceau de loc vorbăreții, dar, dintr-un motiv inexplicabil, părea că-l acceptă pe american chiar și- așa. Mai mult, părea că îl încurajează chiar. Asta se întâmplă în perioada în care Oratorul suferea de insomnie. Căpitanul Snell se afla în Anglia în schimb de experiență. Alocase o perioadă de o lună Scotland Yardului și fusese dus peste tot, de la morgă la biroul de obiecte pierdute. Seara obișnuia să facă o plimbare cu domnul Rater sau rămânea în salonul acestuia, povestind tot felul de aventuri ciudate.

— Era în Memphis un tip care se numea Lew Oberack. Individul ăsta era cel mai tare escroc din branșă.

În acest punct al povestirii, capul greu de somn al Oratorului îi cădea invariabil în piept. De-asta îl plăcea pe căpitanul Snell: glasul lui era un adevărat somnifer. Dacă însă ar fi avut răbdarea să-l asculte pe inteligentul american, ar fi putut să pătrundă mult mai repede tîlcul anumitor întâmplări ciudate petrecute în biroul unui oarecare Dimitri Horopolos.

Domnul Horopolos era grec și deosebit de bogat. Era acționar principal într-un mare concern comercial și firmă sa, care cuprindea un număr mare de bancheri și agenți financiari, avea un cuvînt de spus în majoritatea lansărilor de societăți ce doreau să intre în circuitul internațional.

Creatură de o frumusețe singulară, cu un ten de copil, ochi mari și închisi la culoare și un păr negru,

mătășos, era de o vanitate la fel de singulară. Era vanitos pentru că era un bun atlet, călărea impecabil, avea o casă splendidă în Elman Square și mare succes la femei.

Odată se primise la Scotland Yard o plîngere indirectă la adresa lui și Rater însuși îl interviewase pe zîmbitorul milionar.

— Dragul meu, spuse Dimitri plin de afectare, ce absurd! Fata s-a aruncat pur și simplu în brațele mele. Am făcut tot ce am putut ca s-o aduc la realitate și, cînd am văzut că îmi este imposibil, i-am spus că nu mai am nevoie de serviciile ei. Un bărbat cu situația mea este expus unor asemenea acuzații.

— Nu există nici o acuzație, spuse scurt Oratorul.

Mai tîrziu discutase cu fata dar fără prea mult succes. Ideea publicității o înspăimînta. Cea care îi luase locul își abandonase slujba la fel de repede și era tot atît de rezervată în a da o explicație. Într-o zi, domnul Dimitri Horopolos se întîlnise cu Oratorul din pură întîmplare, în Bond Steet.

— Ei, am mai pierdut o secretară, zîmbi el. Zău dacă știu ce să fac ca să le mulțumesc.

Oratorul, cu un trabuc în gură, îl privi mulțumit.

— Ați încercat vreodată să nu faceți ce le nemulțumește, domnule Horopolos? îl întrebă el.

Dimitri fu încîntat; avea simțul umorului. În plus, în dimineața aceea era foarte mulțumit de sine, întrucît reușise, în slîrșit, să găsească o adevărată perlă de secretară, o fată blondă cu niște minunați ochi albaștri, care acceptase slujba pe care el i-o oferise fără să stea pe gînduri. Nu era din Londra, n-avea rude, n-avea prieteni. Nu era încîntată de ideea de a fi internă, dar acesta era un obstacol ușor de îndepărtat. La urma urmei, după cum Dimitri îi spusese unui compatriot, nu poți să le ai pe toate.

Oratorul știa de existența noii secretare. I se făcuse o demonstrație vizuală, căci Dimitri, cu o obrăznicie demnă de clasicii săi înaintași, o trimise pe fată la Scotland Yard cu un bilet:

„Dragă domnule Rater, am avut atâtea neccazuri cu fostele mele secretare. Încît aş vrea să vă dați consimțămîntul în privința acesteia, precum și să o preveniți de inconveniente, cum înțeleg că obișnuiți să faceți cu orice fată drăguță care intră în serviciul meu.”

Oratorul își ridică privirea și se uită la fata rezervată care stătea de cealaltă parte a biroului.

— Ei, domnișoară Grayne, mi s-a spus că nu prea ți-au plăcut delicvenții reeducați?

Fata fu încîntată că inspectorul își amintise cum o cheamă.

— Am o slujbă foarte bună acum, domnule Rater, zise ea. Domnul Horopolos este atît de amabil și atît de chipeș — rar mai vezi un bărbat atît de bine, nu, ce ziceți?

— Cel puțin de cînd cel al doamnei Tussaud a fost ars, nu, zise Oratorul pe un ton jignitor.

Avînd în vedere biletul primit, inspectorul ezită să ofere vreun sfat, oricare ar fi fost acela. După toate probabilitățile, Dimitri îi spusese fetei că nu prea se bucura de popularitate în rîndurile celor de la Scotland Yard și că pierduse mai multe secretare. Era chiar probabil... milostivul domn Rater clătină din cap și alungă gîndul.

— Vei vedea că grecul ăsta este un tip foarte cumsecade în privința plății, zise el, deși e cam prea prietenos. N-ai ce-i face — nimeni n-ar fi să-l facă. În locul dumitale, m-aș limita strict la orele de program.

Ea îi fu foarte recunoscătoare.

— Nu știu care este programul de lucru în țara asta, îi spuse ea. La ce oră se pleacă seara?

— De îndată ce se întunecă, răspunse domnul Rater.

În seara aceea, avându-l oaspete pe domnul Snell, Oratorul stătea în fața focului și îl asculta.

— Ei bine, tipul ăsta, Oberack — individul de care ți-am vorbit — locuia în Memphis...

În acest punct, Oratorului îi căzu capul în piept și adormi.

Dimitri își dădu în curînd seama că noua sa secretară era în mod categoric o schimbare în bine. Avea un acut simț al umorului, era oricînd gata să ridă la auzul unor istorisiri la care fostele secretare n-ar fi catadicsit nici să zîmbească, nemaivorbind de tinerele de duzină, care le-ar fi ascultat de-a dreptul cu neîncredere. Era fără discuție extrem de capabilă și îi rezolva corespondența cu o viteză uimitoare.

— Draga mea, ești pe cît de eficientă, pe atît de fermecătoare, zise el, bătînd-o ușurel pe umăr.

Întotdeauna începea prin a le bate ușor pe umăr.

Ea își ridică spre el ochii mari, albaștri, apoi zîmbi.

— Cred că voi fi foarte fericită aici, îi răspunse ea. Unde am lucrat ultima oară...

Îi povesti despre experiența nefericită pe care o avusese fiind în slujba unui comerciant de ceai, precum și de neplăcerile legate de alte slujbe pe care le mai avusese.

— Reeducarea delincvenților, zici? Era amuzat cu adevărat domnul Dimitri, ca unul ce nu fusese niciodată la închisoare și deci nu putea să fie reeducat într-o manieră oficială adecvată. Ce pacoste trebuie să fi fost pentru tine, micuța mea!

De obicei, Dimitri primea multe scrisori cu poșta de dimineață și nu pleca în City pînă nu își rezolva corespondența. În general se întorcea în jur de ora

patru după-amiază, cînd se ocupa de scrisorile care sosiseră între timp. Avea o casă mare, pe care o construise numai pentru el și un personal destul de numeros.

— Într-o zi o să-ți arăt cîteva din minunatele mele diamante, zise Dimitri, care era mai mîndru de aceste comori decît de orice alte bogății ale sale.

Fata se arătă încîntată.

— Le ții aici, în casă? întrebă ea.

Dimitri zîmbi.

— Le țin sub casă, spuse el, amuzat de nerăbdarea ei. O să-ți spun ceva care te va interesa. Pînă acum s-au făcut șase încercări de spargere. De două ori hoții erau una din cele mai eficiente bande din Paris. Au reușit să intre în casă, dar chiar dacă erau două sute de bande la un loc, tot nu ar fi putut să pătrundă în camera mea blindată — care este singura de nepătruns din toată Londra.

În acest punct Dimitri își laudă pe bună dreptate minunata sa cameră blindată. Fusese construită în subsolul casei — o cămăruță de beton și oțel cu o ușă de mai bine de jumătate de metru grosime. Era prevăzută cu un sistem de ventilație, ce își dovedise pe deplin rostul în timpul războiului, cînd tatăl său folosisese încăperea ca adăpost. Toțmai era în construcție cînd începuse războiul și ventilația la care se gîndise ulterior fusese proiectată pentru ca spațiul să devină locuibil, în orele cînd cerul Londrei era înțesat cu avioane germane.

— De fapt seamănă mai mult cu o cameră de dormit foarte confortabilă, îi spuse el. Trebuie să mergem într-o zi să o vezi.

Cînd îi spunea asta n-avea de loc intenția să i-o arate fetei nici într-o zi și nici chiar într-o seară, căci această prețioasă încăpere era păzită cu cea mai mare

stictețe. Cineva stătea de pază zi și noapte la capătul holului care ducea în camera de la subsol.

Dimitri era un patron foarte atent. Fata nu lucra la el nici măcar de o săptămână, dar el insista deja să o însoțească, la plecare, pînă la usă.

Într-una din seri rămăsese în ușă, uitîndu-se cum fata cobora treptele și o ia apoi la stînga. Cóncomitent, văzu cum un bărbat ieși de după un stîlp și i se adresă fetei. O clipă fata rămase pe loc, ezitînd; apoi văzu cum bărbatul continuă să vorbească, gesticulînd aprins. De odată Lydia se întoarse și se apropie în grabă de el.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Dimitri.

— Nu știu, cred că este ofițer de poliție sau așa ceva, zise ea cu glas tremurător. M-a sfătuit să nu rămîn seara tîrziu în casa dumneavoastră.

În furia sa, Dimitri o dădu brutal la o parte și se repezi la bărbat. Îi vedea bine față prelungă, cu o mustață neagră, și sprîncene zbîrlite.

— Cum dracu' îți permiți s-o acostezi pe secretara mea? Ești ofițer de poliție, nu? Poți să te întorci la domnul Rater și să-i spui din parte mea că, dacă mă mai pune în astfel de situații, o să înaintez o plîngere la Scotland Yard.

Bărbatul zîmbi.

— Cine v-a spus că sînt ofițer de poliție? întrebă el cu răceală. Și chiar dacă aș fi, ce vă deranjează că am avertizat-o pe tînăra domnișoară că noaptea străzile sînt pline de primejdii?

Grecul se abînu cu greu să nu-i dea o replică grosolană, dar reuși să se controleze.

— Hai mai bine să bem ceva. Intră, îi spuse el, străduindu-se să sune cît mai amabil.

Bărbatul ezită o clipă, părăd că stă în cumpănă, apoi îi spuse pe un ton schimbat:

— Nu vreau să vă supăr sau să fac neccazuri, domnule, și nici eu nu vreau să dau de vreun necaz. Dar trebuie să-mi fac datoria...

— Hai, intră, spuse Dimitri.

Bărbatul îl urmă supus. În capul scării dădură de fată, pe care Dimitri o expedie cu un „la revedere” scurt. O luă înainte, ajungând într-un birou mobilat elegant. Bărbatul se așeză stingherit pe marginea unui scaun, punându-și pălăria pe genunchi.

— Nu-ți cer să trădezi nici un secret de serviciu, îi spuse Dimitri cu un zîmbet larg, în timp ce pregătea un whisky cu sifon. Dar cum treaba ta tot e să mă păzești, te pot scuti de multe neplăceri. N-am nici o intenție să mă pun rău cu poliția. De altfel, aș prefera să fiu în relații bune.

Bărbatul tuși încurcat, întinse mîna după paharul cu whisky și-l dădu pe gît.

— Datoria... începu el.

— Lasă datoria, zise Dimitrie binevoitor. Treaba ta e să-ți faci datoria față de tine. Ai ordin să stai aici în fiecare zi?

Bărbatul încuviință.

— În afară de duminici, zise el.

Dimitri rîse.

— Promit ca duminicile să fiu cuminte.

Scoase din buzunar un portmoneu din care luă o bancnotă fosnitoare și o puse pe masă. Musafîrul observă dintr-o privire că era de 10 lire.

— Nu pot să accept, domnule. Zău, nu pot. Asta înseamnă să mă bag în mare bucluc.

— Bucluc! zise grecul zeflemitor. Ce prostie! nu te gîndești decît la bucluc. Presupun că este tipic pentru o minte de polițist.

Împinse bancnota spre domnul Olcott, căci așa se prezentase musafîrul și, după o serie de gesturi demne

de o pantomimă a refuzului, bancnota îi băgată în buzunar.

Îl revăzu pe Olcott în seara următoare. Bărbatul duse respectuos mîna la pălărie. A treia seară, Dimitri îl invită din nou în casă.

— Aș vrea să știu exact ordinul pe care l-ai primit, îi zise el musafirului, după ce-i oferise un whisky mare.

Olcott tuși.

— Zău domnule, vă jur că o să dau de...

— Bucluc, nu? mîrîi Dimitri care nu mai părea deloc amuzat. Știi ce, oricum e posibil să dai de bucluc. Hai, spune, care a fost ordinul?

După un timp află. Olcott trebuia să păzească casa pînă ce fata pleca și să mai rămînă o oră după aceea, ca să raporteze, în caz că s-ar fi întors.

— Să presupunem că face ore suplimentare. Atunci ce se întîmplă?

— Raportez domnului — ă., ă., ă., n-aș vrea să pomenesc nici un nume — dacă nu pleacă pînă la zece și jumătate.

Buzele grecului se schimonosiră într-un rînjat.

— Țasta-i, cred, cel mai tîmpit lucru pe care l-am auzit vreodată, zise el. Bine, Olcott. O să-ți spun în ce seară poți să pleci mai devreme!

Prietenia sa cu fata evolua satisfăcător. Ea acceptase așa, de probă, o invitație să iasă împreună seara la un restaurant foarte elegant. Numai Dimitri știa că locul de întîlnire avea să fie schimbat în ultima clipă.

Fata se arată destul de bănuitoare cînd el îi sugeră, în dimineața zilei în care urmau să iasă împreună, să se întoarcă la birou pe la zece seara.

— Cred că ar fi grozav să cinăm în tête-a-tête, zise el. Am putea lua masa la mine în apartament.

Ea dădu din cap. Această fată cu păr galben ca paiul păru dintr-o dată că ține să respecte regulile impuse

de bunacuvință, căci ea sugeră că s-ar fi convenit să fie însoțită de o prietenă.

— E absolut ridicol, zîmbi el. Mai gîndește-te.

Ea se gîndi toată ziua. În acel interval planurile fură modificate încît să răspundă cerințelor ei. Urmau să ia masa la șapte, apoi o cină rece la nouă și pe la zece și jumătate să bea ceva împreună, cu condiția ca el să o conducă acasă. Dimitri fu de acord cu toate modificările, căci frumusețea era foarte convingătoare.

Inspectorul Rater se afla la Scotland Yard și prietenul său american se instalase comod în scaunul aflat de cealaltă parte a biroului, umplînd încăperea cu un fum gros de trabuc; Oratorul încuviința de zor.

— ... știi, tipul ăsta din Memphis...

Cînd Oratorul se trezi era singur. Unica dovadă că avusese un vizitator era mirosul greu de fum. Îl trezise un mesager și Oratorul se uită la raportul neterminat, rămas așa din cauza vizitei lui Snell și mormăi în barbă, căci acest document trebuia să ajungă pe biroul comisarului șef la 11 dimineața.

Era pe jumătate adormit și auzea ca prin vis ce-i spunea mesagerul.

— Ce zici, băiete? întrebă el.

— A venit acum patru sau cinci minute, domnule, și mi-a spus să v-o înmînez personal.

Oratorul lua bucata de hîrtie mototolită din mîna mesagerului, o despături și o netezi cu dosul palmei. Era o hîrtie subțire, ruptă dintr-o agendă, fără îndoială, iar mesajul era scris cu creionul de o mîină tremurătoare.

„Te implor, salvează-mă! Grecul m-a închis în camera de la subsol. Am venit să cinăm... (urmau cîteva cuvinte indescifrabile)... Te rog, ajută-mă.

Lydia Grayne“

Oratorul se trezise de-a binelea. Se uită la ceas: arăta ora zece. Lydia Grayne la grec acasă! Nu mai era nevoie de nici o explicație. Nu se obosi nici o clipă să se gîndească cum îi fusese trimis mesajul și cum reușise să-i parvină. Dădu să sune, dar văzînd că messengerul era încă în încăpere, îl trimise să cheme o brigadă. Cinci minute mai tîrziu un echipaj de poliție se îndrepta cu toată viteza spre partea de vest a orașului. Scrișnind din frîne se opri în fața casei domnului Dimitri Horopolos și Oratorul fu primul care sări din mașină.

Sună la ușă de două ori pînă ce răspunse cineva și spre surprinderea lui, Dimitri în persoană îi deschise. Era în halat de casă și avea un aer destul de supărat, care s-ar fi putut datora apariției neașteptate a inspectorului Rater.

— Ce doriți? întrebă el mînios.

— O vreau pe Lydia Grayne, zise Oratorul.

— Dar nu-i aici, se răsti bărbatul. Nenorocitul ăla de spion ți-ar fi putut spune atîta lucru,

— Ori îmi dai voie să intru de bună voie, ori vin cu mandatul de percheziție în jumătate de oră, zise Oratorul.

Bărbatul dădu ușa de perete și o porni nervos înaintea lor pe scări. Se opri pe palier și strigă peste umăr:

— Închideți ușa, careva dintre voi.

Oratorului i se păru curios că nu se zărea nici un servitor prin preajmă. Avea să afle mai tîrziu că tot persoanlul locuia într-o altă aripă a casei, accesul spre corpul principal putînd fi întrerupt ori de cîte ori voia proprietarul.

Dimitri îi conduse nu în biroul lui, ci într-un salon de la primul etaj. Oratorul văzu că masa era pusă pentru două persoane, iar pe bufet erau tot felul de platouri cu gustări reci.

— Acum poate o să-mi spuneți ce înseamnă toate astea, inspectore, zise Dimitri cu glas tunător.

Oratorul întinse peticul de hîrtie neprimitoareii sale gazde. Dimitri citi, încruntîndu-se.

— E o minciună sfruntată! spuse el după ce îl parcurse pînă la capăt. Nu e aici. Urma să vină, dar n-a apărut.

— Aveți o cameră la subsol?

Grecul ezită.

— Da. Acolo îmi păstrez majoritatea lucrurilor de valoare. Doar nu credeți că am închis-o într-un seif. Toată povestea asta e ridicolă. Dacă vă spun... urma să vină, dar...

— Aș vrea să văd camera de la subsol, insistă Oratorul.

— Dar vă spun, nici măcar n-a venit în seara asta. O așteptam. Uitați-vă la masa asta, nu vedeți că nu s-a atins nimeni de ea?

— Masa nu e o dovadă, zise Oratorul. Vreau să văd camera de la subsol.

Bărbatul schimbă fețe-fețe, părăind gata să explodeze de furie. În loc de asta se duse într-o altă cameră și după o vreme se întoarse cu un lanț de care erau prinse două cheițe.

— Dacă sînteți atît de al naibii de curios, o să vă arăt încăperea, zise el.

O luă în jos pe niște scări înguste, urmat îndeaproape de inspector, apoi pe un coridor lung și, în fine, se opri în fața unei uși de oțel. Introduse pe rînd cele două chei în broască și ușa masivă se dădu la o parte. Întinse mîna și umblă la întrerupător. Oratorul se trezi într-o cămăruță ca o celulă, iluminată de un bec aflat în tavan. De-a lungul pereților, pe rafturi mici din sticlă erau depozitate sute de casete legate în piele.

Dar acestea nu-i stîrniră interesul. Văzu un scaun, o masă și un pat de campanie. Fata nu era acolo.

— Mai e vreo astfel de cameră?

— Bineînțeles că nu mai e, i-o întoarse Dimitri. V-am spus că n-a venit.

Oratorul se uită în jurul său și, pentru o clipă se simți penibil. A fost oare păcălit? În camera aceea nu puteai să ascunzi un ac. Cînd se întoarse lă parter, rezerva manifestată de Dimitri se topi. Vreme de cinci minute îl apostrofă în trei limbi pe acest intrus care îi tulburase liniștea. De furie, glasul îi deveni șuierat. Inelele cu diamant de pe degete tăiau aerul cu raze de lumină în timp ce gesticula nervos din mîini.

— Toate bune și frumoase, spuse Oratorul, însă aș vrea să vă spun că am tot dreptul să vă fac această percheziție, și că nici acum nu sînt sigur că fata nu e aici.

— Căutați în toată casa! țipă Dimitri.

Era o invitație pe care Oratorul nu ezita să o accepte.

Dar nu se găsi nimic. Inspectorul se întoarse bulversat la mașină, urcă și trînti portiera.

Dimitri se întoarse în salon, palid de furie și începu să se plimbe agitat prin încăpere. Era pe punctul să sune în aripa ocupată de personal și să le ordone slujnicilor ținute pînă atunci la distanță să strîngă cina, cînd auzi un ciocănit ușor în ușă. Poate era Lydia. Gîndul acesta îl făcu să tresară. Străbătu în grabă holul și deschise larg ușa. Era un bărbat pe care îl recunoscuse imediat.

— Ce dracu vrei și tu? întrebă el.

— Lăsați-mă să intru, spuse Olcott cu glas scăzut și precipitat. Acum m-am despărțit de Rater și e făcut foc pe mine. V-a percheziționat camera blindată?

— Bineînțeles că mi-a percheziționat camera blindată! se răsti Dimitri.

Închise ușa și se îndreptă spre salonașul în care cina era încă nestrînsă. Domnul Olcott închise ușa după el.

— Spune, ce vrei? Mi-ai fost de mare ajutor, n-am ce zice. I-ai spus tu cumva fetei să nu mai vină?

Olcott dădu nerăbdător din cap.

— Domnule Horopolos, vreau să știu dacă v-a luat cheile de la camera blindată.

— Bineînțeles că nu, zise Dimitri.

— Sînteți sigur? Omul părea sincer îngrijorat.

Grecul își duse mîna la buzunarul halatului și scoase lanțul cu cele două cheițe.

— Sînt la mine.

— Atunci dă-mi-le și rămîi nemișcat, că de nu, îți zbor creierii, spuse domnul Olcott, și pistolul din mîna lui, un Browning, nu tremura deloc, spre deosebire de Dimitri, care aproape că leșinase de spaimă.

Nu se opuse în nici un fel cînd fu legat și i se puse călușul în gură. Domnul Olcott îi luă tacticos cheile și coborî să examineze camera blindată.

Cînd Oratorul se întoarse la Scotland Yard îl găsi pe vorbărețul domn Snell așezat într-un fotoliu. Oratorul nu avea însă de loc chef de aduceri aminte. Snell era un om foarte abil în depistarea infractorilor și lui i se destăinui Oratorul.

— E-hei, zise Snell, respirînd adînc. Asta îmi aduce aminte de tipul ăla din Memphis... cel mai tare escroc.. Avea obiceiul să facă echipă cu nevastă-sa — o frumusețe de fată cu păr galben ca paiul și ochi albaștri. Ea găsea un individ pe care-l înnebunea cu farmecele ei și alegea întotdeauna pe unul împătimit. Apoi apărea tipul ăsta din Memphis, pretinzînd că e detectiv și sălta tot ce era de săltat. Aș putea să pun pariu că tipul ăla...

Înainte ca Snell să-și ducă vorba pînă la capăt, Oratorul o și luase la goană spre mașina poliției. Aceasta tocmai plecase, dar inspectorul urcă din mers și alți doi polițiști ce se aflau în zonă i se alăturară.

Odată ajuns la Dimitri, Oratorul sparse ușa și apoi îl dezlegă. Cam tot pe atunci, aflat la volanul unei mașini, „tipul ăla din Memphis“ își purta nevasta cu păr galben ca paiul undeva, spre est.

11. UN DETECTIV PEA VORBĂREȚ

Trebuie să spun de la început că de felul meu nu sînt prea vorbăreț și că încă de la începutul carierei mele de polițist am învățat o lecție pe care ar fi bine să o știe toți tinerii comisari. „Nu vorbi cînd nu trebuie și nu asculta pe cine nu trebuie“.

Eram foarte mîndru de modul succint în care vorbeam și, dacă cineva mi-ar fi spus că vorbesc prea mult, m-aș fi amuzat copios. Și totuși s-a dovedit că așa era chiar cînd mă ocupam de unul din cele mai interesante cazuri pe care le-am avut, cazul Blidfield.

Pe bătrînul Angus Blidfield îl cunoșteam vag. Era proprietarul unui mare imobil din Bloomsbury Square. Proprietatea era împărțită în mai multe apartamente și Blidfield ocupa împreună cu nepoata sa, domnișoara Agnes Olford, tot parterul.

Bătrînul Blidfield era un celibatar foarte bogat și foarte excentric. În ciuda bogăției sale era foarte meschin, ca toți avarii. Pe atunci nu știam că ținea în casă mari sume de bani, și presupun că doar două persoane știau. Una dintre acestea era nepoata sa, deși nu bănuia cît de mulți bani avea bătrînul în cutia de tablă lăcuită pe care o ținea sub pat.

Fata era foarte drăguță, dar cam săracă cu duhul și ocupa în gospodărie o poziție pe care nici o sclavă cu

puțin respect față de sine nu ar fi acceptat-o. Făcea toată treaba, căci nu aveau servitori, se ocupa de corespondența bătrînului și ori de cîte ori se îmbolnăvea — asta se întîmpla periodic — îl îngrijea ca o adevărată infirmieră.

Îl știam pe doctorul lui, un tip pe nume Lexivell, un tînăr foarte la modă care avea un apartament elegant în Gower Street. L-am cunoscut printr-un sergent de-al nostru care fusese bolnav. La un moment dat era nevoie de un doctor — pentru o alcoolemie sau așa ceva, și sergentul și-a adus aminte de tînărul Lexivell și l-a chemat pe el.

— Acum ești un om făcut, i-am spus cînd am auzit că bătrînul îl numise doctorul casei.

Dr. Lexivell rîse.

— Intenționa să mă facă un fel de medic de onoare, zise el, dar i-am explicat cît se poate de clar că trebuie să și trăiesc.

N-am rămas prea surprins, pentru că dl. Blidfield nu cheltuia niciodată un șfanț dacă nu era absolut nevoie. Avea obiceiul să plece în fiecare dimineață cu plasa și să-și facă singur cumpărăturile, ajungînd chiar și pînă în capătul celălalt al orașului, dacă putea astfel să economisească un bănuț.

Nu cred că avea prea mari probleme de sănătate, doar că era cam ipohondru și chema doctorul pentru orice fleac. Dacă ar fi plătit, acest obicei al bătrînului ar fi fost foarte avantajos pentru doctor, care nu avea mulți pacienți și care, după cîte știam, trăia pe picior mare, mult peste posibilitățile sale materiale.

Într-o zi am aflat că bătrînul era cu adevărat bolnav și, întîlnindu-l din întîmplare pe doctorul Lexivell la colțul străzii Tottenham Court, acesta mi-a spus că Angus „prezintă o deficiență cardiacă”.

— Nu e nimic grav, dar va trebui să se îngrijească, zise el. Am vrut să-i aduc o infirmieră, dar nici n-a vrut

să audă. Nu mă încântă de loc gândul că fata aceea și bătrînul — care poate s-o dea în primire oricînd — sînt singuri în casă.

Dădu să-mi spună ceva, dar se opri și apoi, răsîndindu-se, îmi zise după o clipă de ezitare:

— Nu e treaba mea, dar de cîte ori m-am dus acolo noaptea tîrziu, întotdeauna am zărit în fața ușii sau pe partea cealaltă a străzii doi indivizi care spionau casa. Pe unul l-am văzut bine — un tip brunet, cu înfățișare de străin. Erau mereu aceeași, sînt sigur de asta. I-am spus și domnului Blidfield, și spre surprinderea mea, știa că imobilul era sub observație, dar a schimbat imediat subiectul, ca și cînd nu era prea dornic să discute despre asta.

Bărbații bruneți, cu înfățișare sinistră, care spionează casele îmi trezesc întotdeauna interesul, așa că într-o zi am mers în plimbare pînă acolo, fără să mă aștept, totuși, să-i gădesc pe spioni la datorie. Nici nu erau. Am sunat la ușa apartamentului și domnișoara Olford mi-a deschis. Unchiul său era plecat într-o plimbare cu mașina. Aceasta era singura sa extravagantă. Avea obiceiul să închirieze de la garajul local o mașină cu șofer și să plece la țară.

Drăguța domnișoară Olford arăta și ea foarte obosită. Nu închisese ochii pînă la trei noaptea.

— Doctorul spune că orele critice sînt între unsprezece și trei și că n-ar trebui să mă culc înainte. L-a obligat aproape pe unchiu' să cheme o infirmieră, dar nu cred că o va face.

— Dar ce are de fapt? am întrebat-o.

Fata se arătă foarte evazivă, aparent nu știa nimic în plus față de ce-i spusese doctorul. N-am suflat nici o vorbă despre spioni, pentru că n-am vrut să o alarmez. I-am sugerat doar să se ducă pe loc la culcare, dar ea clătină din cap.

— Unchiu' poate să se întoarcă în orice clipă și va dori să-și bea ceaiul, zise ea.

După câte mi-am putut eu da seama — căci nu l-am văzut pe dl. Blindfield — eforturile doctorului de a aduce o infirmieră fuseseră zadarnice. O săptămână după vizita mea, avea să nu mai fie nevoie.

Eram nerăbdător să aflu tot ce se putea despre cei doi care spionau casa. Unul dintre detectivii mei văzuse în piațetă doi indivizi care se comportau suspect și îi interogase, dar primise de la aceștia răspunsuri mulțumitoare. Într-o sîmbătă după amiază i-am făcut o vizită domnului Angus Blindfield și de data asta am avut norocul să-l găsesc acasă.

Necunoșteam destul de vag, dar, îndeajuns de bine pentru a pune vizita mea pe seama interesului pe care-l aveam pentru sănătatea lui.

— N-am nimic, în afară de palpitații, mormăi el. Pe doctorul ăla tînăr nu-l interesează decît să-și încaseze cît mai des onorariul, dar n-o să vadă nimic de la mine. Voia să chem o infirmieră — sînt toți mîna-n mîna, ăștia din lumea medicală. Și bănuiesc că are și el partea lui de cîștig dacă le găsește mușterii. O liră pe zi pentru infirmieră!

Deși nu-și lua boala în serios, nu era greu de văzut că avea oarecare temeri. Dar temerile astea nu erau îndeajuns de mari pentru a-l face să cheltuiască sume fabuloase pe infirmiere.

Era într-o noapte de sîmbătă, noaptea aceea în care vorbisem mai mult decît era nevoie, așa că n-aveam s-o uit prea curînd. Și era o noapte deosebit de urîtă pentru luna mai. Zăpada și lapovița, care se potrivesc mai degrabă lunii ianuarie, purtate de un vînt de peste 40 de mile la oră, șfichiuiau drept în față pe îndrăzneții care se aventurau în marile spații deschise — după cîm le numesc gazetarii. Marele spațiu deschis în

discuție era Piața Bloomsbury și ceasul arăta ora unu fără un sfert noaptea. Înaintam cu greu pe latura cea mai bătută de vânturi a pieței, ținând umbrela deschisă în față, deși aș fi putut la fel de bine să mă lipsesc de ea, căci nu-mi era de nici un ajutor.

Dacă m-aș fi lovit cap în cap cu o altă persoană ce încerca să se apere în același mod, căci vântul bătea din toate direcțiile, incidentul s-ar fi încheiat cu scuze de ambele părți. Dar tipul care intră în mine venea din lateral. Prima impresie pe care am avut-o a fost că individul căzuse de pe un acoperiș; a doua a fost că alunecase de pe treptele unei case ce dădea în piață. Era atât de întuneric și vremea atât de îngrozitoare încât nici n-am băgat de seamă despre ce casă era vorba.

Am fost atât de surprins de această coliziune încât am spus niște cuvinte pe care în mod normal nu le-aș fi rostit. Am un glas foarte puternic și probabil că fiecare vorbă s-a auzit destul de clar în ciuda rafalelor de vânt. Individul înjura în barbă, deși îndeajuns de tare ca să-l pot auzi, și căuta de zor ceva ce-i căzuse pe trotuar. În cele din urmă găsi obiectul, îl ridică și îl pipăi cu mâini înghețate, după care îl scăpă iar. După sunet am știut imediat că era vorba de o cheie. Între timp îmi trecuse supărarea și mi-am dat seama că vorbele mele fuseseră exagerate. M-am aplecat ca să-l ajut și am dat cu mîna de o bucată udă de sfoară. Necunoscutul mi-o smulse imediat din mînă. Fără vreun cuvînt de mulțumire sau de scuză, acesta dădu să plece, dar ne ciocnirăm din nou, de data asta și mai violent. Se auzi o bufnitură și ceva căzu pe caldarîm. La lumina felinarului am văzut că era o casetă strălucitoare de argint, ceva mai mare decît o tabacheră, care se deschisese în cădere. Din ea se risipiră două sau trei obiecte mici; n-am putut să-mi dau seama ce erau. Înjurînd, bărbatul se aplecă, le adună și apoi se îndepărtă grăbit. Nu l-am văzut la față.

dar e adevărat că de data asta nici nu mai încercasem să-l ajut, deși ar fi avut nevoie. Într-o mină ținea încă umbrela, deși vîntul i-o întorsese pe dos. Așa se termină incidentul. În cîteva secunde bărbatul se pierduse deja în beznă, iar eu mă îndreptam spre casă. Nu făcusem bine cîțiva pași cînd am simțit că mi se lipise ceva de talpa pantofului — ceva mic, care mă deranja la mers. Sprijinindu-mă de un felinar mi-am ridicat piciorul ca să mă uit pe talpă și am dezlipit acel ceva care mă incomoda.

Nu l-am aruncat, căci nu-mi stă în fire să arunc nimic; odată, ajuns acasă am pus obiectul găsit pe consola de la cămin, am cinat și m-am dus la culcare. Eram chiar pe punctul de a adormi, cînd am realizat că bărbatul n-avea de unde să iasă decît din casa Blidfield.

La cinci și jumătate dimineața m-a trezit telefonul și mi s-a adus la cunoștință că Angus Blidfield fusese ucis. Nepoata se dusese în camera lui la cinci și jumătate, oră la care de obicei îl scula ca să-și bea ceaiul și îl găsisese zăcînd pe podea cu capul zdrobit. Rănile fuseseră provocate de un baston cu măciulie de metal pe care bătrînul îl ținea lîngă pat, ca să se apere de hoți.

Cutia de metal de sub pat fusese forțată și golită. Cînd am ajuns acolo, casa era deja invadată de poliție și specialiștii Scotland Yardului luau deja amprente. Camera mirosea a magneziu ars, căci fotografii tocmai își termina treaba cînd am ajuns eu.

Pe fată am găsit-o în sufragerie. Era albă la față și tremura, dar reuși să spună cu foarte multă claritate ce se întîmplase.

Povestea ei suna cam așa: doctorul venise în seara precedentă la opt și jumătate, îl văzuse pe unchiul ei și spusese că nu mai era nevoie ca ea să-l vegheze peste noapte. Pînă la unsprezece nu se putuse duce la

culcare, dar odată în pat, adormise imediat, căci era frântă de oboseală. O trezise ceasul deșteptător la cinci și jumătate, oră la care se scula invariabil ca să-i pregătească o ceașcă de ceai unchiului ei. Așa descoperise crima.

— N-ai auzit nimic în timpul nopții?

Fata clătină din cap.

— Nici un sunet, nimic?

— Absolut nimic. Abia am auzit deșteptătorul.

M-am dus din nou în camera unde fusese comisă crima și am cercetat-o cu atenție. Fereastra era deschisă pe jumătate, dar era clar că intrusul sau intrușii nu veniseră pe acolo, căci fereastra era la o distanță mare de sol. Ușa dinspre palier nu părea să fi fost forțată, iar broasca — un model deosebit de sofisticat — era intactă.

Fata n-a putut să-mi dea nici o altă informație în legătură cu cutia, în afară de faptul că conținea bani — cîți, sub ce formă, nu știa. În timp ce o interogam sosi și doctorul Lexivell. La cererea ei, îi telefonase unul din detectivi, folosind aparatul aflat în încăperea în care zăcea cadavrul.

Ajunsese deodată cu medicul poliției și, după ce examină trupul neînsuflețit al bătrînului, Lexivell veni să mă vadă.

— E-o treabă foarte urîă. Aveți idee cine e făptașul?

Am clătinat din cap.

— Nici cea mai vagă, i-am răspuns eu și acesta este momentul în care aveam să învăț că tăcerea este într-adevăr de aur, căci am spus prostește: într-o noapte cu o vreme așa de infectă, presupun că nici polițistului de serviciu nu-i mai stătea mintea la răufăcători. Eu, unul, m-am băgat în pat la miezul nopții.

Era una din acele minciuni prostești pe care le spun chiar și oamenii inteligenți, iar eu nu pot să mă laud în mod special cu această calitate. Am văzut că fata mă țintuia cu ochii ei serioși și ceva în privirea ei m-a făcut să mă simt și mai penibil. Cred că femeile au un al șaselea simț, sau poate că nu este decît un instinct animalic, care le permite să pătrundă și să descifreze gîndurile unui bărbat. A fost singura oară în viața mea cînd m-am simțit și am părut probabil încurcat.

— Ați dat de urma indivizilor despre care v-am vorbit? întrebă doctorul.

Ca să spun adevărul, uitasem cu totul de cei doi spioni. Mintea îmi fusese preocupată de probleme mult mai importante, așa încît nu le-am acordat prea mare atenție, nici măcar atunci cînd fusesem întrebat.

Am expedit fata într-un hotel din apropiere și am așteptat să fie ridicat cadavrul, apoi am început să fac o cercetare amănunțită. În materie de documente nu exista nici un indiciu care să ne ajute în vreun fel.

În rama oglinzii aflate pe comoda din camera bătrînului era înfipt un bilet cu două numere de telefon, unul al doctorului și celălalt al garajului de unde își închiria mașina. Pe măsuta de lîngă pat se afla un pliculeț cu eticheta farmaciei din cartier, care conținea un somnifer; pliculețul nu fusese deschis. I l-am arătat doctorului Lexivell și acesta îmi spuse:

— Da, eu i l-am comandat, dar — cum bătrînul avea o mare aversiune împotriva medicamentelor de orice fel — deși mi-a promis că îl va lua, se pare că nu a făcut-o.

— I-ai mai prescris și altă dată somnifere?

Doctorul clătină din cap.

— Nu. Vedeți, am vrut să-i dau acelei sărmane fete șansa să doarmă ca lumea măcar o noapte. Nu e nici un dubiu că, deși bătrînul avea inima destul de subredă, nu

era nici pe departe atât de grav bolnav pe cît își închipuia el — de fapt era vorba mai mult de o stare de nervozitate.

Nu avusese, zicea el, nici o veste de la bătrîn după ultima sa vizită și, la cererea mea, centralista confirmă că așa era.

I-am făcut domnișoarei Olford o vizită la hotel. Unchiul ei nu realizase, mi-a spus ea, că nepoata lui avea obiceiul să stea trează jumătate din noapte. Ea și doctorul conveniseră să-i ascundă îngrijorarea pentru starea sănătății lui.

Cînd am întrebat-o dacă dormea ușor, fata zîmbi vag.

— Dorm foarte ușor. Cel mai mic zgomot mă deranjează. Cînd unchiul Angus se plimba prin casă în toiul nopții, întotdeauna mă trezeam; și cred că asta îl îngrijora puțin, căci era de părere că tinerii trebuie să doarmă mult. I-a spus și doctorului, iar domnul Lexivell a vrut să mă trateze de insomnie, dar mie îmi displac medicamentele, oricare ar fi ele.

În aceea zi l-am interogat pe avocat și am aflat că fata era singura moștenitoare a lui Angus Blidfield. Domnișoara Olford avea un frate, un neisprăvit care locuia în Londra și care, după toate aparențele, avusese neccazuri cu poliția. Toate astea nu fata mi le-a spus, ci doctorul.

— Mă tot gîndesc dacă nu e el tipul care dădea tîrcoale casei.

N-a fost greu să i se dea de urmă tînărului Olford, dar acesta n- a putut să furnizeze sergentului meu altă informație în afară de faptul că, la vremea la care fusese comisă crima, se afla în pat. Cercetările sumare și pe fugă pe care le-am putut face i-au confirmat alibiul.

Aceasta a fost una dintre cele mai interesante zile din viața mea — sau ar fi fost, dacă n-ar fi fost umbrită

de sentimentul difuz de jenă pe care îl are orice om, când își dă seama clipă de clipă că s-a comportat prosteste.

Am desemnat pe doi dintre cei mai buni oameni ai mei să pornească cercetările într-o anumită direcție. Știam că le va lua ceva timp să obțină informația pe care o doream și că perioada de așteptare era plină de posibilități neplăcute. În general, când lucrez la ceva care necesită o mare concentrare rămân acasă, în apartamentul meu, care la vremea respectivă era în apropiere de strada Guilford. Era la parter, chiar la nivelul străzii, și sufrageria dădea spre o curte dosnică, un spațiu mic și pătrat cu o poartă prin care intrau negustorii ce veneau să-și vândă mărfurile. Curtea era îngrădită cu un zid înalt de vreo doi metri și jumătate ce se putea escalada cu ușurință, dar nu cred că domnul care m-a vizitat s-a oboșit să sară zidul, căci după aceea poarta, închisă de obicei după șase seara, a fost găsită deschisă.

Era foarte întuneric, iar ploaia din noaptea precedentă nu încetase încă de tot, deși acum era mai cald. Scrisese cam patru pagini mari de dosar, când un zgomot puternic m-a făcut să tresat. La picioarele mele zăcea un obiect care fusese aruncat în cameră prin fereastră. Dacă nu ar fi căzut la vedere, ci undeva sub masă, astăzi n-aș mai fi în viață. Din fericire, îl văzusem. Era o bombă Mills.

Nu m-am oprit să o ridic și să o arunc de unde venise, pentru că știam îndeajuns de multe despre bombele Mills ca să îmi dau seama cum funcționa. Dintr-un salt am ajuns în dormitor, la adăpostul zidului. În aceeași clipă bomba explodează. Dar nici așa n-am scăpat întrutotul, căci un segment din bombă ricoșă, mușcându-mi din cizmă.

Zgomotul a fost înfiorător. Am ieșit clătinându-mă din camera distrusă, atât de amețit încât nu mai știam ce

fac și deabia când au sosit pompierii mi-am mai venit puțin în fire.

Nimeni n-a murit, slavă Domnului, dar apartamentele de deasupra și de dedesubt au fost parțial distruse. Bomba a făcut o groapă în podea, iar din mobilă n-a mai rămas nimic. Ziarele au avut material incendiar pentru două zile bune.

În ce mă privește, bomba a însemnat un mesaj ce se rezuma la trei cuvinte: „Vorbești prea mult”. Nu l-am uitat niciodată.

Am ajuns la Scotland Yard și pe la miezul nopții biroul îmi era într-atît de ticsit de tot felul de agenți de bursă, cămătari, proprietari de tripouri, traficanți de polițe etc., încît a trebuit să deschid fereastra ca să mai intre aer.

La unu și jumătate noaptea, în strada Little Creefield s-a produs un accident. Se ciocniseră două taxiiuri. Strada era plină de cioburi și se auzea pînă departe gălăgia făcută de unul din pasageri, care a trebuit să fie scos pe sus din taxi, deși mașina nu se dăduse peste cap. Unul din polițiști fluieră și, scoțînd capul pe geam să vadă ce s-a întîmplat, doctorul Lexivell află că pasagerul își scrîntise glezna și se zgîriase pe față într-un ciob.

— Cobor într-un minut, spuse doctorul.

Ajuns în stradă văzu un grup de șase bărbați adunați în cerc și aplecați peste ceva. Îi făcură loc să treacă și apoi îl înhățară.

Șeful meu a fost de părere că fusese o manieră cam teatrală de a face o arestare, dar metoda se dovedise justă în clipa în care l- am percheziționat pe doctor. În buzunarul de la șold avea un pistol automat cu siguranța ridicată. În camera sa, (într-un bufet închis cu cheia) am găsit cîteva bombe Mills. Să nu uităm că eram imediat după război și doctorul fusese în armată.

de unde venise cu o colecție impresionantă de arme mortale.

Toate aceste măsuri de precauție luate pentru a-l aresta nu ar fi fost necesare, dacă nu i-aș fi spus că dormeam de mult la ora la care el știa foarte bine că dăduserăm nas în nas în piața Bloosbury. Îmi recunoscuse vocea, dar fusese foarte sigur că eu nu-l recunoscusem, deși, după ce pierduse capătul de argint al unei seringi hipodermice care îi căzuse în clipa ciocnirii și pe care îl găsisem eu înfipt în talpă, și-ar fi putut imagina că am unele bănuieli.

L-am văzut după condamnare și a fost foarte franc.

— Eram lefter și dator vîndut cămătarilor. Aveam nevoie de bani gheață ca de aer, spuse el. De multe ori pacienții le spun doctorilor lucruri pe care nu le-ar mărturisi nici măcar avocaților lor. Cred că de la prima vizită bătrînul Blidfield mi- a spus că păstra opt mii de lire în cutia de sub pat. Probabil vroia să fraierească fîscul.

Mai greu mi-a fost să găsesc momentul propice ca să-l jefuiesc, fără ca bănuielile să cadă asupra mea. Cum era puțin ipohondru, prima idee care mi-a venit a fost să-l conving că era bolnav și că trebuie să ia somnifere: cînd avea să fie culundat în somn, urma să pun mîna pe bani. Împotriva acestei ipoteze de lucru existau însă două piedici: faptul că în apartament mai locuia și nepoata bătrînului și, în al doilea rînd, că acesta nu ar fi consimțit să ia somnifere sub nici un pretext.

Am reușit să-l conving că nepoata arăta foarte rău din cauză că nu dormea destul și a fost de acord să-mi dea cheia de la intrare, încît să pot veni la orice oră din noapte m-ar fi chemat, fără să o mai deranjez pe fată. Aici însă m-am lovit de o altă problemă, și anume că Agnes Olford avea un somn iepuresc. Am încercat să o tratez, dar cînd a fost vorba de somnifere, a dovedit

aceeași încăpăținare ca și bătrînul. Am avut însă inspirația să o determin să rămînă trează pînă la ora trei în fiecare noapte, sub pretext că bătrînul ar fi putut avea nevoie de ea. După o săptămînă eram convins că, în noaptea pe care o alesesem pentru a da lovitura, avea să doarmă buștean. Mi-a trebuit ceva timp pînă să-l conving pe bătrîn că o singură pastilă n-o să-i creeze obișnuință, și în seara cu pricina mi-a spus, cînd l-am sunat, că va lua somniferul. Am ajuns la apartament pe la ora 12 și jumătate. Fata, știam perfect, dormea atît de adînc încît nu aveam de ce să-mi fac probleme. Gîndeam că tot ce aveam de făcut era să deschid cutia și să o șterg înainte să se trezească bătrînul. Pregătisem chiar și vreo două amănunte care să creeze senzația de neîgăduit că era vorba de o spargere. După cum s-a dovedit însă, nu au mai fost necesare. Blidfield dormea; eu nu mi-am dat seama că bătrînul nu luase pastila pînă în clipa în care, cu cutia larg deschisă în față, i-am auzit glasul răsunător. A urmat o încăierare scurtă... Doctorul ridică din umeri.

— Bineînțeles că v-am recunoscut vocea, continuă el, dar am sperat că nu m-ați recunoscut; nu ar fi fost nici o problemă, dacă nu mi-ați fi spus foarte clar că știți că eu sînt asasinul și că nu era doar o simplă bănuială. În meseria dumneavoastră, cea mai mare greșeală este să vorbești prea mult.

N-am uitat niciodată lecția asta.

12. ÎMBLÎNZIREA ORATORULUI

Oratorul era un bărbat cu foarte puține hobby-uri și, deși un tip foarte deschis, avea o antipatie aproape copilărească față de nou. Tranzistorul îi fusese făcut cadou de un admirator entuziast, altfel probabil că n-ar fi deținut niciodată o astfel de invenție. De fapt, aparatul zăcuse șase luni în sufragerie fără să îi fost folosit măcar o singură dată. Când, în sfârșit, catadicsise să umble la el, bateriile nu mai funcționau și se mai scurseseră încă alte șase luni pînă ce „cutia fermecată” să-i stîrnească cît de cît interesul, încît să purceadă la repararea ei.

Cu timpul, se împăcase cu ideea de a-i auzi pe alții vorbind. Zilnic studia programul în ziar și deschidea radioul la orele la care putea să-i asculte pe alții, fără ca el să fie nevoit să rostească vreun cuvînt.

Ocolea programele cu muzică de cameră sau de orice alt fel și alegea emisiunile la care majoritatea oamenilor ar fi renunțat bucuroși, fie și pentru o transmisiune de la cursele de cîini. Uneori îl trezeau acordurile orchestrei de jazz a hotelului Orpheum, alteori se trezea singur. Cu totul și cu totul ocazional asculta muzică de dans, încercînd (în zadar) să distingă, în spatele unor ritmice bătăi din mîini ale dansatorilor, acele frînturi de conversație care par a se desprinde de

pe buzele dansatorilor înșiși, dar care de fapt sînt mixate din studioul printr-un procedeu special.

Odată auzi vocea unui bărbat: era desigur un om de afaceri, discutînd despre subiectul său preferat, afacerile; îl auzi atît de clar, de parcă ar fi fost lîngă el.

.....sînt de părere că în afaceri trebuie ținută o evidență contabilă foarte strictă. Întîmplător îmi amintesc perfect că individul m-a contactat în scris la Glasgow... Aici vocea bărbatului fu acoperită de rîsul strident al unei femei... Am dat nas în nas cu nemernicul chiar azi, în Strand și i-am spus: „Hei! Ne datorezi opt șilingi“. Ce zici ce memorie am? Și nu-l văzusem decît o singură dată... Noi nu furnizăm arsenic decît agenților autorizați.”

Acum cu toții știm că există un zeu al coincidenței: dacă se întîmplă ca doctorul tău să-ți pomenească dimineața de ceai de mușețel, e aproape sigur că-l vei auzi vorbind despre ceaiul de mușețel și pe bancherul tău, cu care ieși masa seara. Oratorul, care era ferm convins de existența acestei legi a coincidenței, pe care încerca, în zadar, de multă vreme să-i găsească o explicație logică, nu fu de loc surprins cînd, în dimineața următoare, regăsi cuvîntul „arsenic“ în primul raport întocmit de comisarul șef din Wessex, pe marginea crimei Fainer.

Cazul ajunsese destul de tîrziu la Scotland Yard. Doamna Fainer era deja la închisoare și aștepta procesul. Oratorul citi raportul pe îndelete, așa cum îi era obiceiul.

...Nu sînt întrutotul convins că femeia aceasta este ucigașa (scria comisarul șef care, pe lîngă faptul că era bun prieten cu Oratorul, era și cel mai competent om care deținuse această funcție vreodată) și nici că oamenii mei au făcut tot ce se putea face. A fost o prostie să nu chem Scotland Yardul de la bun început,

dar, dacă ești de acord, aș vrea să treci pe aici, ca să mă ajuți să-mi clarific unele îndoieli, chiar dacă pare să fie o cauză pierdută.

Oratorul îi arată scrisoarea șefului său. Cum nu avea nimic urgent de făcut, luă trenul spre Burntown, unde comisarul șef îl întâmpină în gară.

— Procesul e săptămîna viitoare și nu prea vād ce probe ai mai putea să aduni în favoarea ei — avem atîtea dovezi, încît ar putea fi spînzurată de două ori, sărmana femeie, adăugă el. Drăguță loc, Răter... Mult prea bună pentru bărba'su.

— Un bărbat pe jumătate infirm, morocănos și văicăreț, care o cicălea de dimineață pînă seara. Pe Dumnezeuul meu, aproape că-i dau dreptate dacă a făcut-o.

Victima fusese un negustor înstărit care se retrăsese din afaceri de la vîrsta de treizeci de ani. Zece ani mai tîrziu avea să se însoare cu femeia care zăcea acum în închisoare. Viața lor conjugală nu fusese una dintre cele mai fericite, căci el era un om dificil. După toate aparențele doamna Fainer își dusesese viața chinuită **fără** să se plîngă. Avea vreo doi prieteni, dintre care cel mai important era domnul Alexander Brait — agent și reprezentant local al unor firme producătoare de obiecte metalice; conducea, de asemenea, o agenție de intermediari.

Domnul Brait era un cetățean foarte respectat în Burntown. Era șeful cîtorva grupări locale pentru într-ajutorarea tinerilor, un vorbitor de excepție, cînta în corul bisericii în ale cărei probleme era profund implicat fiind bine cunoscut pentru înaltul său simț civic.

— E limpede, spuse comisarul șef, că Brait se bucura de încrederea lui Fainer mai mult ca oricine altul. Dar asta e lesne de înțeles, căci Brait este un

suflet foarte larg, are mult umor și reușea adeseori să-l smulgă pe Fainer din foanele lui proaste. Cred că a contribuit puțin la îndulcirea vieții doamnei Fainer. Tragedia e că domnul Brait este principalul martor al acuzării.

— Dar cum asta? A fost de față când i s-a administrat lui Fainer otrava? întrebă Oratorul.

Spre surprinderea sa comisarul șef aprobă.

— E clar că i-a fost administrată la ora ceaiului. În cameră se afla domnul Fainer, soția sa și Brait, care a văzut-o întinzându-i platoul cu prăjituri soțului ei, după care acestuia i s-a făcut rău. A murit a doua zi dimineață și autopsia a arătat clar: otrăvire cu arsenic. Brait nu a știut nimic de toate astea pînă a doua zi, când, săracul de el, s-a trezit într-o încurcătură groaznică, căci în după-amiaza precedentă se întâlnește cu doamna Fainer, care îi adresase o rugămintă ieșită din comun, și anume aceea de a-i procura niște arsenic de la farmacia din cartier. Rămăsese cu gura căscată și, nedorind să o jignească îi spusese că, pentru a putea să-l procure, trebuia să se treacă în registrul farmaciei, specificînd la ce îi servea. Femeia păruse tulburată și îi spusese că renunță. O revăzuse la ceai, în aceeași după-amiază, dar ea nu mai pomenise nimic despre acest subiect.

— S-a găsit arsenic în casă? întrebă Oratorul

Comisarul șef clătină din cap.

— Nu. Am răscolit fiecare colțișor, dar n-am găsit nici urmă și nici nu am descoperit de unde l-a cumpărat. Bineînțeles că ea neagă faptul că i-ar fi dat otravă. Femeia susține că s-au întâlnit în acea zi în locul pe care îl indică și el, adică Broadway, care e centrul comercial — dar că nu a pomenit nimic despre arsenic și că nu i-a adresat nici un fel de rugămintă. Brait nu a

părut șocat de afirmația ei, căci fiind un om deosebit de înțeleghător, și-a dat seama că nefericita era obligată să mintă ca să-și salveze viața.

— De cînd e Brait aici?

— Unde, la noi în oraș? De vreo cinci ani. E un om foarte respectat. Și comisarul șef începu din nou să-i înșire toate meritele domnului Alexander Brait.

— Ea are vreun iubit? îl întrerupse Oratorul.

— Vai de mine, nu, nici vorbă. Bineînțeles că am făcut cercetări minuțioase, dar n-am găsit nici o dovadă în acest sens.

Oratorul își amestecă ceaiul gînditor.

— Nu prea vād ce aş putea face. Doar să găsească locul de unde a cumpărat arsenicul.

— Exact, zise comisarul șef. Aici s-au împotmolit oamenii noștri.

Cum Oratorul ținea întotdeauna cont de coincidențe, primul lucru pe care îl făcu fu acela de a-l chema la el pe ospătarul șef de la hotelul Orpheum, pe care îl cunoștea.

— Vorbeau despre arsenic, ziceți? Aaa, ăla trebuie să fie domnul Langfort din Glasgow. Are o fabrică de chimicale. A fost aici ieri seară și pleacă miine dimineață înapoi la Glasgow. Ați vrea să-i vorbiți?

— Cred că ar fi cazul, spuse Oratorul.

Așteptă vreo cinci minute ca domnul Langfort să fie sunat la telefon și cînd, în sfîrșit, i se făcu legătura, recunoscă imediat vocea pe care o auzise la radio. Se prezentă în cîteva cuvinte și Langfort păru impresionat. Domnul Rater îi explică motivul pentru care îl sunase.

— Aha, înțeleg, spuse negustorul cu un pronunțat accent scoțian, cînd Oratorul își încheie tirada. Ziceți că m-ați auzit la radio. Nevastă-mea o să fie foarte interesată. Da, într-adevăr, vorbeam despre arsenic.

Apropo, v-aș fi recunoscător dacă n-ați spune că vorbeam cu o doamnă...

În acest punct deveni cam incoerent.

Oratorul rîse în sinea lui și îi promise.

— Mă refeream la un tip pe care l-am recunoscut ieri pe stradă. Venise la Glasgow ca reprezentant al unei firme de comerț. A cumpărat vreo jumătate de kilogram de arsenic. Vă pot da toate detaliile. Memoria e punctul meu forte...

Oratorul îl lăsă vreo cinci minute să se laude, după care îl readuse discret la subiectul discuției.

— Cum îl cheamă?

Pentru o clipă memoria lui cea minunată îi jucă o festă.

— Aăă... Grinnet. Și-mi amintesc că avea biroul în Bristol; Făcea mici importuri. Da măgaru' a uitat să-mi plătească și după atîta amar de vreme l-am recunoscut imediat cînd l-am văzut.

— Și a plătit?

— Normal, spuse domnul Langfort triumfător.

Îl mîncea limba să-i povestească toate amănuntele. Domnul Rater era interesat de unul singur. Îl ascultă cu mare atenție, notînd din cînd în cînd cîte ceva, fără să aibă cea mai mică idee dacă aceste notițe aveau să-i folosească.

În acea seară luă masa cu comisarul șef și dădu glas unei rugăminți.

— Bineînțeles, poți să mergi chiar mîine la închisoare. O să-ți obțin un permis de la șerif. Deși nu prea cred că femeia o să vrea să mai discute despre ce s-a întîmplat. Nu știu de ce, dar am un sentiment de vinovăție la gîndul că sînt nevoit să o incriminez. Poate totuși reușești să vorbești cu ea și să o convingi să-și asume răspunderea. Ai putea să faci aluzie la faptul că ar sluji cauzei adevărului și că oricum, șansele ei de a

scăpa de condamnare sînt minime, chiar în ideea că ți-ar spune tot ce știe.

La ora nouă în dimineața următoare Oratorul intră pe poarta din spate a închisorii Wilsey și fu condus pe un hol ce îi era Familiar, spre aripa ocupată de femei. Ușa nu era încuiată și fu invitat să intre în sala de așteptare. Aproape imediat de pe latura opusă se deschise o ușă și în încăpere pătrunse o femeie. Era foarte palidă și avea chipul lipsit de orice expresie. Însă, chiar și-așa avea o demnitate, o stăpînire de sine și o frumusețe cum rar poți să vezi.

Oratorul nu era un sentimental. Văzuse femei frumoase dar care erau la fel de atrăgătoare ca o cobră ucigătoare. Fata asta avea ceva aparte, fie din cauza situației groaznice în care se afla, fie că purtarea ei era aceea a unui om departe de orice bănuială. Acest „ceva” pe moment îl făcu pe Orator să-și piardă cumpătul.

— Sînt inspectorul Rater de la Scotland Yard. doamnă Fainer, spuse el cu blîndețe. M-am gîndit că ar fi bine să stăm de vorbă.

Ea închise ochii și clătină obosită din cap.

— Nu știu ce-aș putea să vă mai spun în plus față de ce am spus pînă acum.

Oratorul se ridică de pe scaun și veni să se așeze lîngă ea, la nici jumătate de metru, apoi îi făcu semn gardianului să se retragă la capătul celălalt al încăperii.

— O să vă spun ce vreau să aflu.

— De unde a apărut otrava? întrebă ea și clătină din cap. Nu știu, am obosit tot spunînd asta, dar nu știu. Și nu mă aștept să mă credeți.

— Procesul este fixat pentru săptămîna viitoare. Veți susține în continuare cele ce ați spus despre domnul Brait?

Femeia își ridică privirea.

— N-am vorbit niciodată cu domnul Brait despre otravă. Voi afirma asta și sub jurământ, la proces, dar nu cred că ô să schimbe ceva.

— De ce ar afirma el contrariul?! întrebă inspectorul.

Femeia ridică din umeri.

— Nu știu ce să vă zic.

În acea clipă, Oratorul avu o clarviziune extrem de stranie. În expresia ei, în felul în care ridicase din umeri, citi un lucru pe care ea nu intenționase să îl dezvăluie.

— Domnul Brait vă este prieten apropiat?

— Nu, ezită ea, nu foarte apropiat.

— A vrut vreodată să devină mai mult decât atât? întrebă Rater.

Femeia clătină din cap, fără prea multă tragere de inimă.

— Nu vreau să discut despre asta, zise ea.

— V-a făcut vreodată curte?

Ea se uită la Orator plină de uimire.

— Cine v-a spus?

— V-a făcut vreodată curte? repetă inspectorul.

Femeia ridică din umeri oftînd.

— Da, presupuncă într-un fel mi-a făcut. Și apoi, întrebă iar: Cine v-a spus?

— Cum arată domnul Brait?

Ea se uită la el cu uimire.

— Nu l-ați văzut?

— N-am văzut pe nimeni, în afară de comisarul șef. Mă întreb dacă mă credeți, doamnă Fainer, dar chiar vreau să vă ajut și nu încerc să vă întind vreo capcană și să vă fac să spuneți ceva ce ar putea fi folosit împotriva dumneavoastră.

Ea îl fixă îndelung cu privirea.

— Da, vă cred, îi spuse. Am auzit de dumneavoastră, domnule Rater. Vi se spune Oratorul. Un zîmbet ușor îi transfigurează chipul palid.

— Vorbiți mai mult decît de obicei.

În ciuda efortului pe care îl făcu să se controleze, Oratorul simți că roșește.

— Se poate, spuse el încurcat. Puteți să-mi spuneți ceva despre domnul Brait?

Ea nu avea prea multe de spus. Fuseseră unul sau două momente jenante și el îi scrisese cîteva scrisori.

Oratorul știa că femeia îi ascundea ceva, că acele momente jenante fuseseră pentru ea oribile, iar în privința celor cîteva scrisori...

— Ați păstrat vreuna dintre ele? întrebă ea.

Din nou femeia ezită.

— Da. Deși m-au speriat puțin, dar am vrut să le păstrez pentru cazul în care — cum să zic, soțul meu avea o încredere implicită în domnul Brait. La un moment dat am trecut printr-o mare spaimă. Le pusesem într-o casetă pe care o țineam veșnic încuiată și cred că într-o zi, cînd nu eram acasă, soțul meu a deschis-o și le-a luat. Pur și simplu au dispărut. Nu știu ce motiv ar fi avut ca să umble cu cutia aceea; acolo nu-mi țin decît colile de corespondență și tot felul de hîrtii și hîrtiuțe.

— Soțul dumneavoastră v-a pomenit vreodată de ele?

Ea clătină din cap.

— Nu.

— Poate le-a luat vreun servitor. Sînteți sigură că au fost furate și că nu mai sînt la locul lor?

— Da, sînt absolut sigură. M-am uitat chiar înainte să mă aresteze. Cred că poliția a luat cutia aceea. Nu conține nimic care să mă incrimineze.

Zimbi din nou.

— Ce fel de om e Brait?

Ea îl descrise în câteva cuvinte.

— În multe privințe este un om foarte drăguț — de fapt în toate privințele — exceptînd, poate, aspectul pe care vi l-am spus deja. Și nu cred că cineva poate condamna un bărbat pentru că se îndrăgostește de o femeie — cel puțin, cred că despre așa ceva a fost vorba. E un bărbat chipeș, cu părul deschis la culoare, mult mai în vîrstă decît arată și cu ochi albaștri, deosebit de frumoși. Probabil că îl veți vedea.

— O să-l văd diseară, zise dl. Rater. Apoi, spre surprinderea ei, se ridică. N-o să vă mai întreb decît un amănunt despre cutia în care vă păstrați scrisorile. Avea o încuietoare obișnuită?

Ea clătină din cap.

— Nu, asta-i ciudățenia. Are o încuietoare yale. Am primit-o ca dar de nuntă și are o singură cheie, pe care o păstram eu. Dintotdeauna mi-am ținut în caseta asta scrisorile și tot felul de mărunțișuri la care țineam, dar cînd am deschis-o, scrisorile dispăruseră.

— De ce vă păstrați înăuntru hîrtia de corespondență? întrebă Oratorul și văzu cum chipul femeii se îmbujorează.

— Soțul meu nu putea să sufere să mă vadă că scriu scrisori și uneori devenea mai mult decît meschin. Avea obiceiul să numere colile de hîrtie din mapă în fiecare dimineață și trebuia să dau socoteală pentru fiecare plic și coală care lipseau. Sună ridicol, nu? Așa încît cumpăram hîrtie de scris și o țineam ascunsă. Era foarte gelos pe strădaniile mele de a-mi păstra vechile prietenii. Aveam obiceiul să corespundez cu câteva foste colege de școală. Nu cred că ar fi greu de dovedit, dar nu știu la ce ar folosi.

— Cînd v-au arestat, de ce n-ați spus nimic despre avansurile domnului Brait?

Ea se cutremură.

— Nu cred că m-ar fi ajutat în vreun fel, zise ea.

Oratorul ieși din închisoare profund mișcat. Nu era prima dată când trecea de partea apărării, dar niciodată nu se mai simțise atât de trup și suflet alături de acuzat.

În acea seară îl întâlni pe domnul Brait, căruia îi relată o parte din discuție. Domnul Brait ascultă, alinând o tristețe fără margini.

— Aș da orice să n-o fi întâlnit în ziua aceea, zise el. N-avusesem de gând să merg în centru. Asta a fost ghinionul, să trec pe strada aia și s-o zăresc în fața farmaciei. Țin la ea destul de mult.

— Ce înțelegeți prin destul? Adică foarte mult? întrebă Oratorul tăios.

Bărbatul roși.

— Nu înțeleg de ce mă întrebați asta, spuse el înțepat. Țin la ea, e o femeie cumsecade. Am ținut și mai mult la soțul ei. Asta-i tot.

— I-ați trimis vreodată scrisori?

Bărbatul zîmbi.

— V-a spus ea așa ceva? Dacă da, ar fi stupid din partea mea să neg. I-am trimis câteva bilețele în care o anunțam că voi veni să joc pichet cu vechiul meu prieten, dar asta-i tot. Vreți să insinuați că ar fi vorba de altfel de scrisori?

— Eu nu insinuez nimic. Doar pun întrebări, spuse Oratorul, în stilul lui cel mai tăios.

După plecarea lui Brait — întâlnirea avusese loc noaptea târziu în biroul comisarului șef — acesta din urmă își arată nemulțumirea.

— Nu cred că e cazul să-l repezi așa pe Brait. E o persoană foarte, foarte decentă, un om care n-ar face rău nici unei muște. Ce părere ai despre ea?

— Despre cine? Despre doamna Fainer? Excepțională, zise Oratorul.

Un bărbat în vîrstă de cincizeci și doi de ani și încă burlac nu avea dreptul să se gîndească la un prizonier ca și condamnat la moarte în felul în care se gîndea Oratorul la doamna Fainer, în timp ce măsura înăperea cu pași mari.

A doua zi dimineată era deja la Londra și tînărul detectiv care-i fusese dat în subordine îi aduse cîteva vești interesante.

— Un funcționar de-al lui Brait a fost concediat pentru că a fumat în orele de program. Am stat cu el de vorbă și pare un tînăr inteligent.

— Urăsc tinerii inteligenți, mormăi Oratorul. Mie îmi plac ăia normali.

Și totuși inteligența tînărului se dovedi a fi reală cînd, la ora zece în aceeași seară, veni la locuința subalternului domnului Rater, aducînd cu el un registru. În ziua următoare Oratorul se duse de trei ori într-un orășel învecinat aflat la 5 mile distanță, de unde putea telefona fără a stîrni curiozitatea centralistei locale. Vorbi cu cineva din St. Helens, Lancashire, apoi cu vicarul dintr-un mic orășel din Somerset și pînă seara lămurise totul; în afară de misterul casetei încuiate.

Comisarul șef o avea în păstrare.

— E fără importanță. Doamna Fainer ne-a dat cheia. Înăuntru nu sînt decît coli de corespondență.

— Colile astea mai sînt înăuntru? .

— Cred că da, răspunse ofițerul surprins.

Două minute mai tîrziu caseta se afla pe masă în fața Oratorului.

— Iată și cheia. Comisarul șef o scoase dintr-un sertar și deschise caseta.

Înăuntru erau vreo douăsprezece coli de hirtie de diverse mărimi, și sub ele, vreo șase plicuri.

— Mă întreb de ce a cumpărat coli de două mărimi, gîndi Oratorul cu voce tare.

Scoase primele coli și le așeză pe masă. Alături, puse celelalte coli, care erau mai mari.

— Și de ce a mai păstrat și colile astea pătate? se miră el.

— De unde să știu eu?

Domnului Rater îi scăpă unul din rarele lui zîmbete.

— O să iau toate colile astea cu mine, dacă n-ai nimic împotriva. Mîine plec la Londra și mă întorc duminică. Înainte să plec vreau să o văd pe deținută.

Întrevederea cu ea fu extrem de ciudată. Femeia intră în încăpere cu un pas mai sigur; avea o privire mai luminoasă și o ținută mai fermă. Și totuși, motivul era altul decît bănuia el.

— Am hotărît să mă dau bătută, zise ea, și sînt gata să aleg calca cea mai ușoară.

— Ce prostii mai sînt și astea? se rătoi Oratorul și pentru o clipă zări în ochii ei o licărire jucăușă.

— Vedeți, domnule Rater, să presupunem că printr-o șansă extraordinară jurații vor da verdictul „nevinovat”. Nu prea mi-i imaginez făcînd asta, dar să presupunem că vor fi influențați de avocatul meu, deși, după cum l-am văzut, nu cred că poate influența pe cineva...

Din nou în ochii ei apăru aceea licărire.

— N-am nici un venit. Voi fi un om proscris și va trebui să plec din oraș. Soțul meu m-a lăsat fără un ban. Ultimul lucru pe care l-a făcut înainte să moară — căci el credea că eu l-am otrăvit — a fost să-și anuleze testamentul. Pur și simplu nu vreau să trăiesc cu o asemenea povară. Zău, nu cred că are vreun rost să încerc să mă zbat să fac față acestei situații.

— V-ați putea recăsători, mormăi Oratorul fără să o privească.

Ea însă se uită la el curioasă.

— Ce om ciudat sînteți, domnule Rater! Nu semănați de loc cu descrierile ce vi se fac. Am citit

despre dumneavoastră în ziare — nu sînteți de loc așa de monosilabic pe cît se spune.

Oratorul se ridică și își drese glasul.

— Ascultați bine ce vă spun. Aveți datoria să înfrunțați viața.

Ea îl privea cu ochii larg deschiși.

— Vreți să spuneți că mă vor găsi nevinovată?

— Bineînțeles, zise inspectorul pe un ton iritat. Sînt absolut sigur acum. Nevasta gunoierului a păstrat haina ca să-i peticească din ea pantalonii micuțului Jimmy.

Femeia gîndi că Oratorul aiurează. El îi ghici gîndul în privire.

— N-am înnebunit, zise el și plecă precipitat.

Soția gunoierului era descoperirea tînărului detectiv. Recomandarea către Cartierul General al Poliției pentru a-l angaja pe acest tînăr era deja pe drum.

Oratorul plecă la Londra unde rămase două zile. Apoi se întoarse în Burntown cu trenul de ora șase, iar comisarul șef îl așteptă la gară.

— L-am invitat pe domnul Brait la mine la birou, spuse el pe un ton destul de sec.

Regreta deja ajutorul cerut Scotland Yardului.

— Ascultă-mă, Rater, nu vreau ca acest om să fie jignit în nici un fel. Ne-a fost extrem de util și ne-a dat cele mai detaliate informații posibile.

— Nu știu dacă o să-l supăr sau nu, zise Oratorul, dar am descoperit ceea ce mă rugaseși și asta ar trebui să te bucure!

— Ai descoperit de unde provine otrava?

Oratorul încuviință dar nu mai adăugă nimic, pînă nu ajunseră în biroul din primărie, unde comisarul șef se simțea ca la el acasă. Cînd ajunseră, în cameră se

mai aflau încă doi ofițeri de poliție, iar domnul Brait se ridică întâmpinându-l pe detectiv cu un zîmbet larg. Dar Oratorul ignoră mîna ce i se întindea.

Se așeză lingă cămin:

— De cînd sînteți în acest oraș? întrebă el fără vreun preambul.

— De cinci ani.

— Și înainte de asta?

Domnul Brait îi dădu informația cerută.

— Și în orașul acela ați fost tot reprezentat general?

Martorul încuviință.

— Ați fost foarte surprins cînd doamna Fainer v-a cerut să-i cumpărați arsenic?

— Desigur, zise el.

— Presupun că n-ați pus mîna pe arsenic în viața dumneavoastră?

— Nu, zise Brait cu un ton ferm.

— Și nici n-ați cumpărat vreodată arsenic la kilogram de la angrosist? Vă întreb toate acestea din cauză că am dovezi că ați primit un colet poștal în ziua în care domnul Fainer s-a îmbolnăvit. A fost trecut în registrul dumneavoastră la „chimicale“, dar am descoperit firma din St. Helens, care v-a expediat produsul.

Brait încuviință cu răceală.

— Îmi amintesc acum. Am cumpărat o jumătate sau un sfert de kilogram, nu mai știu exact, și în aceeași zi l-am expediat cu poșta unui client de-al nostru din Shanghai.

— Vă amintiți numele clientului?

— Nu pot în clipa asta, zise Brait.

— Aveți chitanța de expediere?

Urmă o scurtă ezitare.

— N-a fost înregistrat.

— De ce? întrebă Oratorul tăios.

— Ați cerut ca arsenicul să vă fie trimis cu confirmare de primire. Dumneavoastră de ce l-ați expediat fără confirmare?

Bărbatul rămase fără replică.

— La ce oră l-ați expediat?

— Pe la unu, se scăpă el și Oratorul simți cum îi vine să îl îmbrățișeze.

— Adică cu zece minute înainte să vă despărțiți de doamna Fainer pe Broadway? Atunci înseamnă că îl aveți în buzunar?

Bărbatul făcu fețe-fețe.

— Nu mai răspund la nici o întrebare..., începu el supărat.

— Ba o să răspundeți la toate întrebările pe care vi le pun, zise Oratorul. Nu v-ați dus la poștă imediat, nu-i așa?

— Nu, l-am trimis seara, spuse celălalt, mărșăluș.

— Deci, îl aveți în buzunar când v-ați dus la ceai la familia Fainer. Presupun că la întoarcere, pachetul era rupt și cursese din el în buzunar — și aveți ghinion: gunoierul care a luat haina aruncată a păstrat-o și se vede clar că e impregnată cu arsenic. Știați toate astea?

Bărbatul se lăsă greoi în scaun.

— Și-o să vă mai spun ceva. Acum cinci ani ați cumpărat arsenic de la o firmă din Glasgow și nu l-ați achitat pînă mai deunăzi, cînd proprietarul firmei v-a întîlnit în oraș. Cu siguranță că o să vină la identificare. Atunci arsenicul a fost trimis în orașul de unde ziceți că veniți. Aveați acolo o firmă de intermediari. Și arsenicul ăla avea ca destinație tot China, nu-i așa?

Bărbatul nu răspunse.

— Trei zile mai tîrziu soția dumitale deceda.

Bărbatul se ridică, pradă unui acces de furie.

— Ce insinuați? șuiera el. De ce să-l omor pe Fainer, prietenul meu cel mai bun?

— Pentru că erați îndrăgostit de soția lui; pentru că i-ați trimis scrisori în care îi propuneați să fugă cu dumneavoastră.

— Arătați-mi scrisorile. Le aveți?

— Bineînțeles. Erau trei scrisori, într-o cutiuță. Doamna Fainer crezuse că au dispărut, dar numai cerneala dispăruse. Bărbatul care scrie epistole de amor cu cerneală simpatcă merită mai mult decît galerele la care o să fii trimis. Luați-l.

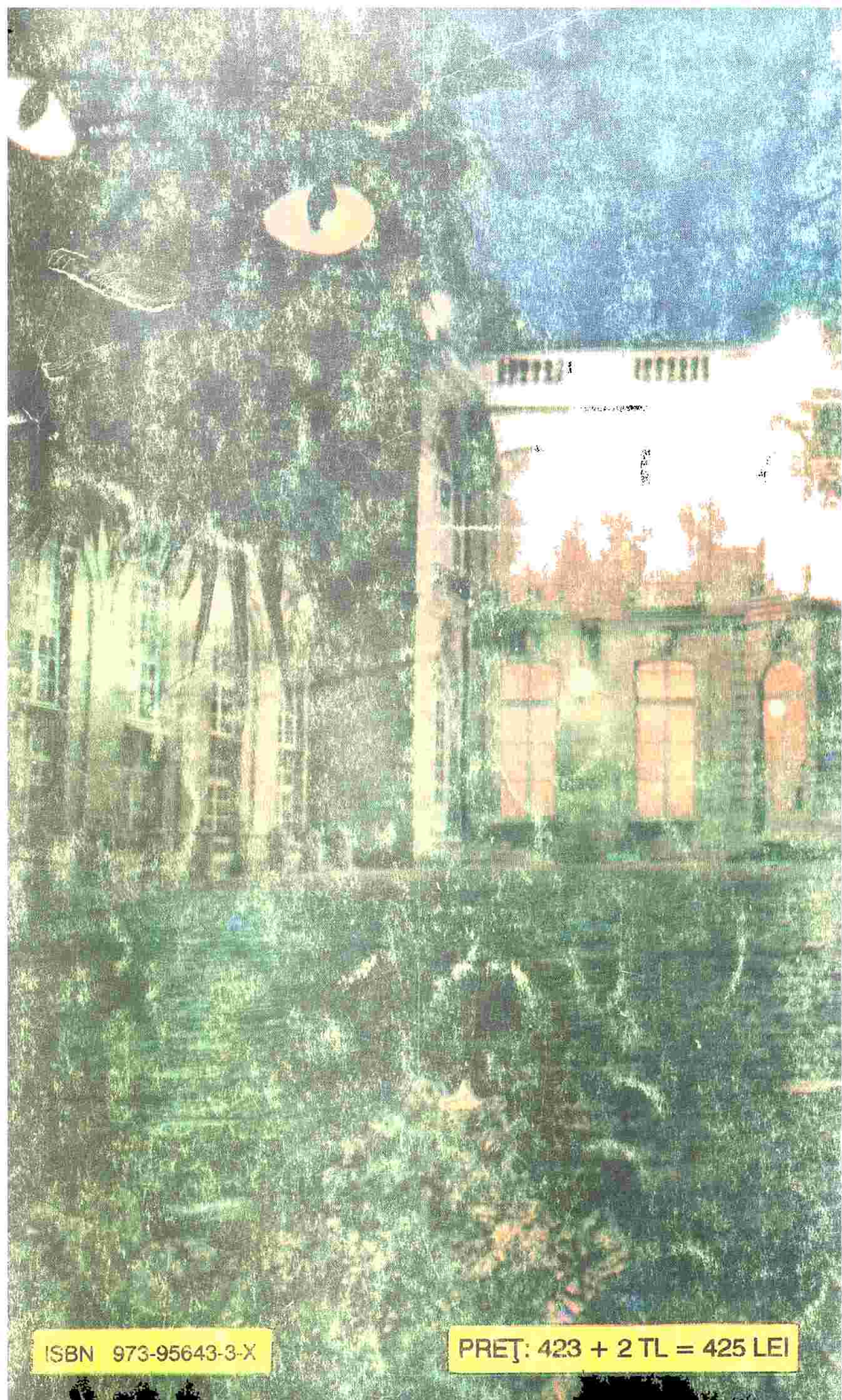
Comisarul șef țîșni spre ușă pentru a-l bloca pe fugar. Brait se opri o clipă ezitînd și apoi, înainte ca Oratorul să-l poată împiedica, băgă mîna în buzunar și... Urmă o bufnitură puternică și bărbatul se prăbuși la podea.

Procesul intentat doamnei Fainer pentru uciderea soțului se desfășură fulgerător. Oratorul, care avea aptitudini de pilot de curse, o conduse la Londra în mașina lui de două locuri și în tot timpul călătoriei nu deschise gura decît o dată. Asta se întîmplă cînd ajunseră pe coama unui deal de unde se vedea o vale străbătută de cursul șerpuitor a unui rîu. Aici de abia dădu frîu liber vorbelor.

De multe ori Oratorul se surprindea prividu-și soția cu tandrețe, gîndindu-se că ea era singura ființă care reușise să-l „îmblînzească”.

CUPRINS

1. Oratorul
2. Cititorul de gânduri
3. O lady nerecunoscătoare
4. Crima din Sunningdale
5. O bancă și o secretară
6. Vecinul de alături
7. Omul care citea în stele
8. Broșa cu diamante
9. Cazul Freddie Vane
10. Omul din Memphis
11. Un detectiv prea vorbăreț
12. Îmblinzirea Oratorului

ISBN 973-95643-3-X

PREȚ: 423 + 2 TL = 425 LEI